

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ที่ส่งผลต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
วิภาพร เขตจำนนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

เมษายน 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ที่ส่งผลต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ของ
วิภาพร เขตจำนนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
เมษายน 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ ได้พิจารณาการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ
ของนางสาววิภาทร เขตจำนนท์ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอนการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ

.....
(ผศ.ดร.เดชา จันทศักดิ์)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

.....
(อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ธีรศิลาเวทย์)

กรรมการ

(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอึสระ)

.....
(รศ.ดร.เผชญิ กิจระการ)

กรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับการศึกษาชั้นคว่ำอึสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ศ.ดร.ปรีชา ประเทพา)
ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ 24 เดือน เม.ย..... พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชา จันทศักดิ์ ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.เผชญิ กิจระการ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ ดร.วิพนชัย ถิรศิลาเวทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเอาใจใส่จนเสร็จเรียบร้อย ผู้ศึกษาค้นคว้า ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้อบรม สั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ตลอดจนมอบประสบการณ์ที่ดี และให้กำลังใจผู้ศึกษา ค้นคว้าอิสระด้วยดีเสมอมา จนได้รับความรู้อย่างกว้างขวาง

ขอขอบพระคุณ นายสมชาย ชัยสวัสดิ์ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิทยา กาศสินธุ์ นางเยาวลักษณ์ พนมพงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีสมเด็จพัฒนาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 นายไพรัช ชมศิริ รองผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนหนองห้างพิทยา นางชญาภา สุระสิทธิ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปฐมศึกษากาศสินธุ์ เขต 1 และนางสาวพัชรภรณ์ คนกล้า ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนลำปาววิทยาคม ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายสำรอง ภูงามนิล ผู้อำนวยการและคณะครู โรงเรียนหนองห้างพิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้า และ ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี จนเสร็จสมบูรณ์ ตลอดจน เพื่อนนิสิต สาขาหลักสูตรและการสอน รุ่น 10 ศูนย์กาฬสินธุ์ทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณแม่คำผอง เขตจันทน์ นายพรสกุล เขตจันทน์ นายบุญยงค์ เขตจันทน์ นางสาวบุศรินทร์ อัฐนาค และขอขอบใจเด็กหญิงณัฐกฤตา เขตจันทน์ ที่ให้ ความอบอุ่น เป็นกำลังใจและคอยให้ความช่วยเหลือจนทำให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จด้วยดี คุณค่า และประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา-มารดา และบูรพาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนสนับสนุนจนการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

วิภาพร เขตจันทน์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นางสาววิภาพร เขตจันทน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ถิรศิลาเวทย์
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2556

บทคัดย่อ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA เป็นรูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วย 1) C การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism 2) I การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว (Interaction) 3) P การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ (Physical Participation) 4) P การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต (Process Learning) 5) A การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

- 1) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 2) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 38 คน โรงเรียนหนองห้างพิทยา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) รูปแบบการศึกษาค้นคว้าคือ The One Group Pre-test Post-test Design เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ชนิด ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.80 มีความเหมาะสมมากที่สุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.22-0.79 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81 3) แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ และค่าประสิทธิผล การทดสอบสมมติฐาน โดยค่าที่ t-test (Dependent Sample)

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.36/82.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6834 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 68.34

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจ ในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้า สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ช่วยส่งเสริมให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ...	9
การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA	19
แผนการจัดการเรียนรู้	33
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	48
ความคิดสร้างสรรค์	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ	60
งานวิจัยต่างประเทศ	61
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	65
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	66
รูปแบบการศึกษาค้นคว้า	73
ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	74
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม แผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มี ประสิทธิภาพ 80/80	80
ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	86
ตอนที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	87
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	91
สรุปผล	91
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก ตัวอย่าง แผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA	102
ภาคผนวก ข แบบประเมินและผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญ	118
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน	130
ภาคผนวก ง แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน	136

บทที่	หน้า
ภาคผนวก จ แบบประเมินและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรม การเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ภารกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	142
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์	150
ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า	158

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองห้างพิทยา ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)	15
2 รายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	15
3 หน่วยการเรียนรู้รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	17
4 การแบ่งสาระการเรียนรู้รายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	17
5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ชื่อเรื่อง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3	66
6 ความสัมพันธ์ระหว่าง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แบบCIPPA และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	68
7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ประจำ หน่วยที่ 4 เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยจำแนก ตาม ชื่อเรื่องย่อยประจำหน่วยการเรียนรู้	71
8 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และ จำนวนข้อสอบ	72
9 แบบแผนการทดลอง The Single Group Pretest Posttest Design	73
10 ตารางการทดลอง	74
11 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 (E_1) และประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้ แบบ CIPPA ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน (E_2)	81
12 ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจใน ชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	86
13 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี่ เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	87
14 คะแนนการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน	88

ตาราง	หน้า
15 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน	90
16 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง งานอาชีพทางธุรกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบ CIPPA	121
17 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง งานอาชีพทางธุรกิจ	122
18 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์กรธุรกิจ (กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วน)	123
19 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง องค์กรธุรกิจ (บริษัทจำกัดและสหกรณ์)	124
20 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง องค์กรธุรกิจ (รัฐวิสาหกิจและธุรกิจแฟรนไชส์)	125
21 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง องค์กรธุรกิจ (ธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้านและบริษัทข้ามชาติ	126
22 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ธุรกิจทั่วไป	127
23 แสดงผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 - 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน จากผู้เชี่ยวชาญ	129
24 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	140
25 ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	141
26 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ กับกิจกรรม การเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	145

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยงซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก และภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวกและลบ ดังนั้น ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นการใช้จุดแข็งและศักยภาพที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ ที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตภาคเกษตร และการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขณะเดียวกันจำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและเพิ่มภูมิคุ้มกันของทุนที่มีอยู่ในสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม พร้อมก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องสร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2554 : 7)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการศึกษานอกโรงเรียน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4) จากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น แบ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้เป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 8)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการทำงานรักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มีความสามารถในการจัดการ การวางแผน ออกแบบการทำงาน สามารถนำเอาความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน สร้างพัฒนางานผลิตภัณฑ์ ตลอดจนวิธีการใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพของงานและการทำงาน และเป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน อาชีพ และเทคโนโลยี มีทักษะ

การทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ่มค่า และมีคุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือ และแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย และเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทย และสากลเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข นอกจากนี้กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสาระที่ 4 การอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 10-19)

การจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ สร้างความหมายสังเคราะห์ข้อมูล และสรุปความรู้ ตลอดทั้งฝึกตนเองให้มีวินัยและความรับผิดชอบ รูปแบบการสอนนี้ใช้การประสาน 5 แนวคิดหลัก คือ 1) แนวคิดการสร้างความรู้ 2) แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3) แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ 4) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ 5) แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ ทิศนา ขัมมณี (2546 : 282) การที่ผู้เรียนจะสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้ จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หากผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้มาก ๆ ความมั่นใจ และความชำนาญในการที่จะนำความรู้ที่ไปใช้เป็นประจำในชีวิตจริงจะเกิดขึ้น ทิศนา ขัมมณี (2546 : 2-11) การที่จะจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้ผลดีสูงสุดนั้น ต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า “สำคัญ” นั้นคืออะไร หรือเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ได้หมายถึงการจัดให้ผู้เรียนไปนั่งเรียนรวมกันกลางห้องเพื่อให้ศูนย์กลางของห้องเรียน “ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ” หมายถึง การให้ผู้เรียนเป็นจุดสนใจ (Center Attention) หรือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้การให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้หากผู้มีส่วนร่วม (Participation) ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาก ผู้เรียนก็จะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มาก และควรจะเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามมา ทิศนา ขัมมณี (2546 : 17-20) การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีจุดเน้นอยู่ที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาอารมณ์ และสังคม วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 203-213)

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถทางสมองที่สามารถ “คิดได้หลายทิศทาง” หรือ “คิดแบบอเนกนัย” และความคิดสร้างสรรค์นี้ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดที่เป็นของตัวเองโดยเฉพาะ คนที่มีลักษณะดังกล่าวต้องเป็นคนที่กล้าคิด ไม่กลัว ถูกวิพากษ์วิจารณ์ และมีอิสระในการคิด Guilford (1967 : 115) ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการทางปัญญาในระดับสูงที่ใช้กระบวนการทางความคิดหลาย ๆ อย่างมารวมกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และมีคุณค่าต่อชีวิตและมวลมนุษยชาติ หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์มีอิสรภาพทางความคิดความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ถือว่าเป็นคุณลักษณะทางความคิดอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กที่จะทำให้เด็กสามารถสร้างความคิดสร้างจินตนาการ ไม่จนต่อสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือ พลังทางความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนา พลังแห่งการสร้างสรรค์จะทำให้เด็กเป็นคนมีอิสระทางความคิด มีความคิดฉีกกรอบ และสามารถหาหนทางในการที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอฉะนั้นการสอนความคิดสร้างสรรค์และการฝึกฝนให้นักเรียนสามารถคิดอย่างสร้างสรรค์จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยยกระดับคุณภาพในตนเองของเด็กให้เด็กมีชีวิตอย่างมั่นใจในตนเอง และมีคุณภาพมากขึ้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 26-27) ความคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพของแต่ละบุคคล บุคคลที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านนี้จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ฉะนั้นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ จะเห็นได้ว่าบุคลิกลักษณะของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์นั้น จะมีลักษณะที่หลากหลายอยู่ในคน ๆ เดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 28-29) กิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดได้หลายรูปแบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 15)

จากการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนหนองห้างพิทยา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2554 สารสนเทศโรงเรียนหนองห้างพิทยา (2554 : 11) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำโดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ 4 เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน รายงานสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการงานอาชีพพื้นฐาน 3 (2554 : 5) ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจาก รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน และความไม่เหมาะสมของระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือผู้เรียนไม่มีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพราะต้องเรียนรู้ตามกระบวนการสอนของครู ส่งผลให้ประสิทธิภาพของผู้เรียนไม่ดีเท่าที่ควร การจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูจำเป็นต้องมีวิธีการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนจะต้องไม่ทำตามครูอย่างเดียว แต่มีโอกาเลือกเรียนวิชาความรู้ต่าง ๆ ตามที่สนใจ หรือตามที่ตนถนัดซึ่งไม่ได้อยู่แค่ในห้องเรียนเท่านั้น การศึกษาจึงเป็นการเรียนรู้ชีวิตไปสู่ความเป็นจริงในอนาคตการเรียนรู้คือกระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรอันเนื่องมาจากประสบการณ์ หรือการฝึกปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2545 : 1) ครูต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพราะนักเรียนมีรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ที่แตกต่างกัน ได้มีทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถยืนยันได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น สาวิตรี ยิ้มซ้อย (2548 : 75) นอกจากนี้

สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า เด็กส่วนใหญ่มักถูกฝึกให้คิดหาคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวด้วยวิธีการเดิม เด็กจึงขาดความคิดสร้างสรรค์ และความคิดริเริ่ม ในชีวิตจริงคำตอบเพียงคำตอบเดียวอาจไม่เพียงพอ อารี พันธุ์มณี (2544 : 41)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีความสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในการพัฒนาการเรียนรู้ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นไปเป็นการพัฒนาทางด้านการศึกษา และนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติสืบไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ได้แนวทางสำหรับครู และผู้สนใจในการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนหนองห้างพิทยา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 115 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนหนองห้างพิทยา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนจำนวน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่ศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เนื้อหารายวิชาการทำงานอาชีพพื้นฐาน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อเรื่อง งานอาชีพทางธุรกิจ องค์กรธุรกิจ และธุรกิจทั่วไป ได้กำหนดหน่วยการสอน และเวลาที่ใช้สอน ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น 6 หน่วย ใช้เวลาเรียน 12 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ CIPPA หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาการทำงานอาชีพพื้นฐาน เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัว รวมทั้งการคิดนำความรู้ที่มีอยู่ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 7 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่และเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และหรือการแสดงผลงาน ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ มาผสมผสานพัฒนาขึ้นเป็นแบบทดสอบโดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบทดสอบดังกล่าวไปทดลองใช้และปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบซิปปา ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาประสิทธิภาพ หาค่าดัชนีประสิทธิผลและวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

2. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการออกแบบ และปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน จำนวน 6 แผน โดยผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ดีขึ้น

3. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ หมายถึง คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุผลตามเกณฑ์ 80/80 โดยกำหนดให้ระดับคะแนนเป็นดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งคำนวณได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเมื่อปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน พฤติกรรมการเรียนระหว่างเรียน และแบบทดสอบย่อย มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคำนวณได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเมื่อสิ้นสุดการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวัดความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบก่อน - หลังการเรียน กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

5. การประเมินพฤติกรรมระหว่างเรียน และการประเมินผลงาน หมายถึง การประเมินพฤติกรรม และผลงานโดยให้คะแนนเป็นรายกลุ่ม

6. ค่าดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียน หลังจากที่ได้เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

7. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ลักษณะความคิดอเนกนัย คือความคิดหลายอย่างหลายแง่หลายมุมคิดได้กว้างไกล ซึ่งเป็นลักษณะความคิดเช่นนี้จะนำไปสู่ความคิดการประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมถึงการคิดค้นพบวิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จด้วย วิธีการแก้ปัญหาได้สำเร็จด้วยและอธิบายเกี่ยวกับความคิดอเนกนัยว่าประกอบด้วย ความคิดลักษณะริเริ่ม (Originality) ความคิดคล่องตัว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration) ซึ่งแตกต่างไปจากความคิดเดิม และเป็นเชิงบวกหรือเป็นประโยชน์ต่อการที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซิปปา จนบรรลุผล หรือ บรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวันของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี
3. การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA
4. แผนการจัดการเรียนรู้
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ความคิดสร้างสรรค์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของ ประเทศ ซึ่งมีแนวดำเนินการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4)

1. หลักการ
 - 1.1 เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการ เรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบน พื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่ความเป็นสากล
 - 1.2 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
 - 1.3 เป็นหลักสูตรที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น
 - 1.4 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการ เรียนรู้
 - 1.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
 - 1.6 เป็นหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตาม อัยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์
2. จุดหมาย
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มี ศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5)

2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง

2.2 มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

2.3 มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

2.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นใน วิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันใน สังคมอย่างมีความสุข

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 6-7)

3.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มี วัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้ง การเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วย หลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

3.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิด สังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูล สารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

3.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการ ต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและ ความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพ แวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

3.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และ มีคุณธรรม

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 7)

- 4.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 4.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- 4.3 มีวินัย
- 4.4 ใฝ่เรียนรู้
- 4.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 4.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 4.7 รักความเป็นไทย
- 4.8 มีจิตสาธารณะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี

ความสำคัญ ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะ

กลุ่มการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสมคุ้มค่า และมีคุณธรรมสร้าง และพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการใหม่ ๆ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานงานตลอดจน มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลในบริบท และสังคมไทย

วิสัยทัศน์

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เน้นการทำงานกระบวนการทำงาน และการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการออกแบบงาน และการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Communication Technology) ตลอดจนนำเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาไทย และเทคโนโลยีสากลมาใช้ และประยุกต์ใช้ในการทำงาน รวมทั้งการสร้างพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการใหม่ ๆ เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างประหยัด คุ้มค่า เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงกำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มเป็น “การเรียนรู้ที่ยึดการทำงาน และการแก้ปัญหาเป็นสำคัญบนพื้นฐานของการใช้หลักการ และทฤษฎีเป็นหลักในการทำงาน และการแก้ปัญหา” งานที่นำมาฝึกฝนเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ของกลุ่มนั้น เป็นงานเพื่อการดำรงชีวิตในครอบครัว และสังคม และงานเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งงานทั้ง 2 ประเภทนี้ เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนตามกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝัง และพัฒนาให้มีคุณภาพ และมีศีลธรรม การเรียนรู้

จากการทำงาน และการแก้ปัญหา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความคิดที่หลอมรวมกันจนก่อให้เกิดเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด

โครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 8-10) ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับการพัฒนาการเรียนรู้มีดังนี้

- ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
- ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
- ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
- ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณธรรม หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลุ่ทุทธิในการแก้ปัญหา และวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิด และการทำงานอย่างสร้างสรรค์

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการ

สร้างเสริมพัฒนาการ และเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลากว้าง ๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วน มาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาใหม่ ๆ รายวิชาที่เข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่มในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชานั้นๆ ด้วยสำหรับช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นั้นยังไม่ควรให้เลือกรายวิชาที่เข้มข้น ควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติ การเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียนโดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิจ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และ ปีที่ 4-6 การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้ความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างเสริมสุขภาพส่วนตน และชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการ และเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตน และประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชน ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้จัดเป็นหน่วยกิจ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสถานศึกษาในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพราะเป็นแม่บทของการดำเนินงานของสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ (หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองห้างพิทยา. 2554 : 6-7)

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
3. การกำหนดสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้รายปีหรือรายภาค

4. การออกแบบการเรียนรู้
5. การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์การตัดสิน เอกสารหลักสูตรการศึกษา
7. การพัฒนาระบบส่งเสริม สนับสนุน
8. การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

วัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล

1. เพื่อวินิจฉัยความรู้ความสามารถ ทักษะ และกระบวนการ เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของผู้เรียน และเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะได้เต็มศักยภาพ
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับให้แก่ตัวผู้เรียนเองว่าบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้เพียงใด
3. เพื่อใช้ข้อมูลในการสรุปผลการเรียนรู้ และเปรียบเทียบถึงระดับพัฒนาการของการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอน วิธีการวัด และการประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงของผู้เรียน และครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน จึงต้องวัดและประเมินผลจากสภาพจริง

กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมีหลากหลาย เช่น กิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมการปฏิบัติ กิจกรรมสำรวจภาคสนาม กิจกรรมการสำรวจตรวจสอบ การทดลอง กิจกรรมศึกษาค้นคว้า กิจกรรมศึกษาปัญหาพิเศษหรือโครงการ ฯลฯ ในการทำกิจกรรมเหล่านี้ต้องคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน ผู้เรียนแต่ละคนจึงอาจทำงานชิ้นเดียวกันได้เสร็จในเวลาที่แตกต่างกัน และผลงานที่ได้ก็อาจแตกต่างกันด้วย เมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมเหล่านี้ก็ต้องเก็บรวบรวมผลงาน เช่น รายงาน ชิ้นงาน บันทึก และรวมถึงทักษะปฏิบัติต่าง ๆ เจตคติ ความรัก ความซาบซึ้ง กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทำ และผลงานเหล่านี้ต้องใช้วิธีประเมินที่มีความเหมาะสม และแตกต่างกันเพื่อช่วยให้สามารถประเมินความรู้ ความสามารถ และความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของผู้เรียนได้ การวัดและประเมินผลจากสภาพจริง จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อมีการประเมินหลายๆ ด้าน หลากหลายวิธี ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และต้องประเมินอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ข้อมูลที่พอจะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้

ลักษณะสำคัญของการวัดและประเมินผลจากสภาพจริง การวัดและประเมินผลจากสภาพจริงมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. ใช้วิธีการประเมินกระบวนการคิดที่ซับซ้อน ความสามารถในการปฏิบัติงาน ศักยภาพของผู้เรียนในด้านของผู้ผลิต และกระบวนการที่ได้ผลผลิต มากกว่าที่จะประเมินว่าผู้เรียนสามารถจดจำความรู้อะไรได้บ้าง
2. เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียน เพื่อวินิจฉัยผู้เรียนในส่วนที่ควรส่งเสริม และส่วนที่ควรแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของแต่ละบุคคล

3. เป็นการประเมินที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมประเมินผลงานของทั้งตนเอง และของเพื่อนร่วมห้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถพัฒนาตนเองได้

4. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอน และการวางแผนการสอนของผู้สอนว่าสามารถตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้หรือไม่

5. ประเมินความสามารถของผู้เรียนในการถ่ายโอนการเรียนรู้ ไปสู่ชีวิตจริงได้ ประเมินด้านต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลายในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

6. การประเมินโดยกลุ่มเพื่อนเป็นการตัดสินใจโดยกลุ่มเพื่อนทำงานร่วมกัน ด้วยเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การช่วยเหลือกลุ่ม ความสามารถในการที่จะทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา เกณฑ์อื่น ๆ ได้แก่ การค้นคว้า การรวบรวมข้อมูล การเขียน รายงาน การนำเสนอสิ่งที่ค้นพบ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี โรงเรียนหนองห้างพิทยา ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2551

1. ความสำคัญ ธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยี สารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ่มค่า และมีคุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย

2. วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จัดการเรียนการสอน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นกระบวนการทำงาน และการแก้ปัญหา ฝึกฝนทักษะปฏิบัติ พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความคิดสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยีและสารสนเทศ ดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เคียงคู่คุณธรรม จริยธรรม นำสู่มาตรฐานการศึกษา

3. พันธกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

3.1 ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงาน และการแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ

3.2 ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.3 ส่งเสริมและพัฒนาโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ เพื่อการ ออกแบบ และสร้างผลิตภัณฑ์

3.4 ส่งเสริมให้นักเรียนนำปรัชญาด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน และดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3.5 ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนด้านระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ ประชาธิปไตย

4. เป้าประสงค์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 4.1 นักเรียนมีทักษะ กระบวนการทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
 - 4.2 บุคลากรจัดทำหลักสูตรของกลุ่มสาระฯ ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
 - 4.3 พัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความเป็น
 ถนัด
 - 4.4 สร้างแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งใน และนอกสถานศึกษา
 - 4.5 นักเรียนนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่าง
 มีความสุข
 - 4.6 พัฒนาให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีนิสัยรักการทำงาน และ
 มีความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง
5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 - 5.1 มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซื่อสัตย์
 สุจริต มีน้ำใจ ชยัน อดทน ประหยัด ตรงต่อเวลา เสียสละ และอ่อนน้อม
 - 5.2 มีความเป็นประชาธิปไตย มีความสามัคคีในหมู่คณะ และมีความเป็นผู้นำ
 - 5.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ คิดและค้นคว้า รู้เท่าทันเทคโนโลยี
 - 5.4 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา รู้จัก
 หน้าที่ของตนเองต่อครอบครัว เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคม และประเทศชาติ เข้าใจสภาพการ
 เปลี่ยนแปลงของสังคม ประเทศ และโลก
 - 5.5 มีความเป็นไทย ร่วมใจอนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย
 ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
 - 5.6 มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้าน
6. คุณภาพของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาเรียนแบบองค์รวมเพื่อให้
 เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ โดยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

 - 6.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิต และครอบครัว การอาชีพ การ
 ออกแบบและเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ
 - 6.2 มีทักษะในการทำงาน การประกอบอาชีพ การจัดการ การแสวงหาความรู้
 เลือกใช้เทคโนโลยี และเทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงาน สามารถทำงานอย่างมีกลยุทธ์ สร้างและ
 พัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการใหม่
 - 6.3 มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ชยัน อดทน รักการทำงาน ประหยัด อดออม
 ตรงต่อเวลา เอื้อเฟื้อ เสียสละ และมีวินัยในการทำงาน เห็นคุณค่าความสำคัญของงาน และอาชีพ
 สุจริต ตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ
 พลังงาน

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 3

ผู้เรียนต้องมีทักษะการทำงานอาชีพสุจริต มีทักษะการจัดการ ทำงานอย่างเป็นระบบ
 และมีกลยุทธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เห็นคุณค่าของงานอาชีพสุจริต เห็นแนวทางในการประกอบ
 อาชีพ เลือกใช้ และประยุกต์เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศได้เหมาะสมถูกต้อง และมีคุณธรรม

สามารถคิด ออกแบบ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่ๆ ในการทำงาน ทำงานด้วยความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดออม มุ่งมั่น อดทน เอื้อเฟื้อ เสียสละ ใช้พลังงานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองห้างพิทยา จังหวัดกาฬสินธุ์ ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองห้างพิทยา ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น)					
	ม.1		ม.2		ม.3	
	พื้นฐาน	เพิ่มเติม	พื้นฐาน	เพิ่มเติม	พื้นฐาน	เพิ่มเติม
ภาษาไทย	160	40	160	40	160	40
คณิตศาสตร์	120	40	120	40	120	40
วิทยาศาสตร์	120	40	120	40	120	40
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	200		200		200	
สุขศึกษาและพลศึกษา	80		80		80	
ศิลปะ	40	40	40	40	40	40
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	80	40	80	40	80	40
ภาษาต่างประเทศ	120	120	120	40	120	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120			

หมายเหตุ กลุ่มสาระเพิ่มเติมให้นักเรียนเลือกเรียนเพิ่มได้อีก 2 วิชา 80 ชั่วโมง

โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)

ตาราง 2 รายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

รหัสวิชา	รายวิชา	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	น้ำหนัก	หมายเหตุ
	วิชาพื้นฐาน			
ง 31101	การงานอาชีพพื้นฐาน	2	1	ม.1
ง 32101	การงานอาชีพพื้นฐาน	2	1	ม.2
ง 33102	การงานอาชีพพื้นฐาน	2	1	ม.3
	วิชาเพิ่มเติม			
ง 30201	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	2	1	ม.1
ง 30202	การโปรแกรมเบื้องต้น	2	1	ม.2

ตาราง 2 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชา	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	น้ำหนัก	หมายเหตุ
ง 30203	การเขียนเว็บเพจเบื้องต้น	2	1	ม.3
ง 30221	อาหารไทย	2	1	
ง 30222	โครงการผลิตเครื่องดื่ม	2	1	
ง 30223	ผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	2	1	
ง 30224	ดอกไม้ประดิษฐ์	2	1	
ง 30225	การร้อยมาลัย	2	1	
ง 30226	โครงการใบตอง	2	1	
ง 30227	ช่างปักด้วยมือ	2	1	
ง 30228	โครงการตัดเย็บ	2	1	
ง 30229	โครงการอาชีพหัตถกรรม	2	1	
ง 30241	เกษตรกับเศรษฐกิจพอเพียง	2	1	เลือกเสรี
ง 30242	การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ	2	1	
ง 30243	การปลูกพืชสมุนไพร	2	1	
ง 30244	การเพาะเห็ด	2	1	
ง 30245	การปลูกพืชผักทั่วไป	2	1	
ง 30246	การปลูกพืชเศรษฐกิจในท้องถิ่น	2	1	
	วิชาพื้นฐาน			
ง 30247	โครงการอาชีพเกษตร	2	1	
ง 30248	การเลี้ยงปลาน้ำจืด	2	1	
ง 30262	ช่างไม้เครื่องเรือน	2	1	
ง 30263	โครงการอาชีพช่าง	2	1	
ง 30281	ธุรกิจทั่วไป	2	1	
ง 30282	การดำเนินการธุรกิจขนาดย่อม	2	1	
ง 30283	การขาย	2	1	
ง 30284	การบัญชี	2	1	

หมายเหตุ 1. วิชาเพิ่มเติม ม.1 และ ม.2 และ ม. 3 จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ทุกคน
ทุกชั้นเรียน 2. วิชาเพิ่มเติม (เลือกเสรี) จัดให้นักเรียนเลือกเรียนรู้ ตามความถนัด ความสนใจในแต่ละ
แผนการเรียน ทุกชั้นเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ ประโยชน์ ประเภทของงานธุรกิจ
องค์กรธุรกิจ ธุรกิจทั่วไป งานสำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร การใช้เครื่องใช้สำนักงาน การเงินและ
บัญชี การออมทรัพย์ การขาย การรักษาและคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค การจัดการ และการประกอบ

อาชีพในรูปแบบธุรกิจ เพื่อให้ผู้เรียนรู้ประโยชน์ และวิธีการทำงานในชีวิตประจำวัน หน่วยการเรียนรู้ รายวิชา การงานอาชีพพื้นฐาน 3 (ธุรกิจ) รหัสวิชา ง 33102 จำนวนหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

ตาราง 3 หน่วยการเรียนรู้รายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	การเลือกอาชีพ	6	
2	งานสำนักงาน	6	
3	การเงินและบัญชี	8	
4	ธุรกิจในชีวิตประจำวัน	12	
5	การขาย	4	
6	การจัดการ	4	
	รวม	40	

สาระการเรียนรู้รายวิชา การงานอาชีพพื้นฐาน 3 (ธุรกิจ) รหัสวิชา ง 33102 กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ภาคเรียนที่ 2)

ตาราง 4 การแบ่งสาระการเรียนรู้รายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	การเลือกอาชีพ	- ความหมายและความสำคัญ - ประเภทของอาชีพ - แนวทางการเลือกอาชีพ	6
2	งานสำนักงาน	การติดต่อสื่อสาร - องค์ประกอบของการสื่อสาร - รูปแบบของการสื่อสาร - ลักษณะของการสื่อสารที่ดี	6
3	การเงินและการบัญชี	การจัดทำงบประมาณ - ประโยชน์ของงบประมาณ - ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ การทำบัญชี - ความหมายและความสำคัญของการทำบัญชี - การวิเคราะห์รายการค้า	8

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		<ul style="list-style-type: none"> - สมุดรายวันทั่วไป - สมุดบัญชีแยกประเภท - การปิดบัญชีและงบการเงิน การออมทรัพย์ <ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของการออมทรัพย์ - ธนาการออมสิน - สหกรณ์ออมทรัพย์ - บริษัทประกันชีวิต 	
4	ธุรกิจในชีวิตประจำวัน	งานอาชีพทางธุรกิจ <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของอาชีพ - งานและกลุ่มอาชีพ - ประเภทของอาชีพ องค์กรธุรกิจ <ul style="list-style-type: none"> - กิจการเจ้าของคนเดียว - ห้างหุ้นส่วน - บริษัทจำกัด - สหกรณ์ - รัฐวิสาหกิจ - ธุรกิจแฟรนไชส์ - ธุรกิจขนาดย่อม - กองทุนหมู่บ้าน - บริษัทข้ามชาติ ธุรกิจทั่วไป <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและความสำคัญ - วัตถุประสงค์ของธุรกิจ - ประโยชน์ของธุรกิจ - ประเภทของธุรกิจแบ่งตามลักษณะของกิจกรรม - คุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจ 	12
5	การขาย	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและความสำคัญของการขาย - ประเภทและลักษณะของการขาย - ช่องทางการจัดจำหน่าย การรักษา 	4

ตาราง 4 (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
		และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค - พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค - สิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร - ลิขสิทธิ์สินค้า	
6	การจัดการ	- การจัดการงานประจำวัน - การจัดการเกี่ยวกับอาชีพ - การประกอบอาชีพในรูปแบบธุรกิจ - การจัดการตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	4

รูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการทำงาน การแสวงหาความรู้ และการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีและสารสนเทศ มาประยุกต์ใช้ในการสอน

การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA

ความเป็นมาและความหมายของการเรียนแบบ CIPPA

ทศนา แชมมณี (2548 : 2-3) กล่าวว่าแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางมีที่มาจากแนวคิดทางการศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่องของ “การเรียนรู้โดยการกระทำ” (Learning by Doing) เป็นแนวคิดที่แพร่หลาย และได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ นับว่าเป็นการเปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” ให้นักเรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้เท่ากับการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ

ทศนา แชมมณี ได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ขึ้นจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด คือ

1. แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism)
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่ม และการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. แนวความคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

แนวคิดพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA

1. แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism)

แนวคิดหนึ่งที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง คือ แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ซึ่งเชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลง และพัฒนาให้ก้าวหน้าขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างความรู้ภายในของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เฮนเดอร์สัน (ทิตนา แชมมณี. 2548 : 59 ; อ้างอิงมาจาก Henderson. 1996) ได้อธิบายว่าการสรรค์สร้างความรู้จะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนด้วยกัน คือ จุดมุ่งหมาย หรือความต้องการของผู้เรียน ประกอบไปด้วย โครงสร้างความรู้ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยน และขยายออกไปได้ โดยอาศัยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ความรู้เดิม หรือโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่
2. ความรู้ใหม่ ได้แก่ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ ความรู้สึกประสบการณ์ใหม่ ๆ

ที่บุคคลรับเข้าไป

3. กระบวนการทางสติปัญญา ได้แก่ กระบวนการทางสมอง ที่ใช้ในการทำความเข้าใจความรู้ที่รับมา และใช้ในการเชื่อมโยง ปรับปรุงความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้ามา และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางปัญญาของตนในการคิดกลั่นกรองข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ความรู้ด้วยตนเอง อันจะส่งผลถึงความเข้าใจ และการคงความรู้นั้น ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสรรค์สร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ จึงเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เสริมในการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ชัดเจนขึ้น

สุนทร สุนันท์ชัย (2532 : 47) กล่าวถึงความรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนรับรู้และเข้าใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเขา ขึ้นอยู่กับการแปลความหมายของเขา เราสามารถจะถ่ายทอดความรู้จากการสอนโดยตรง แต่เด็กจะต้องค้นพบความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถสร้าง (Construct) ความรู้ขึ้นมาใหม่ได้

ฉัตรศักดิ์ ชุมนุม (2540 : 49) กล่าวถึงแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ไว้ว่า เป็นแนวคิดที่เชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่ไม่เคยอยู่ข้างนอก หรือรอการค้นพบ แต่เป็นสิ่งที่หนึ่งของการสรรค์สร้างความรู้ของผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมของมนุษย์ ซึ่งครุมีบทบาทที่สำคัญในการสรรค์สร้างความรู้

สุกัญญา กัตถัญญู. (2542 : 25) กล่าวถึงทรรศนะว่าการเรียนรู้ตามแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ไม่ใช่การเติมสมองที่ว่างเปล่าของผู้เรียนให้เต็ม หรือไม่ใช่การได้มาซึ่งความคิดใหม่ ๆ ของผู้เรียน แต่เป็นการพัฒนาความคิด หรือจัดโครงสร้างของความคิดที่มีอยู่แล้วโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ความคิด และประสบการณ์ด้วยตนเอง

จากแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นด้วยตนเอง โดยผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ และใช้กระบวนการทางสติปัญญากลั่นกรองทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความคิดเดิมไปสร้างความรู้ใหม่ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายโดยตนเอง

2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)

นักศึกษาศาखाวิชาต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจ และเห็นความสำคัญของกลุ่มมาเป็นเวลานานแล้ว โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับด้านพลังกลุ่มได้มีการศึกษากันอย่างจริงจัง มาตั้งแต่ ค.ศ.1920 โดย เลวิน (Lewin) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพลังกลุ่ม และพฤติกรรมกลุ่มของมนุษย์ อันเป็นจุดเริ่มต้นของกลุ่มสัมพันธ์ ทิศนา แชมมณี ได้ริเริ่มศึกษานำเอาวิชา “กระบวนการกลุ่ม” มาใช้ในการเรียนการสอนในประเทศไทย

ทิศนา แชมมณี และคณะ (2543 : 45) ได้กล่าวถึงคำว่า กลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) และกระบวนการกลุ่มว่าในวงการศึกษานักเรียนของไทยใช้ชื่อต่าง ๆ กัน เช่น พลังกลุ่ม พลวัตของกลุ่ม กลศาสตร์กลุ่ม กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มมีพื้นฐานแนวคิดที่ว่า พฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ย่อมก่อให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลงของทั้งตัวบุคคลและกลุ่ม โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ เป็นตัวกำหนด ซึ่งผู้รู้ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มไว้ ดังนี้

ทิศนา แชมมณี และคณะ (2543 : 89) ให้แนวคิดไว้ว่า ความพยายามในการทำงานของสมาชิกตามหน้าที่ของแต่ละคนที่มีอยู่ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม สมาชิกของกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สมาชิกจะต้องใช้เหตุผล สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การอภิปราย ความร่วมมือในกลุ่ม บุคคลจึงจะมีความเจริญงอกงาม สิ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ชาติชาย ม่วงปฐม (2539 : 45) ให้แนวคิดว่าการกระทำ และจริยธรรม หรือขอบเขตการกระทำของกลุ่มจะเกิดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกลุ่ม ซึ่งสามารถศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมของสมาชิกในกลุ่มได้ โดยให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มเลือกว่าตนจะสัมพันธ์กับใครบ้าง แล้วนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์

จากแนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มดังกล่าว สรุปได้ว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากสมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ให้เหตุผล สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การอภิปราย ความร่วมมือ มีส่วนร่วมในกลุ่ม สิ่งเหล่านี้เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีพื้นฐานแนวคิดมาจากนักจิตวิทยาการศึกษา และนักการศึกษาพยายามพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน เพื่อสร้างความสามัคคี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นเวลานาน โดยเน้นที่การมีจุดหมายของการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งในรูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือของ จอห์นสัน และจอห์นสัน (ทิศนา แชมมณี. 2543 : 34 ; อ้างอิงมาจาก Johnson and Johnson. 1974) ได้พัฒนารูปแบบที่น่าสนใจไว้หลายรูปแบบ เพื่อความเหมาะสมกับการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ แต่มีวัตถุประสงค์ในทิศทางเดียวกัน คือเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษามากที่สุด โดยอาศัยการร่วมมือกันซึ่งผู้รู้ได้กล่าวถึงแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

สุมณฑา พรหมบุญ (2540 : 54) ได้ให้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับสูลท วังสินธ์ (2542 : 40)

ที่ให้แนวคิดไว้ว่า ความสำเร็จของแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของทุกคน

จากแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่ม ขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ดังนั้น ความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของทุกคน ซึ่งความสำเร็จของกลุ่มนั้นจะช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้เรียนอีกด้วย

3. แนวความคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness) ความพร้อมในการเรียนรู้เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้เรียน ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความสนใจศึกษา เนื่องจากมีความเชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และรับรู้ได้เต็มที่ จะประสบผลสำเร็จสูงสุดเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

สุทธิรัตน์ เลิศจตุรวิทย์ (2544 : 24) เชื่อว่ารากฐาน และแนวโน้มของบุคคลที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ย่อมขึ้นกับความพร้อมและความไม่พร้อม บุคคลที่มีความพร้อมอย่างดี จะทำงานด้วยความราบรื่น และประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ ส่วนบุคคลที่ไม่พร้อมย่อมเหมือนถูกบังคับให้ทำงาน การทำงานนั้นจึงไม่ประสบผลสำเร็จ

พรรณิ ชูชัยเจนจิต (2539 : 11) เชื่อว่าความพร้อมเป็นสภาวะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะ การได้รับการฝึกฝน การเตรียมตัว และความสนใจ หรือการจูงใจ

สังต์ อุทรานันท์ (2532 : 35) เชื่อว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ต้องมีวุฒิภาวะ และมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนสิ่งใหม่ หากสิ่งใดสิ่งหนึ่งยังไม่พร้อมอาจทำให้การเรียนการสอนเป็นไปโดยไม่ได้ผลเท่าที่ควร

จากแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ดังกล่าว สรุปได้ว่า ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ ต้องมีวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และอารมณ์ของผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน ผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ และรับรู้ได้เต็มที่ จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเต็มที่

4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)

ทิสนา แคมมณี (2543 : 10-11) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้กระบวนการไว้ว่าในอดีตที่ผ่านมา การศึกษามักจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาการเรียนรู้นั้นมาก ดังจะเห็นได้จากการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน ที่จะเน้นในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ และวัดประเมินผลด้านเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งต่อมามีการศึกษาได้พบว่าการเรียนรู้เพียงเนื้อหาความรู้ไม่เป็นการเพียงพอ แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ได้เข้ามาแพร่หลายในประเทศไทย เมื่อประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา โดยมีนักการศึกษาที่ได้มองเห็นว่าเนื้อหาความรู้ในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เรียนคงไม่สามารถที่จะเรียนรู้ได้หมด เขาคงจะต้องเลือกสรรสิ่งที่ตนเองสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งเขาสามารถที่จะแสวงหา และศึกษาได้ด้วยตนเอง หากเขามีทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Skill) ที่จำเป็น แนวคิดเรื่องการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้ เป็นแนวคิดที่น่าส่งเสริมและฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้กระบวนการ ควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้เป็นแนวคิดที่น่าส่งเสริม และฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะทางสติปัญญา หรือทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อ

การดำเนินชีวิต ซึ่งมีจำนวนมาก เช่น ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสืบค้นแหล่งความรู้ ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการคิดเปรียบเทียบ จำแนกวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานกลุ่ม ฯลฯ

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา จึงควรให้ครอบคลุมการเรียนรู้ทั้งทางด้านเนื้อหา ความรู้ และทักษะกระบวนการทั้งหลายที่จะต้องใช้ในการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และเน้นการฝึกฝน ทักษะกระบวนการทั้งหลายที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตามแนวคิดของการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ สรุปได้ว่า การเรียนรู้กระบวนการควบคู่ไปกับการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ และจะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิด วิเคราะห์ถึงกระบวนการ และวิธีการที่ได้คำตอบ ซึ่งผู้ศึกษาคิดว่าผู้เรียนสามารถนำหลักการ วิเคราะห์กระบวนการเหล่านี้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

ในระบบการศึกษา ซึ่งมีทั้งการเรียนการสอน และการฝึกปฏิบัติ หัวใจสำคัญคือ ต้องการให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้นั้นจะมาก่อเกิดประโยชน์ใด ๆ เลย หากผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ ดังนั้น เป้าหมายหลักของการเรียนการสอนประการหนึ่ง คือต้องการให้ผู้เรียนเกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ จากการเรียนรู้ครั้งที่ 1 สู่อารมณ์ครั้งที่ 2 เพื่อนำไปใช้จริง การถ่ายโอนการเรียนรู้ จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ซึ่งผู้รู้หลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541 : 11-12) ได้จัดการสอนแบบ CIPPA ได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

แบบที่ 1 Student - Centered Class ครูเป็นผู้เตรียมเนื้อหา สื่อการเรียน วัสดุ - อุปกรณ์ นักเรียนเป็นผู้ดำเนิน กิจกรรมตามคำแนะนำของครู ซึ่งส่วนใหญ่จะทำในรูปแบบของกิจกรรมที่เป็นคู่เป็นกลุ่ม

แบบที่ 2 Learner - Based Teaching ครูจะเป็นผู้กระตุ้นมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าผลิตสื่อการเรียนด้วยตนเองซึ่งจะใช้ได้ดีกับการเรียนภาษาต่างประเทศ เพราะผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะทางภาษาไทยได้เป็นสองเท่าทั้งในขณะที่เตรียมและฝึก

แบบที่ 3 Learner Independence ผู้เรียนจะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในห้องศูนย์การเรียน มีอิสระจากห้องเรียนปกติ สามารถเลือกทำงานตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนอาจเรียนคนเดียวหรือเรียนเป็นคู่ เป็นกลุ่มกับเพื่อนก็ได้

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA เป็นกระบวนการที่สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย ช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว (Active) สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้ดีทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่สมบูรณ์และมีความสุข

ทิสนา แคมมณี (2546 : 58) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ไว้ว่า การที่ผู้เรียนจะสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้ จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย หากผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้มาก ๆ ความมั่นใจ และความชำนาญในการที่จะนำความรู้ที่นำไปใช้เป็นประจำในชีวิตจึงจะเกิดขึ้น ทิสนา แคมมณี

(2546 : 2-11) กล่าวว่า การที่จะจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ได้ผลดีสูงสุดนั้น ต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า “สำคัญ” นั้นคืออะไร หรือเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ได้หมายถึงการจัดให้ผู้เรียนไปนั่งเรียนรวมกันกลางห้องเพื่อให้ศูนย์กลางของห้องเรียน “ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ” หมายถึง การให้ผู้เรียนเป็นจุดสนใจ (Center Attention) หรือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้การให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้หากผู้มีส่วนร่วม (Participation) ในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาก ผู้เรียนก็จะมีบทบาทในการเรียนรู้มาก และควรจะเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามมา ทิศนา แคมมณี (2546 : 17-20) ได้ใช้แนวคิดเหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction of Knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเอง และพึ่งตนเองแล้ว ยังต้องพึ่งปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะ กระบวนการ (Process Skills) ต่างๆ จำนวนมาก เป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ นอกจากนั้นการเรียนรู้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดี หากผู้เรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้และการเรียนรู้ มีประสบการณ์รับรู้ที่ตื่นตัว ไม่เฉื่อยชา ซึ่งสิ่งที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ คือ การให้มีความเคลื่อนไหวทางร่างกาย (Physical Participation) อย่างเหมาะสม กิจกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง และความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้น จะมีความลึกซึ้งและอยู่คงทนมากขึ้น หากผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้ (Application) ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ด้วยแนวคิดดังกล่าว จึงเกิดแบบแผน “CIPPA” ขึ้น ซึ่งผู้สอนสามารถนำแนวคิดทั้ง 5 ดังกล่าวไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้มีคุณภาพได้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ความรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นด้วยตนเอง อาศัยความพร้อมของผู้เรียน โดยผ่านประสบการณ์ต่างๆ จากการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การฝึกฝนทักษะกระบวนการควบคุมไปกับเนื้อหาความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และการที่ผู้เรียนจะสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้ จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน ต้องมีความเข้าใจความสัมพันธ์ของปัญหาในสถานการณ์นั้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นประจำในชีวิตการถ่ายโอนการเรียนรู้จึงจะเกิดขึ้น

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ CIPPA

CIPPA เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” นี้สามารถใช้วิธีการ และกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งซึ่งผู้เขียนได้นำเสนอไว้ และได้มีการนำไปทดสอบใช้แล้วได้ผลดีประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่

ขั้นนี้เป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ของผู้เรียนจากแหล่งข้อมูล หรือแหล่งความรู้

ต่าง ๆ ซึ่งครูอาจจัดเตรียมมาให้ผู้เรียน หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาก็กได้

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา และทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หามาได้ ผู้เรียนจะต้องสร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น ใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้แบ่งปันความรู้ความเข้าใจของตนแก่ผู้อื่น และได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนให้เป็นระบบระเบียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้อย่าง

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน

ขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตนเองและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ แต่หากต้องมีการปฏิบัติตามข้อความรู้ที่ได้ ขั้นนี้จะเป็นขั้นปฏิบัติ และมีการแสดงผลงานที่ได้ปฏิบัติด้วย

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

ขั้นนี้เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ ความเข้าใจของตนเองไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถในการแก้ปัญหา และความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ หลังจากการประยุกต์ใช้ความรู้ อาจมีการนำเสนอผลงานจากการประยุกต์อีกครั้งก็ได้ หรืออาจไม่มีการนำเสนอผลงานในขั้นที่ 6 แต่นำมารวมแสดงในตอนท้ายหลังขั้นการประยุกต์ใช้ก็ได้เช่นกัน ขั้นตอนตั้งแต่ขั้นที่ 1-6 เป็นกระบวนการของการสร้างความรู้ ซึ่งครูสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และฝึกฝนทักษะกระบวนการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากขั้นตอนแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายที่มีลักษณะให้ผู้เรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางกาย ทางสติปัญญาทางอารมณ์ และทางสังคมอย่างเหมาะสม อันช่วยให้ผู้เรียนตื่นตัว สามารถรับรู้และเรียนรู้ได้ดี จึงกล่าวได้ว่า ขั้นตอนทั้ง 6 มีคุณสมบัติ ตามหลักการ CIPPA ส่วนขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้จึงทำให้รูปแบบนี้มีคุณสมบัติครบตามหลัก CIPPA

แนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น เป็นที่มาของชื่อ “CIPPA” ดังนี้

C มาจากคำว่า Construct ซึ่งหมายถึง การสร้างความรู้ตามแนวคิดของ Constructivism กล่าวคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเองการที่ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ด้วยตนเองนี้ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญา

I มาจากคำว่า Interaction ซึ่งหมายถึง การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม

P มาจากคำว่า Physical Participation ซึ่งหมายถึง การเรียนรู้มีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

P มาจากคำว่า Process Learning หมายถึงการเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น การเรียนรู้กระบวนการเป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกับการเรียนรู้นเนื้อหาสาระต่าง ๆ การเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญาอีกทางหนึ่ง

A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีแต่เพียงการสอนเนื้อหาสาระให้ผู้เรียนเข้าใจ โดยขาดกิจกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ จะทำให้ผู้เรียนขาดการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้นั้นเท่ากับการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้าน แล้วแต่ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบซิปปา ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบาย ชี้แจงตอบคำถามได้ดีนอกจากนั้นยังได้พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดความใฝ่รู้ด้วย

รูปแบบการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น เป็นนโยบายหนึ่งที่ทางรัฐบาลณรงค์ให้กับการศึกษาของประเทศดำเนินไปตามรูปแบบนี้เพราะการเรียนการสอนแบบนี้สอนให้นักเรียนมีความคิดเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ตลอดเวลา และมีแนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้เพราะฉะนั้นเทคนิคการสอนควรที่จะเน้น ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นเพียงตัวนำทางเป็นตัวคุมเกมเท่านั้น เวลาทำงาน ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนสามารถที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน นักเรียนสามารถที่จะค้นหาข้อมูลในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ โดยไม่ต้องให้ครูถ่ายทอดมากนัก และถ้านักเรียนไม่เข้าใจก็ให้ถามครูโดยครูเป็นสื่อกลางให้เท่านั้น แต่นักเรียนต่างหากที่จะเป็นตัวเดินเกม ดังนั้นกระบวนการสอนที่สอดคล้องกับวิธี ชิปปา คือ

1. วิธีการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา (Field Trip)

คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันวางแผนและเดินทางไปศึกษาเรียนรู้ ณ สถานที่อันเป็นแหล่งความรู้ในเรื่อง ๆ นั้น โดยมีการศึกษาลักษณะต่าง ๆ ในสถานที่นั้นตามกระบวนการหรือวิธีการที่ได้วางแผนไว้และมีการอภิปรายสรุปการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้ศึกษามาซึ่งวิธีการสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริง ได้ใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจ และเกิดเจตคติที่ดีทั้งต่อสถานที่นั้นและต่อการเรียนรู้

2. วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-8 คนและให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนดและสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น

3. วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case)

เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมุติขึ้นจากความเป็นจริง และตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบ และเหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และ เรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

4. วิธีสอนโดยใช้เกม (Game)

เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกมพฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปราย เพื่อสรุปการเรียนรู้

วิธีการสอนโดยใช้เกมเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสูง

บทบาทของผู้สอน

บทบาทของครูผู้สอนในการสอนตามทฤษฎีชิปปานัน ซึ่งเป็นการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูจะเป็นผู้นำทางเป็นตัวชี้ทางให้กับนักเรียนเอง ซึ่งกระบวนการคิดนั้นจะขึ้นอยู่กับนักเรียน ซึ่งเป็นการสอนให้นักเรียนรู้จัก การคิดวิเคราะห์ การทำงานแบบมีส่วนร่วมจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (วีระเดช เชื้อนาม. 2545 : 51) การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะเป็นที่คุ้นเคยของครูและผู้อยู่ในวงการศึกษามาโดยทั่วไป แต่ถ้าหากถามถึงความหมายแล้ว จะพบว่ามีความแตกต่างกันออกไปบ้างก็ว่าเป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมบ้างก็ว่าเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็นบ้างก็ว่าการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจของตน หรือให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลาย เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างกันไปตามสิ่งที่ผู้ตอบเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรเน้น อย่างไรก็ตาม โดยหลักการแล้วแนวคิดนี้มีที่มาจากแนวคิดทางการศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่องของ “การเรียนรู้โดยการกระทำ” หรือ “Learning by Doing” (Dewey. 1993 : 114) อันเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้วการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็น

ผู้ลงมือปฏิบัติจัดการกระทำนี้ นับว่าเป็นการเปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” ให้ผู้เรียนซึ่งการเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้ เท่ากับเป็นการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนรู้ว่าอยู่ที่ผู้เรียนมากกว่าอยู่ที่ผู้สอนดังนั้นผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลังจากแนวคิดดังกล่าวเกิดขึ้น ต่อมาได้มีผู้พัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ขึ้นจำนวนมากซึ่งล้วนแต่สนับสนุนแนวคิดพื้นฐานของตัวอ็ททั้งสิ้น แนวคิดใหม่ ๆ เหล่านี้ต่างช่วยส่งเสริมแนวคิดหลักของตัวอ็ทให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น กว้างและหลากหลายยิ่งขึ้น น่าสนใจ และได้ผลมากยิ่งขึ้น

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : CIPPA Model การที่ครูจะจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ได้ผลดีสูงสุดนั้นก่อนอื่นต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องว่า “ศูนย์กลาง” นั้นคืออะไร หรือเป็นอย่างไร การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คงไม่ได้หมายถึงการจัดให้ผู้เรียนไปนั่งเรียนรวมกันอยู่กลางห้อง เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของห้องเรียน ข้อความที่ว่า “ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” น่าจะหมายถึง “การให้ผู้เรียนเป็นจุดสนใจ (Center of Attention) หรือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ” และบทบาทในที่นี้คงไม่ได้หมายถึงบทบาทอื่นใดนอกจากบทบาทในการเรียนรู้ ซึ่งถ้าจะทำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก็คงต้องถามต่อไปว่า เราจะดูได้ตรงไหนว่า ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ ซึ่งคำตอบก็น่าจะชัดเจนว่า เราคงต้องดูตรงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมาก ผู้เรียนก็จะมีบทบาทในการเรียนรู้มาก และควรจะเกิดการเรียนรู้ที่ดีตามมา แม้ว่าแนวคิดจะชัดเจนขึ้นว่าหากครูต้องการจะจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจะต้องให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นมาก ๆ แต่คำว่า “การมีส่วนร่วม” ในที่นี้ คงไม่ได้มีความหมายเพียงว่า ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมมาก ๆ หรือคำนึงถึง “ปริมาณ” การมีส่วนร่วมเท่านั้น “การมีส่วนร่วม” นี้ โดยศัพท์ทางวิชาการจากคำว่า “Active Participation” ซึ่งหมายถึงการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ตื่นตัว ตื่นใจ หรือมีใจจดจ่อผูกพันกับสิ่งที่ทำ มิใช่เพียงทำไปให้เสร็จภารกิจเท่านั้น ดังนั้นการที่ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม นั้น กิจกรรมนั้นจะต้องมีลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่าง “Active” คือช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมีความกระตือรือร้นตื่นตัว มีความจดจ่อ ผูกพันกับสิ่งที่ทำ เพื่อช่วยให้ครูมีแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างผูกพัน จนกระทั่งเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ของผู้เรียนตื่นตัวพร้อมที่จะรับข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่มีความพร้อมในการรับรู้ แม้จะมีการให้ความรู้ที่ดีๆผู้เรียนก็ไม่สามารถรับได้ ซึ่งจะเห็นจากเหตุการณ์ที่พบเสมอ ๆ คือ หากผู้เรียนต้องนั่งนาน ๆ ไม่ช้าผู้เรียนอาจหลับหรือคิดไปเรื่องอื่น ๆ ได้ การเคลื่อนไหวทางกายมีส่วนช่วยให้ประสาทการรับรู้ ตื่นตัวพร้อมที่จะรับและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี ดังนั้น กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จึงควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของผู้เรียน

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตีความช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา คือเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียน เกิดการเคลื่อนไหว ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อในการคิด สนุกที่จะคิด ซึ่งกิจกรรมจะมีลักษณะดังกล่าวได้ ก็จะต้องมีเรื่องให้ผู้เรียนคิด โดยเรื่องนั้นจะต้องไม่ง่ายและไม่ยากเกินไปสำหรับผู้เรียน เพราะถ้าง่ายเกินไปผู้เรียนก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด แต่ถ้ายากเกินไป ผู้เรียนก็เกิดความท้อถอยที่จะคิด ดังนั้นครูจะต้องหาประเด็นการคิดที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนเพื่อกระตุ้น ให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ตีความช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสังคม คือเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ มนุษย์โดยทั่วไปจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคม ซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีจึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ คือเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดความหมายต่อตนเอง กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนนั้น มักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประสบการณ์และความ เป็นจริงของผู้เรียน จะต้องเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนโดยตรงหรือใกล้ตัวผู้เรียนลักษณะของ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สำหรับการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

เพื่อช่วยให้ครูสามารถนำแนวคิดข้างต้นไปใช้ได้ง่ายขึ้น ผู้เขียนจำเป็นต้องขยายความ ในบางส่วนที่ยังมีลักษณะเป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมทั้งเพิ่มเติมบางเรื่องที่ทำเป็นเพื่อ ช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกายและอารมณ์ จิตใจกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีหลากหลายให้โอกาสผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความสนใจของผู้เรียน การเคลื่อนไหว อาจเป็นการเคลื่อนไหวอวัยวะหรือกล้ามเนื้อต่าง ๆ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกาย จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม ในการเรียนรู้ มีความกระฉับกระเฉง ตื่นตัว ไวต่อการรับรู้ ข้อมูล ข่าวสารและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนไหวดังกล่าว ครูผู้จัดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมทางอารมณ์ของ ผู้เรียนด้วย ครูจะต้องวิเคราะห์ว่าอารมณ์/ความรู้สึกใดที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นตาม วัตถุประสงค์ เช่น ครูอนุบาลท่านหนึ่ง ต้องการให้เด็กรู้จักเก็บของให้เป็นระเบียบจึงออกแบบกิจกรรม ให้เด็กเห็นโทษของการวางของไม่เป็นที่เป็นทาง โดยให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ เคลื่อนไหวร่างกายจาก กิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่ง ในห้องที่มีสภาพที่รกรุงรัง จนเด็กเกิดความหงุดหงิด รำคาญ ทำอะไรไม่สะดวก และไม่ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมอารมณ์/ความรู้สึก ที่เกิดขึ้นกับตัวนี้เอง ทำให้เด็กเกิดความตระหนักเข้าไปในใจว่า เหตุใดจึงจำเป็นต้องเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบ กิจกรรมที่ กระทบจิตใจ/ความรู้สึก/อารมณ์ของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการยอมรับ เห็นจริง ซึ่งจะนำไปสู่ การประพฤติปฏิบัติต่อไปดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าอารมณ์/ความรู้สึกใด ที่จะนำไปสู่การ เรียนรู้ที่ต้องการ ซึ่งอาจเป็นอารมณ์ทางบวกหรือทางลบแล้วแต่กรณี และพยายามหาวิธีการที่จะ ช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความรู้สึก/อารมณ์นั้น ๆ ควบคู่ไปกับการกระทำด้านต่าง ๆ

2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางด้านสติปัญญา และอารมณ์ จิตใจกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีลักษณะที่กระตุ้นและท้าทายความคิดผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความจดจ่อผูกพันกับสิ่งที่คิด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้ทางสติปัญญานี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การเรียนรู้เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ผ่านมาในอดีต ครูมักจัดการเรียนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง คือครูเป็นผู้มีความรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ โดยครูหวังว่าการถ่ายทอดความรู้ของตน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและนำความรู้ไปใช้ได้ ซึ่งในทางปฏิบัติผลที่เกิดขึ้นอาจไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนจำนวนมากมักเกิดการเรียนรู้ในระดับความรู้ความจำเท่านั้น และบางส่วนอาจจะขึ้นไปถึงระดับความเข้าใจ และมีน้อยมากที่ได้ถึงขั้นการนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล แสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดความรู้ของครูไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ต้องการได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีผู้ได้แสวงหาแนวคิด แนวทางใหม่ ๆ ที่จะนำมาอธิบาย และใช้แก้ปัญหา ซึ่งแนวคิดสำคัญแนวคิดหนึ่งที่กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ก็คือ แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ ซึ่งเชื่อว่า ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยตนเอง สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้่องงามขึ้นไปได้เรื่อย ๆ โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาโครงสร้างความรู้ภายในของบุคคล และการรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว และเฮนเดอร์สัน (Henderson. 1995 : 6-7) ได้อธิบายว่าการสรรค์สร้างความรู้จะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนด้วยกัน คือ จุดมุ่งหมายหรือความต้องการของผู้เรียน ความรู้เดิมหรือสิ่งที่มีอยู่เดิมของผู้เรียน และสาระหรือสิ่งใหม่ที่จะเรียนรู้ ดังนั้นจึงสามารถอธิบายในอีกนัยหนึ่งได้ว่า โครงสร้างทางสติปัญญาของผู้เรียน ประกอบไปด้วยโครงสร้างความรู้ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยน และขยายออกไปได้ โดยอาศัยองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ประการ คือ

2.1.1 ความรู้เดิม หรือโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่

2.1.2 ความรู้ใหม่ ได้แก่ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ ความรู้สึกประสบการณ์

ใหม่ ๆ ที่บุคคลรับเข้าไป

2.1.3 กระบวนการทางสติปัญญา เป็นกระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำความเข้าใจ ความรู้ที่รับมา และใช้ในการเชื่อมโยง และปรับความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน ดังนั้น ตามแนวคิดข้างต้น การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้ามา และโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตนในการคิด กลั่นกรอง ข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล ความรู้ใหม่กับความรู้เดิมและสร้างความหมาย ข้อมูลความรู้ด้วยตนเอง กระบวนการสร้างสรรค์ความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนที่มีความหมายต่อตนเอง อันจะส่งผลถึงความเข้าใจ และการคงความรู้นั้น (Retention) ดังนั้นการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ จึงเป็นแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เสริมในการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2.2 การเรียนรู้ทักษะกระบวนการ และทักษะทางสติปัญญาต่าง ๆ การศึกษามักจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาการเรียนรู้มาก ดังจะเห็นได้จากการสอนและประเมินผลการเรียนการสอน ที่จะเน้นในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้และวัดประเมินผลด้านเนื้อหาความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งต่อมา วงการศึกษาได้พบว่า การเรียนรู้เพียงเนื้อหาความรู้ไม่เป็นการเพียงพอ แนวคิดใหม่เกี่ยวกับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ได้

เข้ามาแพร่หลายในประเทศไทยเมื่อประมาณ 20 ปีที่ผ่านมา โดยมีนักการศึกษาที่ได้มองเห็นว่า เนื้อหาความรู้ในโลกนี้ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ผู้เรียนคงไม่สามารถที่จะ เรียนรู้ได้หมด เขาจะต้องเลือกสรรสิ่งที่ตนเองสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งเขาสามารถ ที่จะแสวงหาและศึกษาได้ด้วยตนเอง หากเขามีทักษะกระบวนการต่าง ๆ (Process Skills) ที่จำเป็น แนวคิดในเรื่องการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ (Process) ควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้หรือ ผลผลิต (Product) จึงเกิดขึ้น แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า แม้แนวคิดนี้จะแพร่หลายมากกว่า 20 ปี แล้วแต่การนำแนวคิดไปใช้ยังไม่กว้างขวางและบังเกิดผลเท่าที่ควร ผู้เขียนเห็นว่าแนวคิดที่เป็นเรื่องที่น่า ส่งเสริม เพราะนับวันก็จะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น และผู้เรียนในสังคมอนาคต จำเป็นต้องมี คุณสมบัติทางด้านการคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหาสูงขึ้นกว่าในอดีตและปัจจุบัน ดังนั้น เราจึง จำเป็นต้องส่งเสริมและฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะทางสติปัญญาหรือทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็น

2.2.1 ทักษะการแสวงหาความรู้ และการศึกษด้วยตนเอง เช่น ทักษะการ สืบค้นแหล่งความรู้ ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการจดบันทึก ทักษะการประมวลความรู้ การจัดทำผังความรู้การเขียน การอธิบายและการสรุป เป็นต้น

2.2.2 ทักษะการศึกษด้วยตนเอง

2.2.3 ทักษะการคิดและกระบวนการคิดต่าง ๆ เช่น ทักษะการเปรียบเทียบ จำแนก วิเคราะห์ สังเคราะห์ หาแบบแผน จัดโครงสร้าง จัดระบบ การตั้งสมมติฐานการพิสูจน์ ทดสอบ การลงข้อสรุป การสรุปอ้างอิง รวมทั้งกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณกระบวนการ คิดแก้ปัญหา กระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการศึกษาวิจัย เป็นต้น

2.2.4 ทักษะการจัดการ

2.2.5 ทักษะการทำงานกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสติปัญญาจึงควรให้ ครอบคลุมการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาความรู้ และทักษะกระบวนการทั้งหลายที่จะต้องใช้ในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองตามแนวคิดการสร้างสร้งความรู้ และเน้นการฝึกฝนทักษะ กระบวนการทั้งหลายที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตามแนวคิดของการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคมและอารมณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งความรู้ที่มีคุณค่า แต่เดิม ในอดีตครูทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เพราะเชื่อกันว่าครูเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ ผู้เรียนจึงต้อง ศึกษาจากครูเท่านั้น แต่ปัจจุบัน คงเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า แหล่งความรู้นั้นมีหลายแหล่งมาก และ ในบางเรื่องครูอาจไม่ใช่แหล่งความรู้ที่สำคัญก็ได้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางโลก ทำให้การ แพร่กระจายของข่าวสารข้อมูลเป็นไปได้มาก และเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ขอบฟ้าแห่งความรู้ ไม่ได้ สิ้นสุดที่ครูและห้องเรียน แต่ได้ขยายขอบเขตไปอย่างกว้างขวาง เนื่องจากการเรียนรู้ของบุคคลเกิดขึ้น จากการรับรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เข้าไปในสมอง และสมองจะทำหน้าที่ย่อยข้อมูล ตีความและ สร้างความหมายของข้อมูลเหล่านั้นประสานกันกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ เกิดเป็นความรู้ หรือโครงสร้าง ความรู้ใหม่ของบุคคลนั้น ดังนั้นการเรียนรู้จึงขึ้นกับสิ่งที่รับเข้ามา หากมีข้อมูลหลากหลาย การ เรียนรู้ก็ย่อมมีโอกาสที่จะเกิดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ หากครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับ

สิ่งแวดล้อมรอบตัว การปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ผู้เรียนรับข้อมูลเข้ามามาก การเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมจะขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวาง มากกว่าการได้ปฏิสัมพันธ์กับครูเพียงแหล่งเดียว แหล่งความรู้ที่อยู่รอบตัวเราที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมีหลายแหล่ง เช่นเดียวกับการมีส่วนร่วมทางด้านอื่น ๆ ที่ต้องมีการคำนึงถึงอารมณ์ และความรู้สึกของผู้เรียน ครูจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่า ขณะที่ผู้เรียนกำลังมาปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ผู้เรียนควรเกิดอารมณ์ความรู้สึกใดที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ และ พยายามแสวงหาวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกดังกล่าวเช่น ในบางกรณีเราอาจต้องสร้างสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เพื่อส่งเสริมให้เขาเห็นคุณค่าของการสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่ในบางกรณีเราอาจต้องสร้างความรู้สึกสงสัย เมื่อเกิดการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งใด สิ่งหนึ่ง เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจในการแสวงหาคำตอบ เป็นต้น

แนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบ CIPPA ดังกล่าวได้มาจากตัวอย่างของคำสำคัญซึ่งใช้เป็นแนวคิดหลักในการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ ในระยะแรก ๆ ที่ผู้เรียนได้พัฒนาแนวคิดนี้ขึ้น ไม่ได้เรียกชื่อนี้ และไม่ได้เรียงลำดับตามนี้ จึงได้ลองวิเคราะห์แนวคิดดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง และได้พบว่า สามารถนำคำสำคัญมาเข้ารหัสได้เป็น “CIPPA” ซึ่งเห็นว่าน่าจะเหมาะสม เพราะผู้เรียนคุ้นเคยกับ “CIPP” ซึ่งเป็นโมเดลทางการประเมินผล ดังนั้นหากจะใช้ “CIPPA” เป็นโมเดลทางความคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก็น่าจะไปด้วยกันด้วยดีและจะทำให้ง่ายแก่ผู้เรียนและครูในการจดจำและสื่อความหมาย อย่างไรก็ตามหากจะใช้ชื่อตามภาษาไทย ชื่อที่น่าจะเหมาะสมก็คือ “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบประสาน 5 แนวคิดหลัก” เพราะมีความหมายที่ตรงที่สุด

แนวคิดหลัก 5 แนวคิดที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบCIPPA หรือแบบประสาน 5 แนวคิดหลักคือ

1. แนวคิดการสรรค์สร้างความรู้ (Constructivism)
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

การใช้แนวคิดหลักทั้ง 5 ดังกล่าวข้างต้น ใช้บนพื้นฐานของทฤษฎีสำคัญ 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ (Human Development)
2. ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลาง เป็นการจัดการกลุ่มของลักษณะการสอนโดยยึดความสำคัญของบทบาทที่มีผลต่อการเรียนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการใช้เวลาเรียน (Learning Time) เป็นเกณฑ์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง จึงหมายถึงถึงลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (Active Participation) ในกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าผู้เรียน ครูทำหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ เช่น บรรยาย อธิบายให้ผู้เรียนฟัง สาธิตให้ผู้เรียนดู เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการที่ครูดำเนินการ เช่นนั้น

ครูกำลังมี “Active Participation” ครูต้องมีการเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย ต้องพูดต้องแสดงท่าทาง ต้องเดินไปมา ต้องหยิบโน้มนำนี้ ครูมีการตื่นตัวทางสติปัญญา เพราะต้องคิดว่าจะพูดอะไรอย่างไร จะต้องเรียบเรียงคำพูด คิดหาวิธีอธิบาย คิดถามคำถามหรือตอบคำถาม เป็นต้น ครูมีการตื่นตัวทางสังคม เพราะต้องคอยสังเกตผู้เรียนถามผู้เรียน นอกจากนั้นครูยังมีการตื่นตัวทางอารมณ์ เช่น หากผู้เรียนให้ความสนใจเรียนครูก็พอใจ หากผู้เรียนไม่สนใจ ครูอาจไม่พอใจและเกิดความ รู้สึกท้อแท้หรือเบื่อหน่ายได้ จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงว่า ขณะที่ครูสอน ครูเป็นผู้มีบทบาทที่ตื่นตัวมากหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวในกิจกรรมการเรียนการสอนมาก ในขณะที่ผู้เรียนซึ่งก็มีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเช่นกัน คือเป็นผู้ฟัง ผู้จด ผู้ตอบคำถาม แต่การมีส่วนร่วมนั้นไม่ได้เป็นไปอย่างตื่นตัวครบทุกด้าน เช่น ถ้านั่งฟังนาน ๆ อาจเกิดอาการง่วงนอน ถ้าฟังแล้วไม่ได้คิดตาม ไม่ซำก็จะไปคิดเรื่องอื่น หากสิ่งที่ฟังไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจหรือเข้าใจหรือเห็นประโยชน์ สิ่งที่เรียนรู้นั้นก็อาจไม่มีความหมาย แต่ในทางตรงกันข้าม หากการบรรยายอธิบาย สาทิต ดังกล่าว ครูสามารถทำได้ดีมากจนผู้เรียนเกิดความตื่นตัว ตั้งใจฟังใช้ความคิดถามคำถามด้วยความสนใจ และผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ก็ถือได้ว่า ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวด้วยเหมือนกัน แม้ว่าการเรียนการสอนนั้นจะยึดครูเป็นศูนย์กลางเพราะครูมีบทบาทมากกว่าผู้เรียน

โดยทั่วไป การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางนั้น มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้เนื้อหาสาระที่ผู้เรียนไม่สามารถหาอ่านได้จากหนังสือหรือตำรา หรือกับเนื้อหาสาระที่มีความซับซ้อนต้องอาศัยคำอธิบายจากครูหรือเป็นความรู้จากประสบการณ์ของผู้สอน ซึ่งผู้สอนสามารถถ่ายทอดได้ดี เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้ประสบมาด้วยตนเอง เนื้อหาสาระใดที่ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจด้วยตนเองได้ก็ไม่จำเป็นที่ครูจะต้องบรรยาย บอก เล่า แต่ครูจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนดังนั้น จะเห็นได้ว่า การสอนโดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางนั้นไม่ได้เป็นรูปแบบการสอนหรือวิธีสอนแต่เป็นการจัดกลุ่มของการสอนโดยยึดเอาบทบาทและการใช้เวลาในการเรียนการสอนเป็นเกณฑ์ หากครูเป็นผู้มีบทบาทที่ตื่นตัว (Active Role) มากกว่าผู้เรียนและใช้เวลาของการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ก็ถือว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นยึดครูเป็นสำคัญ แต่ในการสอนครูจำเป็นต้องหารูปแบบหรือวิธีการต่าง ๆ มาใช้ ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการบางวิธีที่มีลักษณะเอื้อต่อลักษณะการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง หากครูสามารถนำมาใช้และทำได้ดี ก็อาจเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนได้ คือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

แผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแผนการสอนไว้ ดังนี้

รุจิรี ภูสาระ (2545 : 129) ได้ให้ความหมายแผนการสอน ดังนี้ แผนการสอนเป็นการแสดงการจัดการเรียนตามบทเรียน และประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายสัปดาห์ รายวัน ซึ่งโดยปกติแล้วมักจะพัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526 : 187) ให้ความหมายของแผนการสอนว่า แผนการสอนที่กำหนดขึ้นตอนการสอนที่ครูมุ่งหวังจะให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในเนื้อหาและประสบการณ์หน่วยใดหน่วยหนึ่งตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2537 : 13) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนว่า คือ แผนงานหรือโครงการที่ครูจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยการเตรียมการล่วงหน้าอย่างมีระบบเพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง แผนการสอนเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิรุต ถึงนาค (2536 : 131) ได้ให้ความหมายไว้ แผนการสอนเป็นการวางแผนการสอนอย่างละเอียดของครูก่อนสอนแต่ละรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ เป็นรายคาบเกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาที่สอน สรุปสาระสำคัญ หลักการ คุณสมบัติที่ต้องการเน้น จุดประสงค์กิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ทักษะกระบวนการ 9 ชั้น สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลตลอดจนกิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ล่วงหน้า เพื่อช่วยให้การสอนของครูสอดคล้องกับเนื้อหาสาระวิชา หน่วย คาบ เวลา จุดประสงค์ ช่วยให้ครูและนักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2541 : 1) แผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุพล วังสินธ์ (2536 : 5) ได้ให้ความหมายว่า แผนการสอน คือ แผนการสอนหรือโครงการที่จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อการปฏิบัติการสอนในวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2536 : 3) กล่าวว่า แผนการสอน หมายถึง การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า หรือจัดบันทึกการสอนของครู

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าแผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร โดยใคร ที่ไหน เมื่อไรและอย่างไร โดยผู้สอนจะต้องมีการเตรียมสื่ออุปกรณ์เพื่อจะใช้ในการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งและมีกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีระบบ บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร

ความสำคัญและประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

ทองพูล บุญอึ้ง (2534 : 4) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผลและประเมินผลศึกษาเอกสารและหลักสูตรอื่น ๆ ได้อย่างละเอียดทุกแง่มุม
2. ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดเตรียมกระบวนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งในเรื่องของทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่น
3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสอนของครูมีคุณภาพสอดคล้องกับผู้เรียน ระยะเวลา จำนวนคนที่ใช้จริงในแต่ละภาคเรียน ช่วยให้ครูสอนได้ครบถ้วน ทันเวลา ช่วยให้มีคามมั่นใจในการสอนมากขึ้น
4. ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการ เพียงตรง เสนอแนะแก่บุคลากร

ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร ได้เป็นอย่างดี

5. เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้

6. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนโดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพด้วย

วัฒนาพร รัชภัททุกซ์ (2541 : 2) ได้กล่าวว่า การจัดทำแผนการสอนจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยา การเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูผู้สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอน อย่างมั่นใจ

4. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2537 : 4 – 5) ให้ความสำคัญของแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ในเรื่องของหลักสูตร แนวการสอน การจัดทำ จัดหาสื่อประกอบการสอน ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลอย่างละเอียด

2. ช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะการจัดทำแผนการสอนเป็นการผสมเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนจากหลักสูตรกับหลักจิตวิทยา การศึกษา หรือนวัตกรรมการเรียนใหม่ ๆ ตลอดจนปัจจัยอำนวยความสะดวกของโรงเรียน และสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและทรัพยากรในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการเชิงระบบ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ช่วยให้ครูมีคู่มือที่ทำด้วยตนเองไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนและทันเวลา ช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอนยิ่งขึ้น

4. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ช่วยให้ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการเสริมสร้างต่อไป นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูเห็นภาพการทำงานของตนเองอย่างเด่นชัด

5. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เพื่อเสนองานแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาพิเศษและผู้บริหาร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทราบขั้นตอน กระบวนการต่าง ๆ ในการสอนของครู เพื่อการนิเทศติดตาม และประเมินผลการสอนที่มีประสิทธิภาพ

7. เมื่อผู้สอนติดธุระจำเป็น ไม่สามารถสอนด้วยตนเองได้ แผนการสอนจะใช้เป็นคู่มือแก่ผู้มาสอนได้อย่างดี

8. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนมีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

9. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญของผู้จัดทำ แผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่ และเสนอเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

ชวลิต ชูกำแหง (2551 : 95) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรม และเลือก จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนและทันเวลา

2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนมาอย่างดีแล้ว การสอนก็จะเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเมื่อครูเตรียมการสอนดีย่อมทำให้การจัด กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น

4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียน ทำให้นักเรียนเกิดความ สนุกสนาน และเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน

5. ทำให้นักเรียนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจ มีการ เตรียมการเรียนการสอนมาอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ถ้าครูมีความจำเป็นไม่ได้สอนด้วยตนเอง ผู้มาสอนแทนก็จะสอนแทนได้บรรลุตาม จุดประสงค์ที่กำหนด

7. ทำให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ช่วยให้ ครูสามารถวินิจฉัยจุดอ่อนของนักเรียนที่จะได้รับการแก้ไข และทราบจุดเด่นที่ควรได้รับการส่งเสริม ต่อไป

8. ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง เพื่อเสนอแนะแก่บุคลากร และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

9. ช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการสอน ของครู เพื่อการนิเทศติดตามและประเมินผลการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู ที่แสดงว่าการสอนต้องได้รับการฝึกฝนที่มีความ เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ

11. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความชำนาญพิเศษ หรือความ เชี่ยวชาญของผู้จัดทำแผนการสอน ซึ่งสามารถนำไปพัฒนางานในหน้าที่และเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 125) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดทำแผนการสอน ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูผู้สอนมีโอกาสในการพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทเรียนดังกล่าว มาแล้วอย่างรอบคอบ อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเขียนขึ้นเอง เป็นการสร้างครูที่ดี เพราะครู ผู้สอนมีโอกาสคาดการณ์ล่วงหน้าในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีความคิด สร้างสรรค์

3. ทำหน้าที่เปรียบเทียบเสมือนผู้เตือนความจำให้แก่ผู้สอน ช่วยไม่ให้สับสนสามารถจัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน ใช้สื่อได้เหมาะสมและมีการวัดและประเมินผลเป็นระยะ ๆ

4. ป้องกันการใช้เวลาอย่างไร้ประโยชน์ การทำแผนการสอนช่วยให้ครูผู้สอนคำนึงถึงเวลาที่ต้องใช้ การเตรียมบทเรียนมากเกินไปจนเป็นการยึดเยียดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ และการเตรียมบทเรียนน้อยไป อาจทำให้ครูผู้สอนต้องสอนทบทวนซ้ำซากไปจนหมดเวลา

5. ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอน

6. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยดี เพราะครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ก็มีส่วนในการใช้แผนการสอนของครูเป็นข้อมูลในการวางแผนและการนิเทศการศึกษา

7. มีประโยชน์สำหรับผู้เข้าสอนแทน ในกรณีที่ครูผู้สอนประจำไม่สามารถทำการสอนได้ แต่ได้เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า และเก็บไว้ในที่ ๆ เพื่อนครูสามารถหยิบไปใช้ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าประโยชน์ของแผนการสอน ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าความรู้ในเรื่องของหลักสูตร แนวการสอน การจัดทำ จัดหาสื่อประกอบการสอน ช่วยให้ครูผู้สอนมีโอกาสในการพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทเรียนดังกล่าวมาแล้วอย่างรอบคอบ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะเมื่อครูเตรียมการสอนดีย่อมทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเร็วขึ้น

ลักษณะของแผนการสอนที่ดี

สงบ ลักษณะ (2533 : 20) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับหลักการสำคัญของแผนการสอนไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน
2. กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปสู่จุดประสงค์ได้
3. ผู้เรียนมีโอกาสเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม ครูผู้สอนอำนวยความสะดวกตาม

กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม

4. ใช้เนื้อหาใกล้ตัว
5. ครูผู้สอนแสวงหา คิดค้น พัฒนา สื่อราคาย่อมเยาในท้องถิ่น สื่อเสริมการเรียนรู้
6. จัดกระบวนการวัดผลประเมินผลต่อเนื่อง ใช้ผลเพื่อการพัฒนา

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม (2539 : 125) ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีประกอบด้วย

1. มีความสะดวกในการใช้
2. มีการตรวจสอบและพัฒนาแล้ว เคยทดลองใช้มาแล้วหลายครั้ง
3. สามารถยืดหยุ่นได้
4. ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ใช้การสอนหลายอย่างที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา
6. วัดและประเมินผลแบบอิงเกณฑ์
7. นำไปสอนได้ในสถานการณ์จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะของแผนการสอนที่ดี ผู้เรียนมีโอกาสเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม ครูผู้สอนอำนวยความสะดวกตามกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดกระบวนการวัดผล

ประเมินผลต่อเนื่อง มีความสะดวกในการใช้ สามารถยืดหยุ่นได้ ใช้การสอนหลายอย่างที่มีสัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหา นำไปสอนได้ในสถานการณ์จริง

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) ได้กล่าวถึง สิ่งที่ควรกล่าวให้ชัดเจนในแผนการสอน ได้แก่

1. ชื่อเรื่อง
2. จำนวนคาบ
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลประเมินผล

โสภณ นุ่มทอง (2534 : 5) ได้กล่าวว่า แผนการสอนมีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. เนื้อหา
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539 : 129) ได้กล่าวถึงข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผนการสอนไว้ 8 ประการ คือ

1. สภาพปัญหาและทรัพยากรในแง่กำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ ข้อมูลส่วนนี้ จะทำให้ผู้วางแผนการสอนกำหนดรูปแบบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่ออย่างชัดเจน
2. การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นข้อมูลที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อกำหนดเรื่องที่จะสอนโดยกำหนดเป็นลำดับหน่วยใหญ่ที่อาจต้องสอนหลายครั้ง ระดับหน่วยย่อยที่เป็นปลีกย่อยของหัวข้อใหญ่ และระดับบทเรียนเป็นเนื้อหาในการสอนหนึ่งครั้ง สำหรับเนื้อหาสาระระดับบทเรียนก็ต้องวิเคราะห์ออกเป็นหัวเรื่อง และหัวข้อย่อยเช่นเดียวกัน
3. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ระดับความพร้อม และความรู้เดิมของนักเรียน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีความจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ
4. มโนคติหรือความคิดรวบยอดเป็นเรื่องเกี่ยวกับ “สาระ” หรือแก่นของเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนได้รับซึ่งเปรียบเทียบได้ง่าย ๆ กับการปรุงอาหารที่ต้องกำหนดส่วนผสมของสารอาหารที่ผู้บริโภคจะได้รับ การสอนก็เช่นเดียวกัน ครูต้องกำหนดชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนได้รับมโนคติหรือความคิดรวบยอดที่เป็นแก่นสารอะไรบ้าง
5. วัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายแห่งความสำเร็จ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียนที่ครูกำหนดไว้ การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์นิยมกำหนดไว้ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

6. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นข้อมูลที่ครูคาดการณ์เอาไว้ล่วงหน้าว่าจะให้นักเรียน ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้อะไรบ้าง โดยคำนึงถึงกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมการเรียนรู้ต้องจัดไว้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

7. สื่อการสอน เป็นข้อมูลที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าเช่นเดียวกัน โดยพิจารณาจาก กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหลัก

8. การประเมินผล เป็นข้อมูลที่คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะตรวจสอบพฤติกรรมการ เรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไร ทั้งส่วนที่เป็นพฤติกรรมเดิม (ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว) พฤติกรรมต่อเนื่อง (พฤติกรรมย่อยที่ครูให้นักเรียนเรียนรู้ไปที่ละน้อย) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (พฤติกรรมที่เป็นผลลัพธ์ ที่ครูคาดหวังไว้)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องกล่าวให้ ชัดเจนมีชื่อเรื่อง จำนวนคาบ สาระสำคัญ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การวิเคราะห์เนื้อหา กิจกรรม การเรียน สื่อการสอน การวัดและการประเมินผลว่าจะตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ อย่างไร

ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม (2539 : 31) ได้กำหนดส่วนประกอบของแผนการสอน จะต้องเรียงองค์ประกอบแต่ละส่วนให้ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงได้ ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

1. สาระสำคัญ คือ ความคิดรวบยอดในเนื้อหาที่จะใช้ในการเขียนแผนการสอน แต่ละแผน ในการเขียนสาระสำคัญจะไม่เขียนรายละเอียดปลีกย่อย
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง จุดประสงค์ที่ได้จากการอธิบายเชิงเนื้อหาสาระ ของหลักสูตร หรือจุดประสงค์ย่อยในคู่มือ ซึ่งจะต้องนำมาเขียนให้เหมาะกับกิจกรรม การเขียนต้อง ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้ทักษะ เจตคติ ค่านิยม และการจัดการ
3. สาระการเรียนรู้ คือ การนำเสนอเนื้อหาสาระที่จะนำมาจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง กับจุดประสงค์เฉพาะส่วนที่จัดการเรียนการสอน โดยให้เขียนรายละเอียดปลีกย่อยของเนื้อหาไว้
4. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ ส่วนที่สำคัญยิ่งในการที่จะนำผู้เรียนให้บรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ ได้กำหนดไว้ในแต่ละครั้ง ในการเขียนกิจกรรมแต่ละครั้งคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้
 - 4.1 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 4.2 เน้นกระบวนการ เพื่อให้เด็กเก่ง ทำงานเป็นและมีนิสัยดีด้วย
 - 4.3 เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ของตัวเอง
 - 4.4 ให้นักเรียนได้ร่วมคิดมากกว่าครูสั่ง
 - 4.5 การจัดกิจกรรมควรเน้นการพัฒนาผู้เรียน
 - 4.6 ให้นักเรียนได้ร่วมคิดมากกว่าครูสั่ง
 - 4.7 การจัดกิจกรรมควรเน้นการพัฒนาผู้เรียน
 - 4.8 กิจกรรมที่ปฏิบัติควรเน้นการใช้ทรัพยากรในห้องเรียน
 - 4.9 กิจกรรมต้องสอดคล้องกับกิจกรรมหลักที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

5. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนในการเรียน การสอนให้บรรลุจุดประสงค์ เป็นสิ่งเร้าความสนใจของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้รวดเร็วยิ่งขึ้นเช่น ของจริง วัสดุอุปกรณ์ แผนภาพ แผนภูมิ บัตรคำ หนังสือเรียน เป็นต้น

6. การวัดผลประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบการเรียนการสอนว่าผ่าน จุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ ดังนั้นในการวัดผลประเมินผลจะต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การเขียนต้องให้ชัดเจนว่าในแต่ละจุดประสงค์จะต้องวัดผลประเมินผลด้วยวิธีใด เช่นการ สังเกต ตอบคำถาม หรือการให้ทำแบบฝึกปฏิบัติ เป็นต้น

7. กิจกรรมเสนอแนะ หมายถึง การเสนอแนะแนวทางหรือวิธีสอนอื่น ๆ ที่จำเป็น หรือระบุสิ่งที่จะต้องจัดให้เรียนตามจุดประสงค์

8. บทบาทของผู้สอน หมายถึง การบันทึกของครูผู้สอนที่มีต่อความพึงพอใจในการใช้ แผนการสอนแต่ละครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการสอนในครั้งต่อไป หรือเป็นแนวทางในการสอนซ่อม เสริมให้กับนักเรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์ด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้อง มีสาระสำคัญ มีจุดประสงค์การเรียนรู้ มีสาระการเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การสอน มีการวัดผลประเมินผล มีกิจกรรมเสนอแนะ มีบันทึกของผู้สอน

หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอน 10 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือ บูรณาการเป็นสหวิทยาการก็ได้ตามความเหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน ประมวล เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในแต่ละหน่วย

3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนต้องวางแผนก่อนว่าในการสอนแต่ละหน่วยจะให้ ประสบการณ์อะไรบ้างแก่ผู้เรียน แล้วกำหนดออกมาเป็นหน่วยการสอน

4. กำหนดหลักการและความคิดรวบยอด การกำหนดต้องให้สอดคล้องกันกับหัวเรื่อง ที่จะสอน โดยสรุปแนวคิด สาระและหลักการที่สำคัญได้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาการสอนให้ สอดคล้องกัน

5. กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องที่จะสอน โดยเขียนเป็นจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

6. กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะ เป็นแนวทาง ในการเลือกและการเขียนแผนการสอน

7. กำหนดประเมิน แบบประเมินต้องให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้ แบบอิงเกณฑ์ เพื่อผู้สอนจะได้ทราบว่าเมื่อสอนและเรียนจบแต่ละแผนแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีการและอุปกรณ์ที่ผู้สอนใช้ถือว่าเป็น สื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละเรื่องแล้ว จัดไว้เป็นรูปเล่ม เพื่อจะนำไปหา ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

9. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เชื่อได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

10. การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นขั้นนำเอาแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไร มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไร จะใช้สื่อ อุปกรณ์อะไรบ้าง จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดพฤติกรรมหรือคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีขั้นตอนการทำแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนี้ (รุจิรี ภูสาระ. 2545 : 159)

1. ทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระรวมทั้งแนวคิด ขอบเขตของกลุ่มสาระการเรียนรู้มาเป็นกรอบในการพัฒนาแผนการเรียนรู้
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ปลายทางที่กล่าวถึง อันได้แก่ จุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์จากคำอธิบายรายวิชา
3. เขียนโครงสร้างของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมด ได้แก่ สาระสำคัญที่เน้นความคิดรวบยอด หลักการ ทักษะ ลักษณะนิสัย และจุดประสงค์นำทางตามหัวข้อย่อย
4. สร้างแผนการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....
เรื่อง.....เวลา.....ชั่วโมง
สาระสำคัญ

.....
.....

จุดประสงค์การเรียนรู้

.....
.....

สาระการเรียนรู้

.....
.....

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

.....

สื่อการเรียนรู้

.....

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

.....

บันทึกผลการเรียนรู้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้สอน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ (ประจักษ์ บุญอารีย์. 2552 : 57)

1. หลักการเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับครูผู้สอนมาก ถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะสอนมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ก็ยังคงมีความสำคัญประกอบกับการใช้สื่อหลายอย่างยังส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีระบบ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่เหมาะสม

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล แผนการสอนจัดทำขึ้นเพื่อสนองความสามารถ ความสนใจ และความสำคัญของผู้เรียนเป็นทฤษฎีพื้นฐานในการจัดทำและการใช้แผนการสอน

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ แผนการสอนเป็นเอกสารที่มุ่งให้ผู้เรียนผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแข็งขัน และได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างฉับพลัน อีกทั้งยังได้รับประสบการณ์แห่งความสำเร็จหรือการเสริมแรง มีการเรียนเป็นขั้น ๆ ตามความสามารถของผู้เรียน ดังนั้น แผนการสอนจึงจัดทำโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้

4. หลักการวิเคราะห์แผนการสอน จัดทำขึ้นมาโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ที่มีการทดลองสอนปรับปรุงจนเป็นที่เชื่อถือได้ จึงนำออกไปใช้และเผยแพร่ กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นดำเนินได้อย่างมีความสัมพันธ์กันทุกขั้นตอน

5. หลักการเสริมสร้างความพร้อม เด็กจะเรียนรู้หรือทำงานได้ดีจะต้องมีความพร้อมแต่ละคนจะมีความพร้อมช้า-เร็ว มาก-น้อย แตกต่างกันไป ความพร้อมนอกจากธรรมชาติแล้วครูสามารถจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างให้เกิดขึ้นให้ได้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะเรียนได้

6. หลักการฝึกทักษะทำงาน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานเมื่อมีความเข้าใจวิธีการ กระบวนการต่าง ๆ แม่นยำ แล้วสามารถพัฒนาตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างคล่องแคล่วในทุกสถานการณ์ได้

7. ทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจ และคงเป็นแรงจูงใจทางบวก ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ ให้ความไว้วางใจ เป็นความสำคัญและสิ่งอื่น ๆ ล้วนเป็นสิ่งมีคุณค่าต่อการเรียน การสอนการปฏิบัติงานทั้งสิ้น

8. หลักการแก้ปัญหา ปัญหาสร้างปัญญา ปัญหาสร้างงาน ทำงานอย่างปลูกจิตสำนึกผู้ใดเผชิญปัญหาแล้วแก้ได้ และผลของการแก้ปัญหาเกิดผลกระทบที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่สร้างหรือเพิ่มปัญหา ผู้นั้นมีปัญญา

9. หลักการส่งเสริมสนับสนุนริเริ่มสร้างสรรค์งาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นหาตัวเอง แสดงออก แก้ปัญหา และควบคุมตัวเองได้

10. หลักการประเมินผลคุณภาพของงาน ต้องสร้างขึ้นในระหว่างดำเนินงาน ไม่ใช่จะมีขึ้นจากการควบคุมด้วยการตรวจสอบขั้นสุดท้าย ควรได้สร้างระหว่างปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

หลังจากการแปลงหลักสูตรสู่แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว การดำเนินการขั้นต่อไป คือ การจัดรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนจะต้องใช้หลักการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในองค์ประกอบต่าง ๆ และหลักการแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญมาพิจารณาควบคู่กันไปในการออกแบบ และจัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การเรียนการสอน (Evaluation) เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้และมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้จริงหรือไม่ ซึ่งมีขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุ มีทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ จะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางด้านสมอง ด้านทักษะ (Skill) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องลงมือทำ ด้านจิตพิสัย (Affective) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมหรือเจตคติ

ขั้นที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ (Learning) เป็นการพิจารณาว่า การเรียนการสอนในแผนนั้นมีจุดเน้นหรือสาระสำคัญอะไร จะต้องสอนเนื้อหาใดจะครอบคลุมครบถ้วน จะเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีสอนใดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้และใช้สื่อการเรียนรู้ใด จึงจะสอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนด

ขั้นที่ 3 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Evaluation) จัดเป็นกิจกรรมสำคัญที่แทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่การเรียนการสอนเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนจะต้องเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา/ภาคเรียน จะต้องเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

รูปแบบแผนการสอน

แผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาหรือผู้สอนที่จะเลือกใช้รูปแบบที่คิดว่ามีความเหมาะสม และสะดวกต่อการนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่นิยมใช้โดยทั่วไป มีดังนี้ คือ

1. รูปแบบแผนการสอนแบบบรรยายหรือแบบเรียงหัวข้อ

แผนจัดการเรียนรู้ชนิดนี้จะเป็นการเรียนรายละเอียดขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ โดยใช้ความเรียง เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมแต่มีข้อจำกัด ในกรณีที่รายละเอียดอยู่คนละหน้ากัน เนื่องจากยากต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบที่กำหนดดังตัวอย่าง

ตัวอย่างรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยายหรือแบบเรียงหัวข้อ

แผนจัดการเรียนรู้ที่

กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น..... ภาคเรียนที่.....

เรื่อง.....ระยะเวลา.....ชั่วโมง

สาระสำคัญ.....

.....

.....

จุดประสงค์การเรียนรู้.....

.....

เนื้อหาสาระ.....

.....

.....

กิจกรรมการเรียนรู้.....

.....

.....

สื่อการเรียนรู้.....

.....

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....

.....

2. รูปแบบแผนการสอนแบบตาราง เป็นการเขียนแผนการสอนโดยนำรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบมาเขียนในลักษณะตาราง เพื่อให้ง่ายต่อการมองเห็นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ แต่มีข้อจำกัดในด้านพื้นที่ในการเขียนและภาระในการตีตาราง ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างรูปแบบของแผนจัดการเรียนรู้แบบตาราง

แผนจัดการเรียนรู้ที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้..... ชั้น..... ภาคเรียนที่.....

เรื่อง..... ระยะเวลา..... ชั่วโมง

สาระสำคัญ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหา สาระ	กิจกรรม การเรียนรู้	สื่อการ เรียนรู้	การวัดและประเมินผล การเรียนรู้	หมายเหตุ

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 45-49) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการวางแผนและเตรียม
การสอนรายวิชา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดปริมาณเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละเรื่องควรใช้เวลากี่นาที หรือกี่คาบเรียน
ในการกำหนดเวลาต้องรวมเรื่องการประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Evaluation) และเวลา
ที่ใช้ในการสอนปลายภาคด้วย

2. กำหนดปฏิทินการสอน ว่าเรื่องใด บทใด จะสอนในคาบใด วันใด

3. วางแผนและเตรียมการสอนแต่ละครั้งหรือคาบ สิ่งที่จะต้องกำหนดในตารางแผน
และเตรียมการสอน คือ จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน เนื้อหา สาระที่จะเรียนจะสอนการดำเนินการ
สอน ซึ่งประกอบด้วยวิธีการสอน กิจกรรมต่าง ๆ สื่อการสอนหรืออุปกรณ์ วิธีการประเมินผล ทั้งนี้
อาจใช้แบบฟอร์ม และวิธีการด้านจุดประสงค์การเรียนรู้การสอน ควรเขียนในรูปจุดประสงค์เชิง
พฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้าน
จิตพิสัย (Affective Domain) และ ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ด้านเนื้อหาวิชา จะระบุเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้การสอนในครั้ง
นั้น ๆ เนื้อหาวิชาที่จะสอนต้องมีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับความสามารถของผู้เรียน

ด้านการดำเนินการ จะระบุให้ชัดเจนในการสอนครั้งนั้นหรือคาบนั้นจะดำเนินการ
สอนอย่างไร ใช้วิธีสอน รูปแบบการสอนหรือกิจกรรมใด ควรระบุถึงวิธีสร้างความพร้อมในการเรียน
การสอน

ด้านสื่อการเรียนการสอน จะระบุสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนครั้งนั้น หรือ คาบ
นั้นซึ่งอาจเป็นหนังสือ เอกสาร รูปภาพ แผ่นใส วัสดุทัศน ฯลฯ ทั้งนี้ต้องเตรียมสื่อเหล่านั้นไว้
ล่วงหน้ามีการตรวจสอบความพร้อมก่อนนำไปใช้สอนจริงทุกครั้ง

ด้านการประเมินผล ระบุถึงวิธีการที่ใช้ประเมินผลการเรียนรู้การสอนในแต่ละครั้ง
หรือคาบนั้น ควรเลือกใช้หลาย ๆ วิธี ทั้งที่ไม่เป็นทางการ (Informal) เช่น การสังเกต การถาม
คำถามและวิธีทางการ (Formal) เช่น การทดสอบย่อย ทั้งนี้ต้องเตรียมเครื่องมือในการประเมินผลไว้
ให้พร้อม สามารถนำมาใช้ในการสอนครั้งนี้ได้ทันที

ในช่องหมายเหตุ จะระบุข้อสังเกตหรือจุดที่จะต้องพิจารณาเพิ่มเติม โดยเฉพาะ
เมื่อนำเอกสารการวางแผนและการเตรียมการสอนครั้งนั้นไปใช้สอนจริง ผู้สอนอาจพบปัญหาให้
แนวทางในการปรับปรุงให้ดีขึ้น ผู้สอนจะบันทึกลงในช่องหมายเหตุ

การวางแผนเตรียมการสอน เป็นการคิดไตร่ตรอง กลั่นกรองพิจารณากำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งในการนำไปใช้สอนจริงควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก็จะให้การวางแผนและเตรียมการสอนที่มีประสิทธิภาพในการใช้จริงต่อไป

การวัดการประเมินผล

วัฒนาพร ระจับทุกซ์ (2541 : 64-124) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการแปลงหลักสูตรไปสู่แผนการสอน ประกอบด้วย

1. ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตร
2. ศึกษาจุดประสงค์กลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์ในหลักสูตร
3. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา
4. จัดทำโครงสร้างรายวิชา
5. ทำโครงสร้างแนวทางการสอน
6. ทำแผนการสอน

หลังจากการแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอนแล้ว การดำเนินการขั้นต่อไป คือ

1. การจัดรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากครูผู้สอนจะต้องใช้หลักการในการจัดทำแผน

2. การสอนในองค์ประกอบต่าง ๆ และหลักการแนวความคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาพิจารณาคว่กันไปในกรอบแบบ และจัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการสอน คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3. การเรียนการสอน (Evaluation) เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้และมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์

4. การเรียนรู้ที่กำหนดไว้จริงหรือไม่ ซึ่งมีขั้นตอนการเขียนแผนการสอน ดังนี้
 ขั้นที่ 1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุ มีทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ จะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) คือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางด้านสมอง ด้านทักษะ (Skill) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องลงมือทำด้านจิตพิสัย (Affective) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมหรือเจตคติ

ขั้นที่ 2 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน (Learning) เป็นการพิจารณาว่าการเรียนการสอนในแผนนั้นมีจุดเน้นหรือสาระสำคัญอะไร จะต้องสอนเนื้อหาใดจะครอบคลุมครบถ้วน จะเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีสอนใดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ และใช้สื่อการเรียนการสอนใด จึงจะสอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนด

ขั้นที่ 3 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Evaluation) จัดเป็นกิจกรรมสำคัญที่แทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การเรียนการสอนเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนจะต้องเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ และเมื่อสิ้นสุดการเรียน

การสอนในแต่ละรายวิชา/ภาคเรียน จะต้องเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

คุณค่าของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นย่อมมีคุณค่า แบ่งได้เป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526 : 121)

1. คุณค่าที่มีต่อนักเรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริงได้รับ คำชี้แนะแนวทางตามขั้นตอนในการเรียนในทิศทางที่ครูได้วิเคราะห์และสามารถกำหนดพื้นฐานความรู้ ความสามารถของผู้เรียนได้

2. คุณค่าที่มีต่อครูผู้สอน ช่วยให้ครูผู้สอนได้ถ่ายทอดเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมได้ดี ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาเพราะ แผนการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับผู้เรียน

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม (2539 : 122) กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่มี คุณค่า มีดังนี้

1. ช่วยให้ครูผู้สอนมองเห็นช่องทางของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและ มั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น

2. ช่วยให้ครูผู้สอนสอนได้ดียิ่งขึ้น เพราะเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของเนื้อหาบทเรียน พร้อมทั้งได้เตรียมปัจจัยอื่น ๆ ไว้พร้อม เช่น สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลไว้อย่างเหมาะสม

3. ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความหมายและเกิดความศรัทธาในตัวครู

4. ครูผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์ให้เกิดแก่ผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

5. เป็นการช่วยพัฒนาและยกระดับวิชาชีพครูให้สูงขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าแผนการสอน คือแผนการหรือโครงการที่จัดเป็น ลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไรโดยใคร ที่ไหน เมื่อไหร่และอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตร โดยมีการเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่จะใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง มีกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เป็นการระดมสรรพวิธีที่จะทำให้การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้นและผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการสอนของ ดร.ทศนา แคมณี เพื่อนำมาประยุกต์ ใช้กับการเรียนการสอนซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษากล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือจากการสอน จึงเป็นการ ตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าไร มีความสามารถชนิดใด

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530 : 29) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือคือมวล ประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใน ด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน และเป็นผลให้บุคคลเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดดูว่า นักเรียนมีพฤติกรรม ต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการ เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการฝึกฝนอบรมในช่วงที่ผ่านมา วารี ว่องพินัยรัตน์ (2530 : 1) และไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) ได้กล่าวว่า วัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน สามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะ ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็น ผลงาน เช่น วิชาศิลปะศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ “ข้อสอบ ภาคปฏิบัติ” (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหาเป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็น ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (Achievement Test)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชานั้นสามารถ วัดได้ 2 แบบ คือการวัดด้านปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3 เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยการจัดการกิจกรรม การเรียนรู้แบบซิปปา โดยวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือกที่ ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ ของนักเรียนที่ได้ เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอ (Paper and Pencil Test) กับให้นักเรียนปฏิบัติจริง (Performance Test) แบบทดสอบประเภทนี้ แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ แบบทดสอบของครูที่สร้างขึ้นกับแบบทดสอบมาตรฐาน

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งจะเป็น ข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียนว่า นักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บทพร้อมที่ตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริม หรือ วัดความพร้อมที่จะขึ้นบทเรียนใหม่ ฯลฯ ตามแต่ที่ ครูปรารถนา

2. แบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบประเภทนี้สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญ ในแต่ละ สาขาหรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่ง มีคุณภาพดีพอ

จึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผล เพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องนั้น ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราความงอกงามของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มแต่ละภาคก็ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 146-147)

นอกจากนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 53) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชา หรือเนื้อหาที่สอนนั้นโดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอบนั้น ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์และเป็นแบบทดสอบของครู

แนวความคิดและทฤษฎีที่เป็นแนวในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แนวความคิดในการวัดที่นิยมกัน ได้แก่ การเขียนข้อสอบวัดตามการจัดประเภทจุดมุ่งหมายของการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ของบลูม (วารี ธีระจิตร. 2534 : 220-221 ; อ้างอิงมาจาก Bloom. 1956 : 219) ซึ่งจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นเรื่องที่ต้องการรู้ว่าผู้เรียนระลึกได้จำข้อมูลที่ เป็นข้อเท็จจริงได้ เพราะข้อเท็จจริงบางอย่างมีคุณค่าต่อการเรียนรู้
2. ความเข้าใจ (Comprehension) แสดงถึงระดับความสามารถ การแปลความ การตีความและขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การจับใจความได้ อธิบาย ความหมายและขยายเนื้อหาได้
3. การนำไปใช้ (Application) ต้องอาศัยความเข้าใจเป็นพื้นฐานในการช่วย ตีความของข้อมูล เมื่อต้องการทราบว่าข้อมูลนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ต้องอาศัยความรู้จัก เปรียบเทียบแยกแยะความแตกต่าง พิจารณานำข้อมูลไปใช้โดยให้เหตุผลได้
4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นทักษะทางปัญญาในระดับที่สูงจะเน้นการ แยกแยะข้อมูลออกเป็นส่วนย่อย ๆ และพยายามมองหาส่วนประกอบว่ามีความสัมพันธ์ และการจัด

รวบรวมนบลุม (Bloom) ได้แยกจุดหมายของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ระดับ คือ การพิจารณาหรือการจัดประเภทองค์ประกอบต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น และควรคำนึงถึงหลักการที่ได้จัดรวบรวมนไว้แล้ว

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) การนำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่แยกแยะกันอยู่มารวมเข้าด้วยกันในรูปแบบใหม่ ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ก็สามารถประเมินได้ด้วย

6. การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การใช้เกณฑ์และมาตรฐานเพื่อพิจารณาว่า จุดมุ่งหมายที่ต้องการนั้นบรรลุหรือไม่ การที่ให้นักเรียนมาสามารถประเมินค่าได้ต้องอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นแนวทางในการตัดสินคุณค่า การตัดสินใด ๆ ที่ไม่ได้อาศัยเกณฑ์น่าจะเป็นลักษณะความคิดเห็นมากกว่าการประเมิน

สรุปได้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้นควรคำนึงจุดมุ่งหมายของกลุ่มการศึกษาด้านพุทธิพิสัย และให้นักเรียนบรรลุผลสำเร็จในด้านของความรู้ ทักษะทางด้านต่าง ๆ ตามแนวคิดและทฤษฎีการเขียนข้อสอบของบลุม

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในครั้งนี้เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 59-61) กล่าวถึงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์ดำเนินตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์

เนื้อหาขั้นแรกจะต้องทำการวิเคราะห์ดูว่ามีหัวข้อเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และที่จะต้องวัด แต่ละหัวข้อเหล่านั้นต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมหรือสมรรถภาพอะไร กำหนดออกมาให้ชัดเจน

2. กำหนดพฤติกรรมย่อยที่จะออกข้อสอบ

จากขั้นแรกพิจารณาต่อไปว่าจะวัดพฤติกรรมย่อยอะไรบ้าง อย่างละกี่ข้อ พฤติกรรมย่อยดังกล่าวคือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั่นเอง เมื่อกำหนดจำนวนข้อที่ต้องการจริงเสร็จแล้ว ต่อมาพิจารณาว่า จะต้องออกข้อสอบเกินไว้หัวข้อละกี่ข้อ ควรออกเกินไว้ไม่ต่ำกว่า 25 % ทั้งนี้หลังจากที่นำไปทดลองใช้ และวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบรายข้อแล้ว จะตัดข้อที่มีคุณภาพไม่เข้าเกณฑ์ออก ข้อสอบที่เหลือจะได้ไม่น้อยกว่าข้อที่ต้องการจริง

3. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ

ขั้นตอนนี้จะเหมือนกับขั้นตอนที่ 2 ของการวางแผนสร้างข้อสอบแบบอิงกลุ่มทุกประการ คือตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด และศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ เช่นศึกษาหลักในการเขียนคำถามแบบนั้น ๆ ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบเพื่อวัดจุดประสงค์ประเภทต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบของตน

4. เขียนข้อสอบ

ลงมือเขียนข้อสอบตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ตามตารางที่กำหนดจำนวนข้อสอบของแต่ละจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และใช้รูปแบบเทคนิคการเขียนตามที่ศึกษาในขั้นตอนที่ 3

5. ตรวจสอบข้อสอบ

นำข้อสอบที่ได้เขียนไว้แล้วในขั้นตอนที่ 4 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งโดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชา แต่ละข้อวัดพฤติกรรมย่อยหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าเกณฑ์หรือไม่ ทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

6. ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

นำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและข้อสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและด้านเนื้อหาจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 คน พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้นั้นหรือไม่ ถ้ามีข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ ควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม เว้นแต่จะไม่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อย่างชัดเจน

7. พินิจแบบทดสอบฉบับทดลอง

นำข้อสอบทั้งหมดที่ผ่านการพิจารณาว่าเหมาะสมเข้าเกณฑ์ในขั้นที่ 6 มาพินิจเป็นแบบทดสอบ มีคำชี้แจงเกี่ยวกับแบบทดสอบ วิธีตอบ จัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

8. ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุง

9. พินิจแบบทดสอบฉบับจริง

นำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ จากผลการวิเคราะห์ในขั้นที่ 8 มาพินิจเป็นแบบทดสอบฉบับจริงต่อไป โดยเน้นการพิมพ์ที่ประณีต มีความถูกต้อง มีคำชี้แจงที่ละเอียด แจ่มชัด ผู้อ่านเข้าใจง่ายเนื่องจากข้อสอบข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบเป็นแบบที่นิยมใช้กันมากที่สุดจึงมีผู้เสนอแนะหลักการสร้างไว้หลายท่าน ซึ่ง วิเชียร เกตุสิงห์ (2530 : 34-42) ได้สรุปหลักของธอร์นไคค์ เฮกเกน และชวาล แพร์ตกุล รวบรวมไว้ ดังนี้

9.1 ควรใช้ตัวนำ (Stem) ให้เป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ ถ้าจะใช้แบบให้ต่อกี้ให้ต่อกันให้สนิททุกตัวเลือก

9.2 พยายามใช้ตัวเลือกสั้น ๆ โดยตัดคำซ้ำออก หรือนำคำซ้ำไปไว้ในตัวคำถามก็ได้

9.3 ถ้าไม่จำเป็นแล้วไม่ควรใช้คำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นก็ควรแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นคำถามแบบปฏิเสธ

9.4 เขียนตัวคำถามให้ชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจว่าถามอะไร และตัวเลือกก็ควรเป็นคำตอบที่ตรงคำถาม กล่าวคือ ทั้งตัวคำถามและตัวลวงไปกันได้เหมาะสมนั่นเอง

9.5 ตัวเลือกที่ใช้เป็นตัวลวงต้องมีเหตุผลพอที่จะเป็นตัวลวงได้ กล่าวคือ ถ้าเด็กไม่รู้อาจเลือกตอบข้อเหล่านั้น ไม่ใช่ผิดจนเห็นได้ชัด

9.6 อย่าใช้คำฟุ่มเฟือยในตัวคำถาม ข้อความใดที่ไม่จำเป็นก็ตัดทิ้งเสีย

9.7 อย่าพยายามใช้ตัวเลือกที่ผูกพันกัน เช่น ข้อหนึ่งเกี่ยวข้องกับไปถึงข้ออื่น หรือมีความหมายคลุมไปถึงข้ออื่นด้วย

9.8 ระวังการใช้ตัวเลือกปลายเปิด (Open End) เช่น “ไม่มีข้อมูลใดถูก” หรือ “ผิดทุกข้อ” ถ้าจะใช้ก็ใช้ให้เหมาะสม คือ ให้มีโอกาสเป็นข้อถูกด้วยและถ้าเป็นตัวลวงก็ต้องมีคุณค่าพอที่เด็กไม่รู้จริงอาจเลือกตอบด้วยและที่ต้องระวังเป็นพิเศษคือ อย่าใช้กับข้อสอบที่มีคำตอบที่ไม่ถูกร้อยละ 100 เป็นอันขาด

9.9 เรียงลำดับตัวเลือกที่เป็นตัวเลือก หรือปริมาณที่บอกความมากน้อย สูงต่ำ ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกสำหรับนักเรียนที่จะหาคำตอบ

9.10 พยายามกระจายตัวถูกให้อยู่คละกัน คือ ให้ตัวถูกอยู่ ข้อ ก. บ้าง ข. บ้าง ค. บ้าง ง. บ้าง และ จ. บ้าง หรืออย่าเรียงลำดับอย่างมีระบบทางที่ดีควรเรียงตามข้อ 9 หรือเรียงตามความสั้นยาวของตัวเลือก จะได้เป็นการกระจายตัวถูกไปในตัวด้วย

9.11 ภาษาที่ใช้ในการเขียนคำถามและตัวเลือกควรให้ความยากง่ายพอเหมาะกับนักเรียน

9.12 ข้อหนึ่ง ๆ ควรให้มีตัวเลือก 4-5 ตัว (ยกเว้นเด็กที่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาจใช้ตัวเลือก 3 ตัวก็ได้) การใช้ตัวเลือกมากจะช่วยให้โอกาสที่จะเดาถูกลดน้อยลง

9.13 อย่าแนะนำคำตอบด้วยวิธีใดก็ตาม
คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี
ชวาล แพร์ตกุล (2518 : 123-136) กล่าวถึง คุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีไว้
ดังนี้

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือ แบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราจะวัดได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมาย
2. ต้องยุติธรรม (Fair) คือ โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางแนะให้เด็กเดาคำตอบได้ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านที่จะดูตำราแต่ตอบได้ดี
3. ต้องถามลึก (Searching) วัดความลึกซึ้งของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าที่จะวัดตามแนวกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด
4. ต้องช่วยเป็นเยี่ยงอย่าง (Exemplary) คำถามมีลักษณะท้าทายชักชวนให้คิดเด็กสอบแล้วมีความอยากรู้เพียงใด
5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจ แจ่มชัดว่าคำถามถึงอะไรหรือให้คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ
6. ต้องเป็นปรนัย (Objective) หมายถึง คุณสมบัติ 3 ประการ คือ
 - 6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม
 - 6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
 - 6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน
7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา แรงงาน และเงินน้อยที่สุดด้วย
8. ต้องยากพอเหมาะ (Difficiency)
9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ สามารถแยกเด็กออกเป็นประเภท ๆ ได้ทุกระดับตั้งแต่อ่อนสุดจนถึงเก่งสุด
10. ต้องเชื่อมั่นได้ (Reliability) คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ไม่แปรผัน

ความคิดสร้างสรรค์

1. ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

อารี พันธุ์ณี (2544 : 20) ได้ให้ความหมายความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นความสามารถของมนุษย์ที่จะนำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยีรวมทั้งความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชาวโลก

Guilford (1967 : 115) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความสามารถทางสมองที่สามารถ “คิดได้หลายทิศทาง” หรือ “คิดแบบอเนกนัย” และความคิดสร้างสรรค์นี้ประกอบด้วย ความคล่องในการคิด ความคิดยืดหยุ่น และความคิดที่เป็นของตัวเอง โดยเฉพาะ คนที่มีลักษณะดังกล่าวต้องเป็นคนที่กล้าคิด ไม่กลัวถูกวิพากษ์วิจารณ์ และมีอิสระในการคิด

Torrance (1962 : 85-89) ได้ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ หรือผลิตสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่มีใครทำมาก่อน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเกิดจากการรวบรวมเอาความรู้ต่างๆที่ได้จากประสบการณ์ แล้วเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่สมบูรณ์อย่างแท้จริง อาจออกมาในรูปของผลผลิตทางศิลปะ วรรณคดี วิทยาศาสตร์หรืออาจเป็นเพียงกระบวนการเท่านั้น ซึ่งกระบวนการนั้นเป็นกระบวนการของความรู้สึกไวต่อปัญหา หรือสิ่งบกพร่องขาดหายไป และรวบรวมความคิดหรือตั้งเป็นสมมติฐานทำการทดลองสมมติฐาน และเผยแพร่ผลที่ได้พบจากการทดสอบสมมติฐานนั้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553 : 111) ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการคิดแบบอเนกนัย ที่บูรณาการประสบการณ์ที่มีแล้วสร้างรูปแบบความคิดใหม่ หรือผลิตผลใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อแก้ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ (2547 : 44-48) ได้ให้ความหมายความคิดสร้างสรรค์ว่าหมายถึง กระบวนการทางปัญญาระดับสูงที่ใช้กระบวนการทางความคิดหลาย ๆ อย่างมารวมกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์มีอิสระทางความคิด

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546 : 2) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการประสานความสามารถตามธรรมชาติของมนุษย์ จากส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ “ความสามารถในการคิด” และ “ความสามารถในการสร้างสรรค์” ซึ่งอาจอยู่ในบุคคลเดียวกัน หรือบางคนมีความสามารถเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง ความคิด เป็นผลผลิตจากกระบวนการทำงานของสมอง โดยมนุษย์คิดอยู่ตลอดเวลา โดยมีการคิดแบบไม่มีจุดมุ่งหมาย และการคิดแบบมีจุดมุ่งหมาย ความสามารถในการสร้างสรรค์ หมายถึงการสร้างการกระทำให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นได้ทั้งกระบวนการ วิธีการ รวมถึงลักษณะทางผลผลิตหรือชิ้นงาน

ศศิธร เวียงอินทร์ (2547 : 99-102) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง ความสามารถทางสมองในการแสดงของความคิดหลายแง่หลายมุม และหลายทิศทาง คิดได้กว้างไกลมันจะนำไปสู่สิ่งประดิษฐ์แปลก ๆ ใหม่ ๆ หรือคิดปรับปรุงดัดแปลงสิ่งของที่มีอยู่เดิมให้มีรูปแบบใหม่ไม่ซ้ำผู้อื่น

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 135) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ถือว่าเป็นกระบวนการความคิดที่มีความสำคัญต่อเด็ก ทำให้เด็กสามารถสร้างความคิด สร้างจินตนาการ ไม่จนต่อสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ ความคิดสร้างสรรค์คือพลังความคิดที่เด็ก ๆ ทุกคนมีมาแต่กำเนิด หากได้รับการกระตุ้น การพัฒนาพลังแห่งการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ ดังนั้นการสอนความคิดสร้างสรรค์และการฝึกฝนให้นักเรียนคิดอย่างสร้างสรรค์ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นคุณภาพในตัวของเด็กให้มั่นใจในตนเองและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นจากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นคนที่มีความคิดเป็นตัวของตัวเองมีความมุ่งมั่น มีความคิดอิสระไม่ขึ้นต่อกลุ่ม สามารถคิด ประดิษฐ์หรือดัดแปลงสิ่งของที่มีอยู่เดิมให้เกิดเอกลักษณ์ใหม่ที่ไม่เหมือนของใคร

2. ประเภทของความคิดสร้างสรรค์

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 21-22) จากการศึกษาประเภทความคิดสร้างสรรค์หลาย ๆ ทศวรรษแล้วสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์อาจแบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน กล่าวไว้สรุปได้ว่า

2.1 ความคิดสร้างสรรค์ประเภทเปลี่ยนแปลง (Innovation) คือ แนวคิดที่เป็นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ขึ้น เช่น ทฤษฎีใหม่ขึ้น เช่นทฤษฎีใหม่การประดิษฐ์ใหม่ เป็นต้น เป็นการคิดโดยภาพรวมมากกว่าแยกเป็นส่วนย่อย บางครั้งเรียกว่า “นวัตกรรม” ที่เป็นการนำเอาสิ่งประดิษฐ์ใหม่มา เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นการใช้ e - Learning การใช้นาโนเทคโนโลยี เป็นต้น

2.2 ความคิดสร้างสรรค์ประเภทการสังเคราะห์ (Synthesis) คือ การผสมผสานแนวคิดจากแหล่งต่าง ๆ เข้าด้วยกัน แล้วก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่ที่มีคุณค่า เช่นการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหาจราจร การใช้หลักการจิตคณิตและหลักทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์มาผสมผสานเป็นคอมพิวเตอร์ซึ่งกลายเป็นศาสตร์อีกสาขาหนึ่ง

2.3 ความคิดสร้างสรรค์ประเภทต่อเนื่อง (Extension) เป็นการผสมผสานกันระหว่างความคิดสร้างสรรค์ประเภทเปลี่ยนแปลงกับความคิดสร้างสรรค์ประเภทสังเคราะห์คือเป็นโครงสร้างหรือกรอบที่กำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ แต่ความต่อเนื่องเป็นรายละเอียดที่จำเป็นในการปฏิบัติ นั้น เช่น การสร้างหุ่นยนต์ หุ่นยนต์ คอมพิวเตอร์ กล้องถ่ายรูป โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เป็นการปรับปรุงต่อเนื่องจากต้นแบบเดิม

2.4 ความคิดสร้างสรรค์ประเภทลอกเลียน (Duplication) เป็นลักษณะของการจำลองหรือลอกเลียนแบบจากความสำเร็จอื่น ๆ โดยอาจจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้แปลกไปจากเดิมเพียงเล็กน้อยแต่ส่วนใหญ่ยังคงแบบเดิมอยู่ เช่น เครื่องแต่งกาย บทเพลง ภาพยนตร์ การ์ตูน เครื่องประดับ เป็นต้น

3. องค์ประกอบที่สำคัญของความคิดสร้างสรรค์

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 19-20) ความคิดสร้างสรรค์จัดเป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง ซึ่งจะประกอบไปด้วยลักษณะของความคิด 4 อย่าง ตามแนวความคิดของ Guilford คือ

3.1 ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถคิดหาคำตอบที่เด่นชัดและตรงประเด็นมากที่สุด ซึ่งจะนับปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน

3.2 ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการปรับสภาพความคิดในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ความคิดยืดหยุ่นเน้นในเรื่องของปริมาณที่เป็นประเภทใหญ่ ๆ ของความคิดแบบคล่องแคล่วให้มากขึ้นด้วยการจัดเป็นหมวดหมู่และมีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น

3.3 ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดาหรือความคิดง่าย ๆ ความคิดริเริ่มอาจจะเกิดจากการนำความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น

3.4 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น และยังคงรวมถึงการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีความหมาย

4. บุคลิกลักษณะของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 37-38) ความคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพของแต่ละบุคคล บุคคลที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านนี้จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ฉะนั้น บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ คือ

- 4.1 ไม่ยอมร่วมมือถ้าไม่เห็นด้วย
- 4.2 ไม่ร่วมกิจกรรมที่ไม่ชอบ
- 4.3 ชอบทำงานคนเดียวเป็นเวลานาน
- 4.4 มีความสนใจอย่างกว้างขวางในเรื่องต่าง ๆ
- 4.5 ชอบซักถาม
- 4.6 ชอบพูดเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการคิดแบบใหม่
- 4.7 เปื่อหน่ายความซ้ำซากจำเจ
- 4.8 กล้าทดลองทำเพื่อพิสูจน์ความคิดของตนเองถึงแม้จะไม่แน่ใจในผลที่เกิดขึ้น
- 4.9 มีอารมณ์ขันอยู่เนืองนิตย์
- 4.10 มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย
- 4.11 ซาบซึ้งกับสุนทรียภาพ เช่น ซาบซึ้งในดนตรีและศิลปะต่าง ๆ เป็นต้น
- 4.12 ไม่หงุดหงิดกับความไร้ระเบียบหรือความยุ่งเหยิงที่คนอื่นทนไม่ได้
- 4.13 ไม่สนใจว่าตนเองจะแปลกกว่าคนอื่น
- 4.14 มีปฏิกริยาโต้แย้งไม่เห็นด้วย
- 4.15 ช่างสังเกต ช่างจดช่างจำรายละเอียดสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี
- 4.16 ไม่ชอบการบังคับ กำหนดกฎเกณฑ์ ตีกรอบความคิดให้ทำตามกติกาต่าง ๆ
- 4.17 ถ้าเป็นสิ่งที่ตนไม่สนใจหรือไม่เห็นด้วยจะหมดความสนใจง่าย ๆ
- 4.18 ชอบเหม่อลอยสร้างจินตนาการ
- 4.19 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้ ถ้าอธิบายเหตุผล
- 4.20 มีความคิดเห็นที่เป็นอิสระ ไม่ชอบทำตามผู้อื่น
- 4.21 มีความคิดยืดหยุ่น คิดได้หลายทิศหลายทาง เช่น สามารถคิดแก้ปัญหาเดียวกันได้หลายวิธี เป็นต้น
- 4.22 สามารถคิดได้หลากหลายอย่างในเวลาเดียว
- 4.23 แสดงความคิดได้หลากหลายในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

- 4.24 ชอบสร้างแล้วรื้อ รื้อแล้วสร้างใหม่เพื่อความแปลกใหม่
- 4.25 ชอบมีคำถามแปลก ๆ ทำทนายให้คิด
- 4.26 ชอบคิดหรือริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มากกว่าคนอื่น
- 4.27 ชอบเป็นคนแรกที่คิดหรือทำเรื่องใหม่
- 4.28 มีความรู้สึกรุนแรงเกี่ยวกับบิสรภาพและความคิดอิสระทางความคิด
- 4.29 ชอบหมกมุ่นอยู่กับความคิด
- 4.30 ในสายตาของคนทั่วไปดูว่าเป็นคน “แปลก” กว่าคนอื่น
- 4.31 เห็นความเชื่อมโยงเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่คนทั่วไปมองไม่เห็น
- 4.32 มีความวิจิตรพิสดารในการทำสิ่งต่าง ๆ
- 4.33 ช่างสังเกต สามารถเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ที่คนอื่นมองไม่เห็น
- 4.34 สามารถผสมผสานความคิดหรือสิ่งที่แตกต่างกันเข้าด้วยกัน โดยไม่มีใครคิดหรือทำ

มาก่อน (อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ. 2547 : 31-33)

5. ทฤษฎีของความคิดสร้างสรรค์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดสร้างสรรค์หรือความคิดนอกเนกนัย ได้มีทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันออกไปตามพื้นฐาน ประสบการณ์ และความเชื่อโดยสรุปออกมาเป็นทฤษฎี ดังนี้

5.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ของฟรอยด์ เชื่อว่าความขัดแย้งเป็นต้นเหตุทำให้บุคคลคิดอย่างสร้างสรรค์ ขณะที่บุคคลมีความขัดแย้งเกิดขึ้น จะตกอยู่ในสภาวะวิตกกังวลเพื่อต้องการเอาชนะความขัดแย้ง และการผ่อนคลายความวิตกกังวลนั้น จะเกิดความคิดต่าง ๆ ขึ้นอย่างมากมาย ความคิดต่าง ๆ เหล่านี้ คือความคิดสร้างสรรค์

5.2 ทฤษฎีของเทลเลอร์ (Tayler Theory) เทลเลอร์ได้ให้ข้อคิดของทฤษฎีอย่างน่าสนใจว่า ผลงานของความคิดสร้างสรรค์ของคนนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นขั้นสูงสุดเสมอไป คือไม่จำเป็นต้องคิดค้นคว้าประดิษฐ์ของใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อนเลยหรือสร้างทฤษฎีที่ต้องใช้ความคิดด้านนามธรรมอย่างสูงยิ่ง แต่ความคิดสร้างสรรค์ของคนนั้นอาจจะเป็นขั้นหนึ่งใน 6 ขั้นต่อไปนี้ คือ

ขั้นที่หนึ่ง เป็นความคิดสร้างสรรค์ขั้นต้นที่สุด เป็นสิ่งธรรมดาสามัญ คือ เป็นพฤติกรรมหรือการแสดงออกของคนอย่างอิสระ ซึ่งพฤติกรรมนั้นตนไม่จำเป็นต้องอาศัยความคิดริเริ่มและทักษะแต่อย่างใด คือ เป็นเพียงให้กล้าแสดงออกอย่างอิสระเท่านั้น

ขั้นที่สอง เป็นงานที่ผลิตออกมาโดยผลงานนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะบางประการแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งใหม่สำหรับบุคคลทั่วไป แต่ใหม่สำหรับตนเอง

ขั้นที่สาม ขั้นสร้างสรรค์ เป็นขั้นที่แสดงความคิดใหม่ของคน ไม่ได้ลอกเลียนแบบจากใคร แม้ว่าความคิดนั้นอาจจะมีคนอื่นคิดไว้แล้วก็ตาม

ขั้นที่สี่ เป็นขั้นสร้างความสร้างสรรค์ ขั้นประดิษฐ์สิ่งใหม่โดยไม่ซ้ำแบบใครเป็นขั้นที่ผู้กระทำได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถที่แตกต่างไปจากผู้อื่น

ขั้นที่ห้า เป็นขั้นการพัฒนาปรับปรุงผลงานในขั้นที่สี่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นที่หก เป็นขั้นความคิดสร้างสรรค์สุดยอดสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุดได้ เช่น ชาร์ล ดาร์วิน คิดตั้งทฤษฎีวิวัฒนาการขึ้น เป็นต้น

5.3 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ในรูปของการโยงความสัมพันธ์ (Associative Theory) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยการสร้างแนวคิดใหม่โดยการรวมสิ่งที่มีสัมพันธ์กันเข้าด้วยกัน ซึ่งการรวมกันนี้จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขเฉพาะอย่างหรือรวมกันแล้วต้องเกิดประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง หรือเมื่อระลึกสิ่งใดได้ก็เป็นแนวทางให้ระลึกสิ่งอื่น ๆ ต่อกันไป สัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่ เช่น เมื่อเห็นโต๊ะทำให้นักถึงเก้าอี้ เป็นต้น ซึ่งคำที่ระลึกออกมาต่างก็มีความสัมพันธ์กันและเก็บสะสมอยู่ในสมองของตนเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นมันจะตอบสนองออกมา

5.4 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ของทอร์เรนซ์ (Torrance. 1962) ทอร์เรนซ์กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์จะแสดงออกตลอดกระบวนการของความรู้สึก หรือการเห็นปัญหาการรวบรวมความคิดเพื่อตั้งเป็นสมมติฐาน การสอนและการดัดแปลงสมมติฐาน ตลอดจนวิธีการเผยแพร่ผลสรุปที่ได้รับทฤษฎีของทอร์เรนซ์นี้อาจขยายความได้ว่า ผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เมื่อเห็นและเข้าใจปัญหาจะรวบรวมประสบการณ์และข้อสนเทศต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อแสวงหาวิธีใหม่ในการเผชิญหรือแก้ปัญหา

5.5 ทฤษฎีโครงสร้างสมรรถภาพทางสมอง (The Structures of Intellect Theory) ทฤษฎีนี้สร้างโดยกิลฟอร์ด (Guilford) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ในปี ค.ศ. 1967 และได้อธิบายโครงสร้างทางสมองในรูปแบบจำลองสามมิติ (Three Dimensional Model)

5.6 ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์แบบคิดนอกกรอบของเดอบโน

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546 : 15-16) กล่าวว่า เดอบโน นักจิตวิทยาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดโดยได้จำแนกการคิดเป็น 2 ชนิด คือ

5.6.1 การคิดนอกกรอบ (lateral Thinking) เป็นการคิดที่มีการสร้างความคิดที่หลากหลาย (Generative) หรือสร้างทางเลือกที่หลากหลาย จุดประสงค์ของ lateral Thinking เป็นการคิดที่เคลื่อนออกจากแนวคิดหนึ่งหรือแนวทางหนึ่งไปยังแนวคิดอื่น เป็นการคิดที่หลีกเลี่ยงจากแนวความคิดแบบเดิมการคิดลักษณะนี้จะตระหนักถึงการแก้ปัญหาที่ไม่เพียงพอ แต่พยายามหาวิธีการที่ดีกว่า lateral thinking จะไม่พยายามพิสูจน์สิ่งต่าง ๆ แต่จะเป็นการสำรวจและสร้างความคิดที่หลากหลาย จะเป็นแนวทางที่เป็นการจัดการกับกระบวนการของข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อไปสู่ความความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

5.6.2 การคิดในกรอบ (Vertical Thinking) เป็นการคิดเชิงตรรกะแบบดั้งเดิม (Traditional Logical Thinking) โดยมีการดำเนินตามทิศทางจากภาวะของข้อมูลหนึ่งไปยังภาวะหนึ่ง เป็นลักษณะที่มีความต่อเนื่อง เป็นการคิดที่เป็นลักษณะการเลือก (Selective) โดยจะมีการตัดสินใจและแสวงหาเพื่อพิสูจน์และสร้างความสัมพันธ์ เป็นการคิดในลักษณะที่มีความคงที่เพื่อหาคำตอบในคำตอบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจาก lateral Thinking ที่เป็นการคิดในลักษณะที่มีการเปลี่ยนแปลง หรือเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา

ถึงแม้ว่า lateral Thinking และ Vertical Thinking จะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่ผลสุดท้ายไม่ต่างกันโดยการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะไม่อาจบอกได้ทีเดียวว่าจะใช้การคิดแบบใด อย่างไรก็ตาม Vertical Thinking เป็นการคิดที่นำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์หรือเป็นการคิดที่จะทำให้เกิดการประดิษฐ์หรือคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ

6. พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงถึงระดับความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดเชิงประยุกต์จากความคิดทั่วไป เพื่อให้ได้ผลงานใหม่เป็นประโยชน์จากสิ่งที่คิดนั้น พฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์แบ่งได้ 4 ระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 58-61) คือ

ระดับที่ 1 ทำงานเพื่อให้ได้ผลงานตามคำสั่ง โดยดำเนินงานตามขั้นตอนหรือรายละเอียดของงานอย่างเคร่งครัด หรือเสนอวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการเดิม ๆ เหมือนที่เคยใช้มาก่อน

ระดับที่ 2 ทำงานเพื่อให้ได้ผลงานตามคำสั่ง โดยมีการดัดแปลงรายละเอียดในขั้นตอนการทำงานบางส่วน แต่ยังคงดำเนินการตามขั้นตอนหลักการอย่างครบถ้วน หรือ เสนอวิธีการแก้ปัญหาที่มีขั้นตอนแตกต่างไปจากเดิม แต่ยังคงยึดกรอบ หรือหลักการวิธีการ หรือวิธีการเดิมที่ใช้มาก่อน

ระดับที่ 3 ทำงานเพื่อให้ได้ผลงานตามคำสั่ง โดยมีการดัดแปลงรายละเอียดในขั้นตอนการทำงานมากกว่าครึ่ง มีการดัดแปลง ยุบรวมหรือเพิ่มเติมขั้นตอนหลักของการทำงานหรือเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่มีการแก้ไขกรอบหรือหลักการการทำงานหรือเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่มีการแก้ไขกรอบหรือหลักการบางส่วนจากวิธีเดิมที่เคยใช้มาก่อน

ระดับที่ 4 ทำงานเพื่อให้ได้ผลงานตามคำสั่ง โดยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งขั้นตอนหลักและรายละเอียดของการทำงาน เป็นวิธีการทำงานแบบใหม่ที่ไม่เคยทำมาก่อนหรือเหมือนวิธีการที่เคยใช้มาก่อนโดยสิ้นเชิง

Torrance (1962 : 114) พบว่า วิธีการคิดริเริ่มของบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ ชอบการริเริ่มโดยการตั้งคำถาม ซักถาม และแสวงหา ทดลอง พยายามที่จะค้นพบความจริงหรือคำตอบด้วยตนเอง

Guilford (1967 : 90-101) ได้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับบุคลิกภาพของคนที่สร้างสรรค์ว่า คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะต้องมีความฉับไวที่จะรับรู้ปัญหา มองเห็นปัญหา มีความว่องไวสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดใหม่ ๆ ได้ง่าย สามารถสร้างหรือแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

สรุปจากการศึกษาที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ จะเห็นว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมอง ที่คิดได้รวดเร็ว หลายแง่มุม เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดปรุงแต่ง ความคิดเดิม ผสมผสานให้เกิดสิ่งใหม่การประดิษฐ์คิดค้นให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ก็คือความคิดอันก้นย่นนั่นเองอันประกอบด้วยความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวบุคคลทุกคนสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ซึ่งผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่มีความคิดหรือริเริ่มสร้างสรรค์ แปลงใหม่ คิดได้หลากหลายในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าคิดกล้าทำ ช่างสังเกต มีความเป็นตัวของตัวเองสูง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

เยาวลักษณ์ พนมพงษ์ (2553 : 108-111) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การเขียนเว็บเพจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่องการเขียนเว็บเพจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 84.36/84.96 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่องการเขียนเว็บเพจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) มีค่าเท่ากับ 0.7073 นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่องการเขียนเว็บเพจโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเว็บเพจ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) ในระดับมากที่สุด

วัชร นวลผ่อง (2553 : 110-115) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เรื่องงานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาไทย วิชางานประดิษฐ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เรื่องงานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาไทย วิชางานประดิษฐ์ ง 40221 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.36/88.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เรื่องงานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาไทย วิชางานประดิษฐ์ ง 40221 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่า 0.7306 นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เรื่อง งานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาไทย มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เรื่องงานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาไทย วิชางานประดิษฐ์ ง 40221 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 แผน เวลาเรียน 18 ชั่วโมง พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 5 ได้มากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งยังพบว่านักเรียนสามารถประดิษฐ์ผลงานจากภูมิปัญญาไทย ได้อย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ผลงานมีความแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบเดิม เกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน สามารถนำความรู้จากการเรียนไปประกอบอาชีพที่สุจริตในอนาคตได้

เสาวภา พรหมทา (2553 : 105-109) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 86.01/84.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/50 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีค่า เท่ากับ 0.7399 และคิดเป็นร้อยละ 73.99 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวันโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา อยู่ในระดับมาก

นันทพร จำชัย (2554 : 114-119) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการคูณ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติเรื่องการคูณ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 95.61/85.12 และ 93.31/75.24 ตามลำดับ ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเท่ากับ 0.7826 และ 0.6420 ตามลำดับนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการคูณ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .017 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการคูณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สายฝน สิงห์เชิดชูวงศ์ (2554 : 80-81) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะเรื่องการวาดภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบชินเนคติกส์และรูปแบบซิปปา พบว่านักเรียนที่เรียนตามรูปแบบชินเนคติกส์มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามรูปแบบซิปปาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุชีลา เพชรแก้ว (2554 : 112-117) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากับแบบปกติ พบว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง การสร้างผลงานศิลปะ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 90.53/88.78 และ 85.25/83.00 ตามลำดับเป็นไปตามที่กำหนดไว้คือ 80/80 ผลการหาดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กับมีค่าเท่ากับ 0.7179 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเท่ากับ 0.5714 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA และแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมด้านความคิดยืดหยุ่นและด้านความละเอียดลออในความคิดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .025$) พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดสร้างสรรค์ด้านการคิดคล่องแคล่วและการคิดริเริ่มไม่แตกต่างกัน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Hayek (2002 : 2696-A) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของนักเรียนในกระบวนการเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานของครู นำไปสู่วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการเชิงโครงสร้างที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และสามารถสร้างกระบวนการในการคิด โดยผ่านกระบวนการกลุ่ม การปรึกษาภายในกลุ่ม การร่วมมือกันระหว่างนักเรียนคนอื่น ๆ ในส่วนของครูจะเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนจากแบบเดิมไปสู่การเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 42 คน จำนวนครู 6 คน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อครูไม่สามารถพัฒนาพื้นฐานทางด้านทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่อย่างเหมาะสม ถ้าจัดการอบรมให้ครูได้เรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้ว จะส่งผลให้ครูมีความเข้าใจในด้านทฤษฎี และการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ทำให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและครูได้สร้างกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

Mathues (2003 : 1208-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิผลของกลยุทธ์การอภิปราย ซึ่งชูปและไรต์ (Shoop and Wright) จัดขึ้นเพื่อการสอนและการดำเนินการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการสุ่มนักเรียนระดับเกรด 5 จากโรงเรียนโรงหนึ่ง แล้วจัดให้เข้าอยู่ในชั้นเรียนหนึ่งในสองชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ นักเรียนจำนวน 22 คน ในชั้นเรียนหนึ่งเรียนและประยุกต์ใช้กลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนชั้นที่สองซึ่งมีนักเรียนจำนวน 19 คนเรียนมโนทัศน์วิทยาศาสตร์เดียวกันจากครูที่ใช้วิธีการสอนแบบเดิมตามที่ แคซเดน (Cazden) ได้อธิบายไว้ว่า เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดผลความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะเข้าใจมโนทัศน์วิทยาศาสตร์ ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างอิสระพบว่า ในขณะที่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนความสามารถเฉลี่ยของทั้ง 2 ของผู้ถูกทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยหลังการทดลอง สรุปได้ว่าระเบียบวิธีการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมโนทัศน์วิทยาศาสตร์

Wicklund (2003 : 3457-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ครูออกแบบโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมตามความสามารถ ตามศักยภาพของนักเรียน ระหว่างการเรียนเป็นรายบุคคลกับการเรียนรู้โดยทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ที่ครูผู้สอนให้คำแนะนำและดูแลในการเรียนในขณะที่ทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามกำหนดเวลา ผลงานมีความถูกต้อง นักเรียนได้เกิดทักษะในการทำงาน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มใช้เวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน นักเรียนที่พบว่านักเรียนที่เรียนตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้เวลาในการทำงานน้อยกว่านักเรียนที่เรียนรายบุคคล

Aniello (2004 : 2755-A) ได้ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงในการคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักศึกษาปริญญาตรีในวิทยาลัยพีมอติ ของมหาวิทยาลัยแวนเดอร์บิลต์ การศึกษามุ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาที่อาจารย์ของพวกเขาได้บริบทของเนื้อหาที่เรียนในรายวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาที่อาจารย์ได้ออกแบบขึ้นภายในกรอบของสภาพแวดล้อมห้องเรียนของวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน (r) ระดับภาระงานของอาจารย์และบรรยากาศเข้าร่วมกันตามที่วัดด้วยคำตอบของนักศึกษา การศึกษาครั้งนี้กระทำกับนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 36 คน ในภาควิชามนุษยศาสตร์และการพัฒนาองค์กร ในภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิปี 2001 ในรายวิชามนุษย์และการ

พัฒนาองค์กร (HOD) 1200 เรื่อง “ความเข้าใจองค์กร” วิธีการศึกษา ให้นักศึกษาแต่ละคำทำป้ายชื่อเชิงสร้างสรรค์ 1 ป้าย ในตอนเริ่มต้นภาคเรียน และอีกครั้งหนึ่งในตอนปลายภาคเรียน แบ่งนักศึกษาเป็นหลาย ๆ กลุ่มกลุ่ม ละ 6 คน แต่ละคนทำงานโครงการของทีมตลอดรายวิชาทั้งภาคเรียนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ (ได้แก่การเพิ่มขึ้น) ในความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาจากแบบวัดที่ทำการทดสอบก่อนกับหลังการเรียน การเปลี่ยนแปลงนี้พิจารณาเห็นว่าเชื่อถือได้เมื่อใช้แบบวัดของเพียร์สันวัดการประมาณค่าของผู้ตัดสินความคิดสร้างสรรค์จำนวน 21 คน (ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน/เพื่อนอีก 16 คน) แบบวัดเชิงปริมาณ 2 ฉบับ ที่วัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน คือภาระงานของอาจารย์และการเข้าร่วมนั้นให้การเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านความคิดสร้างสรรค์จากการทดสอบก่อนเรียนถึงการทดสอบหลังเรียน มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่แสดงให้เห็นในการเปลี่ยนแปลงความคิดสร้างสรรค์ตามระดับความคิดสร้างสรรค์ตอนเริ่มต้น (แบบทดสอบก่อนการเรียน) ยิ่งระดับเริ่มต้นต่ำเท่าไร ยิ่งมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นอีกเท่านั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญตามเพศหรืออิทธิพลของกลุ่ม

Schottelkorb (2008 : unpagged) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และวิธีการให้คำปรึกษาของครูแกนนำของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อเป็นข้อบ่งชี้เชิงวิเคราะห์ และแบ่งระดับพฤติกรรมเป็นการเรียนรู้แบบรายงาน และแบบทบทวนบทเรียน ยิ่งไปกว่านั้นได้ตรวจสอบผลกระทบใน 2 ส่วน คือตัวผู้ปกครอง และความเข้มในการสอนโดยศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนจำนวน 5 คน เผ่าสังเกตพฤติกรรมผ่านการสังเกตขณะอบรมกับเด็ก 5 คน จำนวน 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ยิ่งกว่านั้นผู้ปกครอง และครูจะถูกจัดทำมาตรวจวัดพฤติกรรม และบัญชีรายการวัดเนื้อหาก่อนอบรมระหว่างและหลังการอบรม เพื่อป้องกันความคาดเคลื่อนของการสังเกต โดยได้แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่ม 3 คนแรกได้รับการสังเกต 24 สัปดาห์ จำนวน 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 30 นาที ส่วนอีก 2 คน รับการสังเกต 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 30 นาที จำนวน 14 สัปดาห์ การวิเคราะห์เชิงประจักษ์จากข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นว่าผลที่ได้ปะปนกันนักเรียน 3 คนแรก แสดงให้เห็นการพัฒนาอย่างชัดเจน จากการสังเกตในห้องเรียนผลที่ได้จากข้อมูลประเมินครู และผู้ปกครองไม่ได้สัดส่วนกันแต่ก็ชี้วัดถึงการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ความหมายโดยนัยสำคัญสำหรับการวิจัยในอนาคตในเรื่องประโยชน์ของรูปแบบการศึกษา การวัด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนและประเด็นบ่งชี้ต่าง ๆ

Parker (2009 : unpagged) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของการสอนศิลปะแบบสร้างมโนภาพต่อความคิดสร้างสรรค์นักเรียน โดยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมศิลปะแบบสร้างมโนภาพ และทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 2 โรงเรียน ที่เรียนศิลปะประกอบด้วยกลุ่มที่เรียนศิลปะแบบสร้างมโนภาพและกลุ่มที่เรียนพื้นฐานด้านดนตรี จำนวน 50 คน กลุ่มที่เรียนศิลปะแบบสร้างมโนภาพเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มที่เรียนพื้นฐานด้านดนตรีเป็นกลุ่มควบคุม การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอร์แรนซ์ (TTCT) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนศิลปะแบบสร้างมโนภาพมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากการวิจัยสามารถช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาพัฒนาหลักสูตรศิลปะแบบสร้างมโนภาพและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การเปลี่ยนแปลงทางสังคมประกอบด้วย 1) การเพิ่มทุน

ให้กับหลักสูตรศิลปะแบบสร้างมโนภาพทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มสูงขึ้น 2) กระตุ้นให้นักวิจัยเห็นความสำคัญเกี่ยวกับทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3) สร้างความตระหนักให้สังคมเห็นความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ในเศรษฐกิจโลกและคุณค่าของประสบการณ์ศิลปะแบบสร้างมโนภาพที่ช่วยให้นักเรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสอนแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA พบว่า เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้โดยการปฏิบัติ มีการวางแผนร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความเข้าใจ และสามารถถ่ายโอนความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้ โดยอาศัยการฝึกฝนทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงใคร่ที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA เพื่อดูว่าจะได้ผลเป็นประการใด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. รูปแบบการศึกษาค้นคว้า
5. ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหนองห้างพิทยา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 3 ห้อง จำนวนนักเรียน 115 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนหนองห้างพิทยา อำเภอภูฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้อง นักเรียน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน มีลักษณะเป็นแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ชุด มีข้อคำถาม 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษา คุณภาพผู้เรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ศึกษาคำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วทำการสรุป สาระการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 2 มี 6 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 การเลือกอาชีพ

หน่วยที่ 2 งานสำนักงาน

หน่วยที่ 3 การเงินและบัญชี

หน่วยที่ 4 ธุรกิจในชีวิตประจำวัน

หน่วยที่ 5 การขาย

หน่วยที่ 6 การจัดการ

ผู้ศึกษาค้นคว้าเลือกหน่วยที่ 4 เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน

1.2 ศึกษาหนังสือ คู่มือครู ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน นำมาวางโครงสร้าง เนื้อหาสาระ เพื่อจัดลำดับเนื้อหา

1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ชื่อเรื่อง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ภาระงาน และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตาราง 5

ตาราง 5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ชื่อเรื่อง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้และ ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนที่	ชื่อเรื่อง	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน (ชั่วโมง)
1	งานอาชีพทางธุรกิจ	- ความหมายของอาชีพ - งานและกลุ่มอาชีพ - ประเภทของอาชีพ	วิเคราะห์อาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	2

ตาราง 5 (ต่อ)

แผนที่	ชื่อเรื่อง	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวน (ชั่วโมง)
2	องค์กรธุรกิจ - กิจการเจ้าของคนเดียว - ห้างหุ้นส่วน	- ความหมาย,ลักษณะ, ข้อดีและข้อเสียของกิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วน	อธิบายลักษณะองค์กรธุรกิจแต่ละประเภทได้	2
3	องค์กรธุรกิจ - บริษัทจำกัด - สหกรณ์	- ความหมาย,ลักษณะ, ข้อดีและข้อเสียของบริษัทจำกัดและสหกรณ์	บอกลักษณะองค์กรธุรกิจแต่ละประเภทได้	2
4	องค์กรธุรกิจ - รัฐวิสาหกิจ - ธุรกิจแฟรนไชส์	- ความหมาย,ลักษณะ, ข้อดีและข้อเสียของรัฐวิสาหกิจและธุรกิจแฟรนไชส์	เปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย ของธุรกิจแต่ละรูปแบบได้	2
5	องค์กรธุรกิจ - ธุรกิจขนาดย่อม - กองทุนหมู่บ้าน - บริษัทข้ามชาติ	- ความหมาย,ลักษณะ,ข้อดีและข้อเสียของธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้าน และบริษัทข้ามชาติ	เปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย ของธุรกิจแต่ละรูปแบบได้	2
6	ธุรกิจทั่วไป	- ความหมายและความสำคัญ - วัตถุประสงค์ของธุรกิจ - ประโยชน์ของธุรกิจ - ประเภทของธุรกิจ แบ่งตามลักษณะของกิจกรรม - คุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจ	อธิบายลักษณะของการประกอบธุรกิจได้	2
รวม				12

1.4 ศึกษาตำรา เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางมีที่มาจากแนวทางการศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ซึ่งเป็นต้นคิดในเรื่องของ “การเรียนรู้โดยการกระทำ” (Learning by Doing) เป็นแนวคิดที่แพร่หลาย และได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ นับว่าเป็นการเปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ของนักเรียน จากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” หรือ “ผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” ให้นักเรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบทบาทนี้เท่ากับการเปลี่ยนจุดเน้นของการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ ทิศนา ขัมมณี (2548 : 2-3) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ

การสอนแบบซีปปา

1.5 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA จำนวน 6 แผน ใช้เวลาสอนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ ดังตาราง 6

ตาราง 6 ความสัมพันธ์ระหว่าง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ แบบ CIPPA และระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนที่	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA	จำนวน (ชั่วโมง)
1	งานอาชีพทางธุรกิจ -ความหมายของอาชีพ -งานและกลุ่มอาชีพ -ประเภทของอาชีพ	วิเคราะห์อาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1
2	องค์กรธุรกิจ - ความหมาย,ลักษณะ,ข้อดี และข้อเสียของกิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วน	อธิบายลักษณะองค์กรธุรกิจแต่ละประเภทได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1
3	องค์กรธุรกิจ - ความหมาย,ลักษณะ,ข้อดี และข้อเสียของบริษัทจำกัด และสหกรณ์	บอกลักษณะองค์กรธุรกิจแต่ละประเภทได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1
4	องค์กรธุรกิจ - ความหมาย,ลักษณะ, ประโยชน์และผู้ประกอบการของรัฐวิสาหกิจ และธุรกิจแฟรนไชส์	เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของธุรกิจแต่ละรูปแบบได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1

ตาราง 6 (ต่อ)

แผนที่	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA	จำนวน (ชั่วโมง)
3	องค์กรธุรกิจ - ความหมาย, ลักษณะ, ข้อดีและ ข้อเสียของบริษัทจำกัดและ สหกรณ์	บอกลักษณะองค์กร ธุรกิจแต่ละประเภทได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1
4	องค์กรธุรกิจ - ความหมาย, ลักษณะ, ประโยชน์และผู้ประกอบการ ของรัฐวิสาหกิจ และ ธุรกิจแฟรนไชส์	เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของธุรกิจ แต่ละรูปแบบได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1
5	องค์กรธุรกิจ - ความหมาย, ลักษณะ, ข้อดีและ ข้อเสียของธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้านบริษัทข้ามชาติ	เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของธุรกิจ แต่ละรูปแบบได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1
6	ธุรกิจทั่วไป - ความหมาย และ ความสำคัญ- วัตถุประสงค์ของ ธุรกิจ - ประโยชน์ของธุรกิจ - ประเภทของธุรกิจแบ่งตาม ลักษณะกิจกรรม	อธิบายลักษณะของ การประกอบธุรกิจ ได้	ชั้นที่ 1-ชั้นที่ 4	1
			ชั้นที่ 5-ชั้นที่ 7	1

1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อ
พิจารณาให้คำแนะนำ ด้านสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการ
เรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้วัดประเมินผลรวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้วัด

1.7 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่
ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่องในการเขียน

สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล และประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1.7.1 นายสมชาย ชัยสวัสดิ์ (กศ.ม. เทคโนโลยีการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการศึกษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนธุรกิจ

1.7.2 นางเยาวลักษณ์ พนมพงษ์ (กศ.ม. หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีสมเด็จพัฒนาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมการเรียนรู้แบบCIPPA

1.7.3 นายไพรัช ชมศิริ (กศ.ม. บริหารการศึกษา) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนหนองห้างพิทยา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.7.4 นางชญาภา สุระสิทธิ์ (กศ.ม. วิจัยการศึกษา) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.7.5 นางสาวพัชราภรณ์ คนกล้า (กศ.ม. จิตวิทยาการศึกษา) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนลำปางวิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญด้านความคิดสร้างสรรค์

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และวิเคราะห์ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ถ้ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ถึง 5.00 ถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ได้ พบว่าผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จากแผนที่ 1 - แผนที่ 6 ดังนี้ แผนที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด แผนที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด แผนที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด แผนที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด แผนที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด แผนที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 มีคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด (ดังภาคผนวก ข)

1.9 การวิเคราะห์แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม แผนที่ 1 - แผนที่ 6 พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.80 หมายความว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด (ดังภาคผนวก ข)

1.10 จัดพิมพ์แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 40 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู วิธีการวัดและประเมินผล เนื้อหาวิชาการงานอาชีพพื้นฐาน 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน (สมพิศ เล็กเฟื่องฟู. 2548 : 4-47)

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการวิเคราะห์ข้อสอบจากหนังสือการวัดผลการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 30-179) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ประจำ หน่วยที่ 4 เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยจำแนกตามชื่อเรื่องย่อยประจำหน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 7

ตาราง 7 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ประจำ หน่วยที่ 4 เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยจำแนกตามชื่อเรื่องย่อยประจำหน่วยการเรียนรู้

ชื่อเรื่อง	ความคิดรวบยอด	จุดประสงค์การเรียนรู้
งานอาชีพทางธุรกิจ	งานอาชีพทางธุรกิจเป็นการเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	วิเคราะห์อาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้
องค์กรธุรกิจ – กิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วน	องค์กรธุรกิจ กิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วนเป็นรูปแบบการประกอบธุรกิจที่จะประกอบอาชีพได้	อธิบายลักษณะองค์กรธุรกิจแต่ละประเภทได้
องค์กรธุรกิจ -บริษัทจำกัดและสหกรณ์	บริษัทจำกัดและสหกรณ์เป็นรูปแบบการประกอบธุรกิจที่จะประกอบอาชีพได้	บอกลักษณะองค์กรธุรกิจแต่ละประเภทได้
องค์กรธุรกิจ -รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจแฟรนไชส์	รัฐวิสาหกิจและธุรกิจแฟรนไชส์เป็นรูปแบบการประกอบธุรกิจที่จะประกอบอาชีพได้	เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของธุรกิจแต่ละรูปแบบได้
องค์กรธุรกิจ -ธุรกิจขนาดย่อม , กองทุนหมู่บ้าน และบริษัทข้ามชาติ	ธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้าน และบริษัทข้ามชาติเป็นรูปแบบการประกอบธุรกิจที่จะประกอบอาชีพได้	เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของธุรกิจแต่ละรูปแบบได้
ธุรกิจทั่วไป	ธุรกิจเป็นกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดสินค้าและบริการ	อธิบายลักษณะของการประกอบธุรกิจได้

2.4 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการเขียนข้อสอบชนิดเลือกตอบ จากหนังสือการวัดผลการศึกษาของสมนึก ภัททิยธนี (2546 : 74-31) การวิจัยเบื้องต้น ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 62-66) เครื่องมือในการวิจัย ของอรนุช ศรีสะอาด (2547 : 55-60)

2.5 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ 30 คะแนน โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาย่อยและจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อ ดังตาราง 8

ตาราง 8 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และจำนวนข้อสอบ

สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
		ทั้งหมด	ต้องการ
งานอาชีพทางธุรกิจ	วิเคราะห์อาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้	7	5
องค์กรธุรกิจ - กิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วน	อธิบายลักษณะกิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วนได้	6	5
องค์กรธุรกิจ - บริษัทจำกัดและสหกรณ์	บอกลักษณะของบริษัทจำกัดและสหกรณ์ได้	6	5
องค์กรธุรกิจ - รัฐวิสาหกิจและธุรกิจแฟรนไชส์	บอกลักษณะของรัฐวิสาหกิจและธุรกิจแฟรนไชส์ได้	7	5
องค์กรธุรกิจ - ธุรกิจขนาดย่อม, กองทุนหมู่บ้าน และบริษัทข้ามชาติ	บอกลักษณะของธุรกิจขนาดย่อม, กองทุนหมู่บ้าน และบริษัทข้ามชาติ	7	5
ธุรกิจทั่วไป	อธิบายลักษณะของการประกอบธุรกิจได้	7	5
รวม		40	30

2.6 นำตารางความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ไว้ และแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.7 นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objectives Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220) ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.8 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร IOC พบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ถือว่าใช้ได้ (ดังภาคผนวก ง)

2.9 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

2.10 วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) โดยใช้ดัชนีบี (B - Index) (ชวลิต ชูกำแหง. 2553 : 54) ได้ข้อสอบที่เข้าเกณฑ์และคัดเลือกไว้ ตามจำนวนที่ต้องการ 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .22 ถึง .79

2.11 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

ทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett Method) (ชวลิต ชูกำแพง. 2553 : 62) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.81 (ดังภาคผนวก ง)

2.12 จัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การสร้างและการหาคุณภาพแบบวัดความคิดสร้างสรรค์

3.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี วิธีการสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553 : 107-115)

3.2 สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อใช้ทดสอบหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้จบเรื่องแล้ว เป็นข้อสอบแบบอัตนัยจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบชนิดเขียนตอบ มี 4 ด้าน คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ จำนวน 24 ข้อ

3.3 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถาม นำส่วนที่ยังไม่ถูกต้องมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบวัดชุดที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้สูตร IOC (Index of Item Objectives Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ ซึ่งแบบทดสอบที่ได้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80– 1.00 ถือว่าใช้ได้ (ดังภาคผนวก จ)

3.5 พิมพ์แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงทดลอง ใช้รูปแบบ The Single Group Pretest Posttest Design (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 39) เป็นแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนทดลองและสอบหลังทดลอง ดังตาราง 9

ตาราง 9 แบบแผนการทดลอง The Single Group Pretest Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

X หมายถึง การทดลองโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบCIPPA

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

ขั้นตอนดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม ซึ่งเป็นห้องที่ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนหนองห้างพิทยา จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 38 คน ใช้เวลาในการทดลอง 12 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการทดลองดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขึ้นดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA พร้อมทั้งวัดและประเมินผล ตลอดจนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนครบทั้ง 6 แผน

ขั้นที่ 3 ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับขั้นที่ 1

ขั้นที่ 4 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ (ฉบับเดียวกับกับขั้นที่ 1) ไปทดสอบกับนักเรียน (ใช้คนตรวจ 2 คน)

ระยะเวลาในการทดลอง

ตาราง 10 ตารางการทดลอง

วัน เดือน ปี	แผนการจัดการเรียนรู้ / เนื้อหา	เวลาเรียน	จำนวน (ชั่วโมง)
11 ธันวาคม 2555	ชี้แจงกิจกรรมการเรียนและทดสอบก่อนเรียน	09.00-11.00	(2)
12 ธันวาคม 2555	แผนที่ 1 งานอาชีพทางธุรกิจ	09.00-11.00	2
13 ธันวาคม 2555	แผนที่ 2 กิจการเจ้าของคนเดียวและห้างหุ้นส่วน	09.00-11.00	2
14 ธันวาคม 2555	แผนที่ 3 บริษัทจำกัดและสหกรณ์	09.00-11.00	2
17 ธันวาคม 2555	แผนที่ 4 รัฐวิสาหกิจและธุรกิจแฟรนไชส์	09.00-11.00	2
18 ธันวาคม 2555	แผนที่ 5 ธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้านและบริษัทข้ามชาติ	09.00-11.00	2
19 ธันวาคม 2555	แผนที่ 6 ธุรกิจทั่วไป	09.00-11.00	2
20 ธันวาคม 2555	ทดสอบหลังเรียน	09.00-11.00	(2)
รวม			12

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์คะแนน โดยใช้สูตรคำนวณหาค่า E_1/E_2 (เผชญิ กิจระการ. 2544 : 49)
2. หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{(\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน})}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

3. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วย t-test (Dependent Sample)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยารณี. 2544 : 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
 U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ต้องตอบถูก
 n_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือผู้สอบผ่านเกณฑ์

n_2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

1.3 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 K แทน จำนวนข้อสอบ
 X_i แทน คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
 C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

1.4 การหาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สูตร
(เผชญ กิจระการ. 2544 : 49)

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนของการทำแบบทดสอบย่อยทุกชุดของผู้เรียนทั้งหมด
 A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
 N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\sum X}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum X$ แทน คะแนนรวมของการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

1.5 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ของแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้จากสูตร (สังคม ภูมิพันธ์. ม.ป.ป. : 84 ; อ้างอิงมาจาก Goodman and
Schneider. 1980 : 30 - 40)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{(\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน})}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร P (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

105)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

2.3 การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้ค่าที่ t-test แบบ Dependent Sample (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง หรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ เรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจ ในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	คะแนนค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน แต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ทั้งหมดยกกำลังสอง
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
T	แทน	สถิติทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนจากการประเมินตามใบงาน คะแนนเต็ม 60 คะแนน ให้คะแนนจากการทำงานกลุ่ม คะแนนเต็ม 60 คะแนน และคะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อยในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 6 แผน แผนละ 10 ข้อ ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน รวมคะแนนทั้งหมด 180 คะแนน ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังตาราง 11

ตาราง 11 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (E₁) และประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 ของนักเรียน (E₂)

นักเรียน คนที่	คะแนน ทดสอบ ก่อน เรียน	คะแนนระหว่างเรียนประจำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA																		รวม	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
		แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6				
		ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย		
	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	180	30
1	16	9	8	9	9	8	9	8	8	8	9	8	10	10	8	9	8	8	8	154	27
2	14	9	8	8	9	8	9	8	8	7	9	8	9	10	8	8	8	8	8	150	25
3	13	9	8	7	9	8	7	8	8	8	9	8	8	10	8	8	8	8	8	147	24
4	16	9	8	9	9	8	9	8	8	9	9	8	9	10	8	9	8	8	9	155	27
5	14	9	8	8	9	8	8	8	8	9	9	8	9	10	8	8	8	8	9	152	25
6	13	9	8	6	9	8	7	8	8	5	9	8	7	10	8	7	8	8	8	141	21
7	14	9	8	7	9	8	8	8	8	8	9	8	8	10	8	9	8	8	9	150	26

ตาราง 11 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน ทดสอบ ก่อน เรียน	คะแนนระหว่างเรียนประจำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA																		รวม	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
		แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6				
		ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย		
	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	180	30
8	10	8	9	6	8	8	7	10	9	7	8	8	8	9	8	6	9	8	7	143	22
9	14	8	9	8	8	8	8	10	9	8	8	8	9	9	8	9	9	8	9	153	25
10	10	8	9	7	8	8	8	10	9	8	8	8	9	9	8	8	9	8	8	150	24
11	13	8	9	8	8	8	8	10	9	9	8	8	8	9	8	9	9	8	9	153	25
12	14	8	9	9	8	8	9	10	9	8	8	8	9	9	8	9	9	8	9	155	28
13	13	8	9	8	8	8	8	10	9	9	8	8	8	9	8	9	9	8	9	153	27
14	10	8	9	7	8	8	8	10	9	8	8	8	7	9	8	8	9	8	8	148	25
15	14	8	8	6	8	8	5	8	8	6	9	8	7	9	8	8	8	8	6	136	22
16	14	8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	8	9	9	8	9	8	8	9	150	25

ตาราง 11 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน ทดสอบ ก่อน เรียน	คะแนนระหว่างเรียนประจำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA																		รวม	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
		แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6				
		ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย		
	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	180	30
17	13	8	8	7	8	8	8	8	8	9	9	8	8	9	8	9	8	8	9	148	24
18	16	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9	8	8	9	8	8	8	8	8	146	25
19	16	8	8	9	8	8	9	8	8	8	9	8	9	9	8	9	8	8	9	151	26
20	15	8	8	8	8	8	7	8	8	8	9	8	9	9	8	8	8	8	8	146	27
21	16	9	8	7	8	8	8	9	8	8	9	7	9	9	8	9	9	9	9	151	24
22	13	9	8	9	8	8	8	9	8	9	9	7	10	9	8	9	9	9	9	155	26
23	12	9	8	8	8	8	9	9	8	8	9	7	9	9	8	8	9	9	8	151	27
24	15	9	8	8	8	8	8	9	8	9	9	7	10	9	8	9	9	9	9	154	27
25	15	9	8	7	8	8	8	9	8	8	9	7	9	9	8	8	9	9	8	149	24

ตาราง 11 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน ทดสอบ ก่อน เรียน	คะแนนระหว่างเรียนประจำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA																		รวม	คะแนน ทดสอบ หลังเรียน
		แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6				
		ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย		
	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	180	30
26	16	9	8	8	8	8	8	9	8	9	9	7	8	9	8	8	9	9	8	150	23
27	17	10	9	7	9	8	7	8	8	8	8	8	9	8	9	9	8	8	9	150	25
28	16	10	9	8	9	8	8	8	8	8	8	8	9	8	9	8	8	8	8	150	26
29	14	10	9	9	9	8	9	8	8	8	8	8	9	8	9	9	8	8	9	154	26
30	13	10	9	9	9	8	8	8	8	8	8	8	10	8	9	9	8	8	9	154	27
31	12	10	9	6	9	8	7	8	8	7	8	8	8	8	9	6	8	8	7	142	21
32	16	10	9	8	9	8	8	8	8	8	8	8	9	8	9	9	8	8	8	151	25
33	17	9	8	8	9	9	8	8	8	8	9	8	8	9	8	9	9	8	9	152	23
34	14	9	8	7	9	9	7	8	8	8	9	8	9	9	8	8	9	8	8	149	25

ตาราง 11 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนน ทดสอบ ก่อน เรียน	คะแนนระหว่างเรียนประจำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA																		รวม	คะแนน ทดสอบ หลัง เรียน	
		แผนที่ 1			แผนที่ 2			แผนที่ 3			แผนที่ 4			แผนที่ 5			แผนที่ 6					
		ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย	ใบงาน	พฤติกรรมกลุ่ม	ทดสอบย่อย			
30		10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	180	30	
35		9	8	9	9	9	9	8	8	10	9	8	9	9	8	9	9	8	9	157	26	
36		9	8	9	9	9	8	8	8	9	9	8	10	9	8	9	9	8	9	156	25	
37		9	8	6	9	9	7	8	8	7	9	8	8	9	8	6	9	8	7	143	21	
38		9	8	8	9	9	8	8	8	9	9	8	9	9	8	9	9	8	8	153	24	
รวม		335	317	294	323	310	301	324	311	308	329	298	330	343	310	318	323	310	318	5702	945	
\bar{x}		13.79	8.82	8.34	7.74	8.50	8.16	7.92	8.53	8.18	8.11	8.66	7.84	8.68	9.03	8.16	8.37	8.50	8.16	8.37	150.05	24.87
S.D.		2.06	0.69	0.48	0.98	0.51	0.37	0.82	0.80	0.39	0.92	0.48	0.37	0.81	0.59	0.37	0.88	0.51	0.37	0.75	4.54	1.82
ร้อยละ		45.92	88.16	83.42	77.37	85.00	81.58	79.21	85.26	81.84	81.05	86.58	78.42	86.84	90.26	81.58	83.68	85.00	81.58	83.68	83.36	82.89

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA E_1 / E_2 เท่ากับ 83.36 / 82.89

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละ 83.36 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละ 82.89

ตาราง 12 ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	180	150.05	4.54	83.36
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.87	1.82	82.89
ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ (E_1/ E_2) 83.36/82.89				

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA (E_1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 150.05 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.54 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.87 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.82 ดังนั้น ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.36/82.89 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 การหาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน โดยทำการทดสอบก่อนเรียน แล้วให้นักเรียน เรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จนครบ 6 แผน แล้วจึงทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน หลังจากนั้นทำการตรวจให้คะแนน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
38	30	524	945	0.6834

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{(\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน})}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{945 - 524}{(38 \times 30) - 524}$$

$$= \frac{421}{1140 - 524}$$

$$= \frac{421}{616}$$

$$= 0.6834$$

จากตาราง 13 พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA มีค่าเท่ากับ 0.6834 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 68.34

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลปรากฏว่าดังตาราง 14

ตาราง 14 คะแนนการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

นักเรียน คนที่	ผลการตรวจคะแนนวัดความคิดสร้างสรรค์						ผลต่าง D	ผลต่าง ยกกำลังสอง (D ²)
	ก่อนเรียน (100 คะแนน)			หลังเรียน (100 คะแนน)				
	ครูผู้ตรวจ			ครูผู้ตรวจ				
	คนที่	คนที่	\bar{x}_1	คนที่	คนที่	\bar{x}_2		
	1	2		1	2			
1	50	52	51.00	65	68	66.50	15.50	240.25
2	41	42	41.50	51	50	50.50	9.00	81.00
3	42	41	41.50	52	51	51.50	10.00	100.00
4	49	45	47.00	72	65	68.50	21.50	462.25
5	37	40	38.50	60	62	61.00	22.50	506.25
6	26	25	25.50	52	50	51.00	25.50	650.25
7	43	42	42.50	62	59	60.50	18.00	324.00
8	29	31	30.00	50	51	50.50	20.50	420.25
9	38	41	39.50	55	52	53.50	14.00	196.00
10	39	42	40.50	58	55	56.50	16.00	256.00
11	41	41	41.00	60	58	59.00	18.00	324.00
12	46	45	45.50	75	72	73.50	28.00	784.00
13	52	50	51.00	74	75	74.50	23.50	552.25
14	41	43	42.00	62	64	63.00	21.00	441.00
15	32	30	31.00	54	52	53.00	22.00	484.00
16	40	42	41.00	65	63	64.00	23.00	529.00
17	42	44	43.00	60	62	61.00	18.00	324.00
18	44	42	43.00	62	64	63.00	20.00	400.00
19	52	55	53.50	74	75	74.50	21.00	441.00
20	54	56	55.00	76	72	74.00	19.00	361.00
21	46	45	45.50	68	65	66.50	21.00	441.00
22	50	52	51.00	73	70	71.50	20.50	420.25
23	51	50	50.50	75	72	73.50	23.00	529.00
24	52	50	51.00	72	70	71.00	20.00	400.00

ตาราง 14 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	ผลการตรวจคะแนนวัดความคิดสร้างสรรค์						ผลต่าง D	ผลต่าง ยกกำลังสอง (D ²)
	ก่อนเรียน (100 คะแนน)			หลังเรียน (100 คะแนน)				
	ครูผู้ตรวจ			ครูผู้ตรวจ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	\bar{x}_1	คนที่ 1	คนที่ 2	\bar{x}_2		
25	41	44	42.50	60	61	60.50	18.00	324.00
26	43	45	44.00	62	64	63.00	19.00	361.00
27	45	42	43.50	65	63	64.00	20.50	420.25
28	44	43	43.50	68	64	66.00	22.50	506.25
29	52	55	53.50	70	72	71.00	17.50	306.25
30	54	52	53.00	72	74	73.00	20.00	400.00
31	34	29	31.50	51	52	51.50	20.00	400.00
32	42	44	43.00	61	62	61.50	18.50	342.25
33	46	45	45.50	64	62	63.00	17.50	306.25
34	44	48	46.00	65	66	65.50	19.50	380.25
35	54	55	54.50	69	68	68.50	14.00	196.00
36	50	52	51.00	73	74	73.50	22.50	506.25
37	35	38	36.50	50	52	51.00	14.50	210.25
38	40	41	40.50	64	66	65.00	24.50	600.25
รวม	1661	1679	1670	2421	2397	2409	739	14926
\bar{x}	43.71	44.18	43.95	63.71	63.08	63.39		
S.D.	7.00	7.27	7.05	7.98	7.81	7.80		
ร้อยละ	43.71	44.18	43.95	63.71	63.08	63.39		

จากตาราง 14 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 43.95 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.05 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 63.39 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.80

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน

คะแนน	n	\bar{x}	$\sum D$	$\sum D^2$	$(\sum D)^2$	t
ก่อนเรียน	38	43.95	739	14926	546121	30.97*
หลังเรียน	38	63.39				

*ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 (ค่าวิกฤตของ t ที่ระดับ .05, df 37 = 1.684)

$$\text{จากสูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}}$$

$$\text{แทนค่า } t = \frac{739}{\sqrt{\frac{(38 \times 14926) - (546121)}{(38-1)}}}$$

$$t = \frac{739}{\sqrt{\frac{(21067)}{(37)}}}$$

$$t = \frac{739}{\sqrt{569.38}}$$

$$t = 30.97$$

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งสามารถสรุปผล การศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สรุปผล

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.36/82.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด
2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.6834 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 68.34
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้า เรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจ ในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 83.36/82.89 หมายความว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยกระบวนการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.36 และมีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงผลการเรียนของนักเรียนเฉลี่ยร้อยละ 82.89 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2542 : 2-11) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ CIPPA มีหลักการให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Ducworth กล่าวว่า การสอนที่ดีต้องเป็นลักษณะการเสนอสถานการณ์ที่เด็กได้ทดลองทำด้วยตนเอง พิจารณาผลที่ได้แต่ละครั้งแล้วสรุปเป็นคำตอบหรือความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวภา พรหมทา (2553 : 105-109) พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 86.01/84.74 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีลา เพชรแก้ว (2554 : 112-117) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.53/88.78 สอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวลักษณ์ พนมพงษ์ (2553 : 108-111) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การเขียนเว็บเพจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปา (CIPPA Model) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.36/84.96 และสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทพร จำชัย (2554 : 114-119) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการคูณ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 95.61 / 85.12

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 0.6834 หมายความว่า หลังจากนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA แล้วนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 68.34 ทั้งนี้เนื่องจากว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ประกอบด้วยการทบทวนความรู้เดิม การแสวงหาความรู้ใหม่ การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม การ

สรุปและจัดระเบียบความรู้ การปฏิบัติและหรือแสดงผลงานและการประยุกต์ใช้ความรู้ พร้อมด้วยแบบทดสอบย่อย เป็นการทบทวนความจำนักเรียนและเป็นการแสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียน ทั้งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และความสามารถของนักเรียน เพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2546 : 17-20) ที่กล่าวว่า แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction of Knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (Process Skills) ต่าง ๆ จำนวนมาก สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Maslow (1970) กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้นตอนขึ้นความต้องการทางร่างกาย ชั้นความต้องการยอมรับและการยกย่องจากสังคม ชั้นความต้องการที่พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ และต้องการที่จะรู้จักตนเอง และพัฒนาตนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และการเสริมแรงตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขของ Skinner ที่กล่าวว่า การเสริมแรง จะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อระยะเวลาระหว่างการแสดงพฤติกรรมที่ต้องการกับการได้รับการเสริมแรงใกล้เคียงกันมากที่สุดการที่รับรู้คำตอบของตนเองถูกต้องก็เป็นการเสริมแรงได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เสาวภา พรหมทา (2553 : 105-109) ที่ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7399 และคิดเป็นร้อยละ 73.99 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีลา เพชรแก้ว (2554 : 112-117) ที่ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ศึกษาวิจัย พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ มีค่าเท่ากับ 0.7179 และ 0.5714 สอดคล้องกับการศึกษาของ เยาวลักษณ์ พนมพงษ์ (2553 : 108-111) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การเขียนเว็บเพจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7073 และสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทพร จำชัย (2554 : 114-119) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการคูณ ความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา พบว่า มีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7826

3. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ต่อกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เป็นแผนที่มีขั้นตอนกระบวนการที่ให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สร้างความรู้ตามแนวคิด ได้มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์

สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 37-38) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพของแต่ละบุคคล บุคคลที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านนี้จึงได้ชื่อว่า เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ฉะนั้นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีลา เพชรแก้ว (2554 : 112-117) ที่ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา มีความคิดสร้างสรรค์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทพร จำชัย (2554 : 114-119) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการคูณ ความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา พบว่า มีความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของ สายฝน สิงห์เชิดชูวงศ์ (2554 : 80-81) ที่ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เรื่องการวาดภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบชินเนคติกส์และรูปแบบชิปปา พบว่า มีความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะสูงกว่านักเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบชิปปาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 1.1 ครูควรเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้าใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
 - 1.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์ ใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริง
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA ร่วมกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อื่นของนักเรียน เช่น ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นต้น
 - 2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมและหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป
 - 2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และตรวจสอบรายการ เป็นต้น เพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และนำไปสู่ผลการวิจัยที่ละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.
- เฉิดศักดิ์ ชุมนุม. “นิรมิตนิยม ทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (Constructivism),” ใน คู่มือการอบรมการใช้แฟ้มสะสมผลงานนักเรียน (Portfolio). หน้า 46-67. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.
- ชวลิต ชูกำแหง. การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- _____. การวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ชาติชาย ม่วงปฐม. ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือและระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เอกสารประกอบการสอนวิชาประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ (หน่วยที่ 4). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์, 2526.
- _____. นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2539.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. เทคนิคการใช้คำถาม พัฒนาการคิด. นนทบุรี : สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2553.
- ทีศนา แคมมณี. การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (CIPPA Model). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- _____. ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- _____. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา (CIPPA Model). กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2548.
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. คู่มือปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน. นครพนม : สวิงพา, 2537.
- ทองพูล บุญอึ้ง. เส้นทางความก้าวหน้าของผู้บริหารสถานศึกษา : คู่มือการจัดทำผลงานทางวิชาการและการรายงานความเชี่ยวชาญ. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์การและการบริหาร, 2534.
- นิรุฒ ถิ่นนาค. เอกสารประกอบการสอนวิชา 2143628 พฤติกรรมการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม, 2536.

- นันทพร จำชัย. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการคูณ ความคิดสร้างสรรค์และ เจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ประจักษ์ บุญอารีย์. ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 10. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- ประวิต เอราวรรณ์. การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ, 2545.
- เผชญิ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี. “ดัชนีประสิทธิผล,” วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8 : 31-35 ; กรกฎาคม, 2544.
- พรรณี ชูชัยเจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน แกรมมี, 2539.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- พัชรี มีสุคนธ์. การพัฒนาชุดฝึกความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- เยาวลักษณ์ พนมพงษ์. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การเขียน เว็บเพจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ รูปแบบการสอนแบบซิปปา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 2553.
- รุจิรี ภูสาระ. การเขียนแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์, 2545.
- โรงเรียนหนองห้างพิทยา. สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี. กาศสินธุ์ : โรงเรียนหนองห้างพิทยา, 2554 ก.
- _____. สารสนเทศโรงเรียนหนองห้างพิทยา ประจำปี 2554. กาศสินธุ์ : โรงเรียนหนองห้าง พิทยา, 2554 ข.
- _____. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนหนองห้างพิทยา. กาศสินธุ์ : โรงเรียนในสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์, 2554 ค.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2524.
- วารี ธิระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2534.
- วารี ว่องพินัยรัตน์. การสร้างข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาทดสอบและ วิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2530.
- วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา พานิช, 2530.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. เอกสารประกอบการสอนพัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.

- วีระเดช เชื้อนาม. “เจาะแก่น Child Centered การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคืออะไร,” วารสารวิชาการ. 5(2) : 2-10 ; กุมภาพันธ์, 2545.
- วัชรีย์ นวลผ่อง. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) เรื่อง งานประดิษฐ์จากภูมิปัญญาไทย วิชา งานประดิษฐ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์เฟรส, 2541.
- ศศิธร เวียงอินทร์. การพัฒนาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. การเขียนแผนการสอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.
- สงบ ลักษณะ. แนวการทำแผนการสอน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.
- สถาบันราชภัฏมหาสารคาม. ชุดฝึกอบรมครูระดับประถมศึกษาปีที่ 5. มหาสารคาม : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2539.
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ : สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554.
- สายฝน สงห์เชิดชูวงศ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะ เรื่องการวาดภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบชินเนคคติกส์และรูปแบบชิปปา. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- สาวิตรี ยิ้มซ้อย. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา (CIPPA MODEL) กับวิธีสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2548.
- สังกัด อุทรานันท์. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2532.
- สิทธิพล อาจอินทร์. การสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2539.
- สุกัญญา กัตถัญญ. ผลการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- สุชีลา เพชรแก้ว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิชาศิลปะพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปากับแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

- สุทธิรัตน์ เลิศจตุรวิทย์. ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวิเคราะห์และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สุนทร สุนันท์ชัย และคณะ. การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- สุพล วังสินธ์. “โรงเรียนสมบูรณแบบ,” วารสารวิชาการ. 6(9) : 6-12 ; กันยายน, 2546.
- _____. “การจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ,” สารพัฒนาหลักสูตร. 12(114) : 5-9 ; เมษายน-พฤษภาคม, 2536.
- _____. “CIPPA : รูปแบบและการดำเนินการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง,” วารสารวิชาการ. 2(3) : 36-45 ; มีนาคม, 2542.
- สุมนทนา พรหมบุญ. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540.
- สุวิทย์ มูลคำ. ครบเครื่องเรื่องการคิด. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2547.
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. ภาพพิมพ์ : ประสานการพิมพ์, 2546.
- _____. วัดผลการศึกษา. ภาพพิมพ์ : ประสานการพิมพ์, 2544.
- สมพิศ เล็กเฟื่องฟู. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานงานธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2548.
- สังคม ภูมิพันธ์. ดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ม.ป.ป.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. คู่มือสถานศึกษาเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2550.
- โสภณ นุ่มทอง. “การหาประสิทธิภาพสื่อ,” วารสารข้าราชการครู. 12(2) : 26-27 ; ธันวาคม - มกราคม, 2534.
- เสาวภา พรหมทา. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- อารี พันธมณี. คิดอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ, 2544.
- อุษณีย์ โพธิสุข และคณะ. สร้างสรรค์น้กคิด : คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านทักษะความคิดระดับสูง. กรุงเทพฯ : รัตนพรชัย, 2547.
- อรนุช ศรีสะอาด. การพัฒนาครูในการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

- Aniello, Joseph Anthony. "Teacher and Student Relationship for Improvement In Creativity," Dissertation Abstracts International. 64(08) : 2755-A ; February, 2004.
- Dewey, J. How We Think. Boston : Health Company, 1993.
- Guilford, J.P. The Nature of Human Intelligence. Now York : McGraw-Hill, 1963.
- Torrance, Palue E. Education and The Creative Potential. Minneapolis : The Lund Press, 1967.
- Hayek, John Connolly. "A Student-centered Approach for Identifying High-Performing Colleges and Universities," Dissertation Abstracts International. 62(8) : 2696-A ; February, 2002.
- Maslow, Abraham Harold. Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Harper and Row, 1970.
- Mathues, Patricia Kelly. "The Relationship Between Participation in Student-Centered Discussions and The Academic Achievement of Fifth-Grade Science Students," Dissertation Abstracts International. 64(04) : 1208-A ; October, 2003.
- Parker, Jeanie S. "The Impact of Visual Art Instruction on Student Creativity," Dissertation Abstracts International. 70(1) : unpagged ; July, 2009.
- Schottekkorb, April A. "Effectiveness of Child – Centered Play Therapy and Personcentered Teacher Consultation on ADHD Behavioral Problems of Elementary School Children : A Single Case Design," Dissertation Abstracts International. 69(02) : unpagged, 2008.
- Torrance, E. P. Guiding creative talent. New York : Prentice-Hall, 1962.
- Wicklund, Diane Marie. "Individual Learning Versus Cooperative Learning in a University Spreadsheet Application Class," Dissertation Abstracts International. 63(10) : 3457-A ; April, 2003.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA

กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	วิชา งานธุรกิจ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน	เวลา 12 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ย่อยที่ 1 เรื่อง งานอาชีพทางธุรกิจ	เวลา 2 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555
ใช้ปฏิบัติการสอน วันที่	เดือน
	พ.ศ.....

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัด

มฐ. ง 4.1 ม.3/3 ประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมาย ความสำคัญของการประกอบอาชีพทางธุรกิจได้
2. บอกลักษณะของงานอาชีพแต่ละประเภทได้
3. บอกความจำเป็นของการประกอบอาชีพได้
4. บอกประโยชน์ของงานอาชีพทางธุรกิจได้

3. สาระสำคัญ

อาชีพคือการทำงานที่ทำให้เกิดรายได้ซึ่งมีหลากหลายอาชีพ งานรับราชการ งานศิลป์ งานด้านก่อสร้าง ด้านเกษตรกร และเป็นลูกจ้าง ในภาวะเศรษฐกิจถดถอยธุรกิจจำนวนมากปิดกิจการ อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ทำให้คนจำนวนมากต้องการแสวงหาอาชีพใหม่ที่เหมาะสม ด้วยการวิเคราะห์ อาชีพ วิเคราะห์ตนเอง และตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติที่เหมาะสมกับอาชีพ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

4. สาระการเรียนรู้

1. ความหมาย และความสำคัญของอาชีพทางธุรกิจ
2. ลักษณะของงานอาชีพแต่ละประเภท
3. ความจำเป็นของการประกอบอาชีพการเลือกอาชีพ
4. ประโยชน์ของงานอาชีพทางธุรกิจ

5. กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 การทบทวนความรู้เดิม (10 นาที)

1. ครูแจกกระดาษเปล่าให้นักเรียนแต่ละแถวเขียนอาชีพที่นักเรียนรู้จักมาให้ได้มากที่สุด พร้อมให้ตัวแทนแต่ละแถวนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน
2. ครูและนักเรียนช่วยเสนอแนะเพิ่มเติมและบอกความหมายของอาชีพ และความสำคัญ ของอาชีพ
3. ครูและนักเรียนช่วยกันตั้งประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ได้แก่

- อาชีพมีกี่ประเภท แต่ละประเภทแตกต่างกันในด้านใดบ้าง
- การเลือกประกอบอาชีพจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งใดบ้าง
- อาชีพอะไรที่เหมาะสมกับเรามากที่สุด สังเกตได้จากอะไร

ขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้ใหม่ (10 นาที)

4. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนเก่ง กลาง อ่อน ในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยครูเน้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของงานอาชีพ
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลจาก ใบความรู้ เรื่อง การเลือกอาชีพ หนังสือเรียน งานธุรกิจ ครูแนะนำ และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันหากพบกลุ่มใดมีปัญหาครูคอยช่วยเหลือ ชี้แนะให้เป็นกลุ่ม ๆ

ขั้นที่ 3 การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล / ความรู้ใหม่ (30 นาที)

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในบทเรียน และใบความรู้ตาม เรื่องที่ได้รับผิดชอบ
7. นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม นำมาสรุปผสมผสานความรู้ของสมาชิกเพื่อสรุป เป็นความคิดรวบยอด ครูแนะนำ และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ครูคอยช่วยเหลือ ชี้แนะให้เป็นกลุ่ม ๆ

ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจกลุ่ม (20 นาที)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมข้อมูลส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน (กลุ่มละ 5 นาที) เพื่อนและครูช่วยกันเสนอแนะเพิ่มเติม
9. เพื่อนในกลุ่มช่วยกันจดบันทึกข้อเสนอแนะ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุง

ขั้นที่ 5 การสรุปและจัดระเบียบความรู้ (20 นาที)

10. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน เรื่อง งานอาชีพทางธุรกิจเป็น Mind mapping พร้อมนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูแนะนำ และสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ครูคอยชี้แนะให้เป็นกลุ่ม ๆ

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติ / การแสดงผลงาน (10 นาที)

11. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานติดป้ายนิเทศ ครูสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ครูคอยชี้แนะให้เป็นกลุ่ม ๆ

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ (20 นาที)

12. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 1

6. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

6.1 กระดาษเปล่า

- 6.2 หนังสือเรียนงานธุรกิจ
- 6.3 ใบความรู้ เรื่อง การเลือกอาชีพ
- 6.4 ใบงาน เรื่อง งานอาชีพทางธุรกิจ
- 6.5 แบบทดสอบย่อยที่ 1

7. การวัดผลและประเมินผล

7.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ตรวจสอบผลงานจากใบงาน
- ตรวจสอบการทำแบบทดสอบย่อยที่ 1

7.2 เครื่องมือวัดและประเมินผล

- แบบประเมินพฤติกรรมทำงานกลุ่ม
- แบบบันทึกการตรวจสอบผลงาน
- แบบทดสอบย่อยที่ 1

7.3 เกณฑ์การวัดและประเมิน

- นักเรียนมีพฤติกรรมตามแบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มได้คะแนนร้อยละ 70
- นักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานได้คะแนนร้อยละ 70
- นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยได้คะแนนร้อยละ 70

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือเกี่ยวกับงานอาชีพธุรกิจ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

9. บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

2) ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

3) ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นางสาววิภาพร เขตจันทน์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบความรู้

เรื่อง การเลือกอาชีพ

รายวิชา การงานอาชีพพื้นฐาน 3 รหัสวิชา ง 33102

.....

การเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับเรา

การตัดสินใจเลือกอาชีพเพื่อจะไปศึกษาเพิ่มเติม หรือเพื่อหางานทำนั้น เป็นเรื่องสำคัญต่อชีวิตคนเรามาก การเลือกอาชีพควรพิจารณาให้รอบคอบทั้งตัวเองและทั้งงานอาชีพว่าเหมาะสมกันเพียงใด ถ้าตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างรีบร้อนไม่รอบคอบ อาจต้องทำงานที่ไม่ตรงกับอุปนิสัย ซึ่งเป็นผลให้ทำงานนั้นไม่ดีเท่าที่ควร ไม่มีความเจริญก้าวหน้า ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายต่อการทำงานนั้นๆ เป็นเหตุให้อยากเปลี่ยนงาน และอาจเป็นผู้ว่างงานในที่สุด ซึ่งจะเป็นผลเสียหายต่อตนเองต่อสังคม และเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างมาก

คนเรามีความถนัด ความสามารถ และความสนใจในงาน อาชีพแตกต่างกันบางคนเหมาะสมที่จะทำงานด้านหัตถกรรม บางคนเหมาะสมที่จะทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล หรืองานที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์ส่วนบางคนอาจจะเหมาะสมที่จะทำงานเกี่ยวกับการสอนการดนตรีการช่วยเหลือติดต่อประชาชน เหล่านี้เป็นต้น แต่ละคนมีพรสวรรค์ไม่เหมือนกัน ไม่สามารถทำงานชนิดเดียวกันได้หมดทุกคน ข้อสำคัญคือ ท่านต้องรู้จักตัวเอง และรู้จักงานอาชีพต่างๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งรู้จักพิจารณาดูว่า มีงานอะไรบ้างที่ท่านชอบ และสนใจมากที่สุด และงานนั้นๆเหมาะสมกับอุปนิสัยและบุคลิกลักษณะของท่านหรือไม่

อาชีพไหนเหมาะสมกับเรา

การเลือกอาชีพและสาขาวิชาที่จะศึกษา ให้เหมาะสมกับตัวเอง โดยเน้นเรื่องของบุคลิกภาพ บุคคลแต่ละบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน แต่ละคนจะมีลักษณะที่ชี้เฉพาะตนไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ หรือนิสัยใจคอ มีนักวิชาการบางท่านได้ให้ความหมายของคำว่า"บุคลิกภาพ" คือ ลักษณะส่วนรวมของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่ปรากฏทางร่างกาย นิสัย ใจคอ ความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมรวมของบุคคลนั้น ซึ่งได้รวมอยู่ด้วยกันอย่างผสมกลมกลืนในตัวบุคคลนั้น รวมถึงสิ่งที่เขาชอบและไม่ชอบ สิ่งที่เขาสนใจและไม่สนใจเป้าหมายต่างๆ ในชีวิตของเขา สิ่งจูงใจต่างๆ ของเขา ความสามารถด้านต่างๆ ของเขา ลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะของแต่ละคนนั้น หากบุคคลรู้จักและเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองจนสามารถมองตนได้ตามสภาพความเป็นจริง ย่อมช่วยให้บุคคลตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิต การศึกษาและอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับตัวเองมากที่สุด

ทฤษฎีการเลือกอาชีพ บุคลิกภาพ มีส่วนในการเลือก อาชีพ อย่างไร ?

บุคลิกภาพนั้นนอกจากจะเป็นตัวช่วยส่งเสริมให้บุคคลแต่ละคน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และบ่งบอกถึงลักษณะนิสัยส่วนตัวของแต่ละบุคคลแล้ว ยังสามารถมีส่วนช่วยในการ เลือกอาชีพ ให้เหมาะสมกับตัวคุณได้อีกด้วย ดังที่ปรากฏใน "ทฤษฎีการเลือกอาชีพ" ของของ John L. Holland ซึ่งเชื่อว่าบุคลิกภาพของคนจะสะท้อนผ่านการเลือกอาชีพของตน โดยเหตุผลในการเลือกอาชีพนั้น

เกิดจากการผสมผสานความคิดต่อตัวเอง และความเข้าใจต่ออาชีพที่เลือก นั่นคือ คนที่เลือกอาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนมากที่สุด จะมีความพึงพอใจในอาชีพและส่งผลให้ประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นๆ ได้

บุคลิกภาพ คือ ลักษณะโดยรวมของพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในของแต่ละบุคคลซึ่งรวมถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความรู้สึกนึกคิดที่เป็นของบุคคลนั้น อันส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยเฉพาะของแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันไป

ทฤษฎีที่จะแนะนำว่าบุคลิกของคุณ เหมาะสมกับงานลักษณะใด แต่ทว่าสิ่งเหล่านี้ก็ไม่ใช่ตัวตัดสินว่าคุณควรจะทำอาชีพนี้เพียงเท่านั้น เพราะยังต้องมียอดประกอบอื่นๆ อีกมาก ที่จะต้องนำมาเป็นตัวช่วยพิจารณาในการตัดสินใจ ทั้งความฝัน ความชอบ ความถนัดส่วนตัว และความรู้ความสามารถต่างๆ ที่มี แต่อย่างน้อยหากเรารู้จักตัวเอง และความต้องการของตัวเอง ก็จะสามารถทำให้เราเลือกอาชีพได้ตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้นคนเราก็จะมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไป มากมายหลากหลาย แล้วแต่สภาวะทางใจและทางกายของแต่ละบุคคล ทั้งการเลี้ยงดู การศึกษา และสภาวะทางสังคม รวมถึงปัจจัยแวดล้อมอื่นๆ อีกมากมายซึ่งทฤษฎีนี้ก็แค่แบ่งประเภทของบุคลิกภาพออกเป็นกลุ่มๆ 6 กลุ่มด้วยกัน ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของงานที่เหมาะสมกับคนในบุคลิกต่างๆ

กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบจริงจัง

บุคลิกภาพ : คนในกลุ่มที่1 คือคนประเภทที่ชอบกิจกรรมเกี่ยวกับการควบคุม การปฏิบัติการกับเครื่องยนต์กลไก หรือจำพวกเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ชอบแก้ไขซ่อมแซมวัสดุต่างๆ ทั้งไม้และ โลหะ มีความถนัดทางช่าง ชอบทำกิจกรรมกลางแจ้ง ชอบงานประเภทใช้กำลังกาย ชอบการเคลื่อนไหวและใช้ทักษะ เป็นลักษณะงานของผู้ชาย ชอบงานประเภทมองเห็นปัญหาที่จะแก้ไขได้ชัดเจน เลี้ยงกิจกรรมแบบต้องใช้เวลาอธิบาย สนใจคณิตศาสตร์ ไม่ชอบงานภาษาหรือการศึกษา หรืองานที่เกี่ยวข้องกับคน นอกจากนี้ยังเป็นคนขี้อาย ถ่อมตน เกรงใจคน คล้อยตามระบบกฎเกณฑ์ บางครั้งอาจเป็นคนขวานผ่าซาก ไม่มีพิธีรีตอง เก็บตัว ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร แต่ไม่คิดมาก ไม่เพ้อฝัน หนักแน่น อดทน เอาการเอางาน จริงจัง พากเพียร เสมอต้นเสมอปลาย บุคคลพวกนี้อาจจะขาดทักษะทางสังคม

ความสามารถ : สิ่งที่คนประเภทนี้จะสามารถทำได้ก็คือ อ่านพิมพ์เขียว แก๊ตตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ ชอบทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือชนิดต่างๆ ตลอดจนวิธีการใช้งานต่างๆ มีความรู้ทางคณิตศาสตร์

อาชีพ : อาชีพที่เหมาะสม ได้แก่ วิศวกร เจ้าหน้าที่เกษตรกรรม ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ ช่างซ่อม ช่างฟิต ช่างสำรวจ ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างตัดเสื้อ ช่างก่อสร้าง ช่างเครื่อง ช่างประปา นักประมง นักเดินป่า พนักงานป่าไม้ นักกีฬา นักเดินเรือ นักประดาน้ำ นักประดิษฐ์วัสดุ ครูสอนอุตสาหกรรมศิลป์ ครูสอนการเกษตร เจ้าหน้าที่เอ็กซ์เรย์ เป็นต้น ถือเป็นอาชีพที่คนในกลุ่มนี้จะสามารถทำได้ดีกว่าบุคคลในกลุ่มอื่นๆ

กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบใช้ปัญญา และความคิดแบบนักวิชาการ

บุคลิกภาพ : บุคคลในกลุ่มที่ 2 จะเป็นบุคคลประเภทที่มีลักษณะดังนี้ เป็นคนที่ชอบการ

วิเคราะห์ และการประเมิน เป็นคนอยากรู้ อยากเห็น ช่างสังเกต ช่างสงสัย ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ แกรมยังมีเหตุผล ละเอียดรอบคอบ เป็นคนค่อนข้างอนุรักษ์นิยม นิสัยชอบเก็บตัว ไม่ชอบสังคมมาก ชอบงานอิสระ ไม่ชอบเอาอย่างใคร พึ่งพาตนเองได้ มีความมั่นใจในตนเอง ชอบคิดชอบฝัน ชอบแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ชอบวิจัยในโครงการทางวิทยาศาสตร์ ชอบทำงานที่ซับซ้อน หรืองานทดลองแบบประเภทท้าทายความสามารถ ไม่ชอบงานการค้า หรือการโฆษณาชักชวน ยึดระเบียบ กฎเกณฑ์ สนใจการจัดการและวางแผนงาน เป็นคนมุ่งมั่นเป็นใหญ่ และสนใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม บุคคลประเภทนี้อาจจะ ขาดทักษะในการเป็นผู้นำ

ความสามารถ : เป็นคนมีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และมีความสามารถที่จะฝึกฝนอบรมทางช่างบางสาขาได้ มีความสามารถทำงานโดยใช้กล้องจุลทรรศน์ ทำงานเกี่ยวกับผลของกระแสคลื่นทางวิทยุ ความถนัดต่างๆ ได้ดีมีความสามารถทางคณิตศาสตร์และแพทยศาสตร์ รู้จักการทำงานของร่างกายสามารถแปลส่วนผสมทางเคมี และรู้จักวิธีการใช้เครื่องมือทางเทคนิคได้ดี

อาชีพ : นักเศรษฐศาสตร์ แพทย์ สัตวศาสตร์ ทันตแพทย์ เภสัชกร นักเทคนิคการแพทย์ นักพยาธิวิทยา นักวิทยาศาสตร์ นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ นักชีววิทยา นักจุลชีววิทยา นักเคมี นักฟิสิกส์ นักวางแผน นักวิจัย นักวิชาการ ครูสอนคณิตศาสตร์ ครูสอนวิทยาศาสตร์ นักโบราณคดี นักมนุษยวิทยา นักธรณีวิทยา นักสมุทรวิทยา นักดาราศาสตร์ นักอนุกรมวิทยา นักภูมิศาสตร์ นักสืบสวน ถือเป็นงานที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพแบบที่ 2 นี้

กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบมีศิลปะ

ลักษณะโดยทั่วไป เป็นผู้ที่บุคลิกภาพที่ชอบกิจกรรมเกี่ยวกับนามธรรม เป็นอิสระ รักความงาม มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ชอบใช้ชีวิตและกิจกรรมแบบตามลำพังไม่ค่อยควบคุมตัวเอง มักทำตามใจที่ตนปรารถนา มีความต้องการแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตัวของตัวเอง ชอบทางศิลปะ ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่ม หลีกเลียงงานประเภทใช้ระเบียบแบบแผน

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ มีสุนทรีย์ มีศิลปะ ชอบคิดคำนึง ชอบครุ่นคิดคนเดียวเก็บตัว อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ วิชาที่เลือกศึกษา

- สถาปนิก	- ศิลปกรรมศาสตร์ ศิลปศึกษา
- มัณฑนากร	- ประวัติศาสตร์
- จิตรกร	- สถาปัตยกรรม
- ประติมากร	- การเขียนแบบ ออกแบบ
- นักเขียนการ์ตูน	- จิตรกรรม ประติมากรรม
- ออกแบบแฟชั่น	- ปรัชญา ภาษาศาสตร์
- นักถ่ายภาพ นางแบบ	- หนังสือพิมพ์ การสื่อสาร
- ครูสอนศิลปะ นักแต่งเพลง	- ภาพยนตร์ ดนตรี
- ครูสอนละคร เต้นรำดนตรี	- ศิลปะการแสดง
- ประชาสัมพันธ์	- บรรณารักษ์ นักหนังสือพิมพ์
- ศิลปิน นักประพันธ์ นักเขียน นักแสดง	

กลุ่มที่มีบุคลิกภาพที่ชอบการสมาคม
สังคมกับบุคคลอื่น มีความสนใจสังคม

ลักษณะโดยทั่วไป เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบนี้ชอบติดต่อกับคน ชอบสนทนา ชอบให้ความรู้
สอนผู้อื่น ชอบแสดงตัว ร่าเริง มีความรับชอบ มีทักษะทางภาษา ต้องการความสนใจ ชอบ
ช่วยเหลือผู้อื่น มีลักษณะเป็นผู้หญิงหลีกเลี่ยงการใช้ความคิดทางปัญญา มักแก้ปัญหาโดยคำนึงถึง
ความรู้สึกหลีกเลี่ยงงานที่เกี่ยวกับเครื่องยนต์หรือทางวิทยาศาสตร์

ลักษณะเด่นของบุคลิกภาพ ชอบสมาคม ร่าเริง ชอบเที่ยว รักษาประเพณี มีความ
รับผิดชอบ มีอำนาจอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นๆ มีลักษณะท่าทาง นิสัย เป็นหญิง

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ สาขาวิชาที่อาจเลือกศึกษา

- นักสังคมสงเคราะห์	- จิตวิทยา จิตวิทยาทางการศึกษา
- ครู อาจารย์	- แนะนำ
- นักแนะแนว	- สังคมวิทยา
- นักรัฐศาสตร์	- ศึกษาศาสตร์
- พยาบาล	- พยาบาลศาสตร์
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล	- บรรณารักษศาสตร์
- ผู้จัดการโรงแรม	- สังคมสงเคราะห์
- นักจัดรายการ	- รัฐศาสตร์
- นักประวัติศาสตร์	- บรรณารักษ์
- พัฒนาการ	- ตำรวจ พนักงานต้อนรับ
- ผู้ผสมเหล้า ผู้ดูแลบ้าน	- คนขายตัว ครูสอนขับรถ

กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ มีธรรมชาติที่ชอบทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการวางแผน
หรือผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ

ลักษณะโดยทั่วไป จะมีลักษณะของความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
กล้าโต้แย้ง กล้าได้กล้าเสีย พร้อมทั้งจะทดลอง มีความเป็นอิสระ มีความสนใจอำนาจ มีความก้าวร้าว
ทางวาจา มีทักษะในการเจรจา มักหลีกเลี่ยงสภาพการณ์ที่ต้องใช้กำลังทางปัญญาอันยาวนานไม่ชอบ
กิจกรรมที่เป็นระเบียบแบบแผน

ลักษณะเด่น กล้าคิดกล้าทำ ชอบวางแผน ชอบสมาคม มีอำนาจเหนือผู้อื่น ร่าเริง
สนุกสนานทำตามอารมณ์ ไม่ชอบใช้กำลังความคิดอันยาวนาน

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ วิชาที่เลือกศึกษา

- นักธุรกิจ	- เศรษฐศาสตร์ การเงิน
- นายธนาคาร	- การธนาคาร
- นายหน้า ผู้ขายประกัน	- บริหารธุรกิจ
- นักการเมือง ข้าราชการ	- รัฐศาสตร์
- พิธีกร โฆษกวิทยุ	- นิติศาสตร์
- นักประชาสัมพันธ์	- พัฒนาชุมชน
- ผู้พิพากษา ทนายความ	- แอร์โฮสเตส

- ไปรษณีย์โทรเลข
- ประกาศวิทย์ โทรทัศน์
- นักจัดรายการ
- พนักงานขาย เสมียน

กลุ่มที่มีบุคลิกภาพที่ทำตามระเบียบแบบแผน

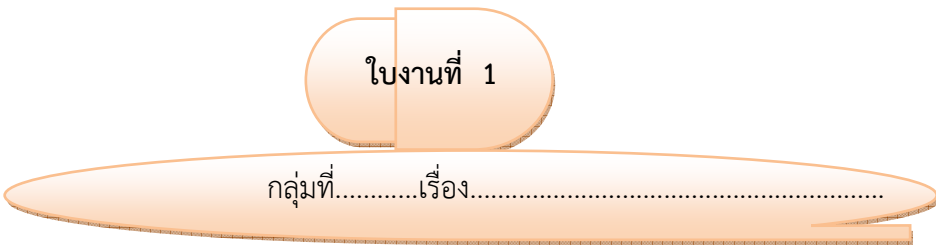
ลักษณะโดยทั่วไป มักชอบใช้กิจกรรมเป็นรูปธรรมและกิจกรรมทางภาษายืดหยุ่น
ชอบทำตามระเบียบแบบแผน มากกว่าการริเริ่มด้วยตนเอง เป็นพวกวัตถุนิยมและเจ้าระเบียบ
ไม่ยืดหยุ่น ชอบการเป็นผู้ได้บังคับบัญชา ชอบเลียนแบบ เป็นผู้ตาม

ลักษณะเด่น อาศัยอยู่อื่น รักษาระเบียบประเพณี

อาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพ วิชาที่เลือกศึกษา

- เลขานุการ	- บัญชี
- เสมียน เจ้าหน้าที่ธุรการ ยาม	- การเงิน การธนาคาร
- นักบัญชี สมุหบัญชี	- เลขานุการ
- เจ้าหน้าที่การเงิน การธนาคาร	- บรรณารักษ์
- ผู้ตรวจบัญชี เจ้าหน้าที่งบประมาณ	- เศรษฐศาสตร์
- พนักงานสินเชื่อ วิเคราะห์การเงิน	- เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์
- บรรณารักษ์	- ผู้ควบคุมสินค้า พนักงานเก็บเงิน
- พนักงานคุมเครื่องพิมพ์	- พนักงานคุมเครื่องเจาะบัตร
- พนักงานต้อนรับ พนักงานพิมพ์ดีด	

ใบงานที่ 1

กลุ่มที่.....เรื่อง.....

**** ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้เขียนแผนผังความคิด (Mind mapping) ตามหัวข้อเรื่องที่ได้รับมอบหมายลงในกระดาษ ตกแต่งให้สวยงาม พร้อมนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

แบบทดสอบย่อยหน่วยที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว กากบาทลงในช่องคำตอบที่ถูกต้อง

1. อาชีพหมายถึงข้อใด ก รายได้ของบุคคล ข การทำมาหากินของมนุษย์ ค การได้มาซึ่งรายได้ของบุคคล ง หน้าที่การทำงานของบุคคล 2. เหตุใดจึงต้องมีการประกอบอาชีพ ก เพื่อให้คนเชื่อถือ ข เพื่อให้คนยอมรับ ค เพื่อหารายได้มาเลี้ยงชีวิต ง เพื่อหาเพื่อนคบค้าสมาคมกัน 3. ไบหม่อนทำงานเพื่อนำเงินมาซื้อเสื้อผ้า การกระทำตอบสนองความต้องการของใคร ก ตนเอง ข ครอบครัว ค ชุมชน ง ประเทศชาติ 4. ในหมู่บ้านของสมจิตรประกอบอาชีพกัน หลากหลาย มีเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน จัดเป็นความจำเป็นเพื่อเหตุผลในข้อใด ก เพื่อตนเอง ข เพื่อชุมชน ค เพื่อครอบครัว ง เพื่อประเทศชาติ 5. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้เกิดการแบ่งงาน และอาชีพ ก การขยายตัวทางธุรกิจ ข การทำงานที่ตนเองมีความสามารถ ค การตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกัน ง ความรู้ความสามารถแต่ละคนแตกต่างกัน	6. ประโยชน์ของการทำงานกับอาชีพคือข้อใด ก ได้ทำงานที่ตนเองถนัด ข ขึ้นอยู่กับสถานที่และท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ค การตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกัน ง ความสามารถของแต่ละคนแตกต่างกัน 7. ลักษณะของงานอาชีพประเภทใด ที่ใช้ฝีมือ อย่างละเอียดอ่อนมาช่วยทำให้งานดีขึ้น ก งานคหกรรม ข งานศิลปกรรม ค งานเกษตรกรรม ง งานอุตสาหกรรม 8. ทำนา ทำสวน จัดอยู่ในอาชีพประเภทใด ก อาชีพลูกจ้าง ข อาชีพการผลิต ค อาชีพส่วนตัว ง อาชีพการเกษตร 9. ในปัจจุบันอาชีพประเภทใด ที่มีการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้กันมาก ก ธุรกิจอุตสาหกรรม ข ธุรกิจการให้บริการ ค รับราชการ ง ลูกจ้าง 10. ก่อนเลือกอาชีพ เหตุใดจึงต้องมีการ วิเคราะห์ตนเองก่อนสิ่งอื่น ก เพื่อการขยายงานให้คล่องตัว ข เพื่อให้ผู้อื่นดูเป็นตัวอย่าง ค เพื่อให้รู้ว่ามี ความถนัดเกี่ยวกับงานลักษณะ ใด ง เพื่อให้ลูกค้าเกิดความสนใจ

เฉลยแบบทดสอบย่อยหน่วยที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ข	6. ค
2. ค	7. ข
3. ก	8. ข
4. ข	9. ก
5. ง	10. ค

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

.....
คำชี้แจง ให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมิน

กลุ่มที่	พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม					รวม (10 คะแนน)
	ความ ร่วมมือ	การแสดง ความคิดเห็น	ความ รับผิดชอบ	การ นำเสนอ	การใช้เวลา ในการนำเสนอ	
	2	2	2	2	2	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

- คะแนน 9 - 10 หมายถึง ดีมาก
- คะแนน 7 - 8 หมายถึง ดี
- คะแนน 5 - 6 หมายถึง พอใช้
- คะแนน 3 - 4 หมายถึง ปรับปรุง
- คะแนน 1 - 2 หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม (10 คะแนน)

รายการสังเกต	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
ความร่วมมือ (2 คะแนน)	2	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมมือกันทำงานอย่างเต็มที่ มีการประสานงานกันในกลุ่มทุกครั้ง
	1	สมาชิกบางส่วนร่วมมือกันทำงานไม่เต็มที่ มีการประสานงานกันในกลุ่มเป็นบางครั้ง
การแสดงความคิดเห็น (2 คะแนน)	2	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมแสดงความคิดเห็น ตั้งใจฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จำนวนครั้งที่แสดงความคิดเห็นใกล้เคียงกัน
	1	สมาชิกส่วนน้อยร่วมแสดงความคิดเห็น ไม่ค่อยตั้งใจฟังความคิดเห็นของผู้อื่น จำนวนครั้งที่แสดงความคิดเห็นไม่ใกล้เคียงกัน
ความรับผิดชอบ (2 คะแนน)	2	สมาชิกทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ งานเสร็จสมบูรณ์
	1	สมาชิกทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เต็มที่ งานไม่เสร็จสมบูรณ์
การนำเสนองาน (2 คะแนน)	2	เสนอผลงานได้สาระครบถ้วนตามข้อสรุปของกลุ่ม การนำเสนอน่าสนใจ
	1	เสนอผลงานได้สาระครบถ้วนตามข้อสรุปของกลุ่ม
การใช้เวลาในการนำเสนอ (2 คะแนน)	2	ทันตามเวลาที่กำหนด
	1	ใช้เวลานาน หรือน้อยกว่าเวลาที่กำหนด

แบบบันทึกการตรวจผลงาน
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

.....
คำชี้แจง ให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมิน

กลุ่มที่	รายการประเมินการตรวจผลงาน					รวม	ร้อยละ	ระดับ คุณภาพ
	ความ ถูกต้อง สมบูรณ์ ของ ชิ้นงาน	ความ ง่าย ของ ชิ้นงาน	ความคิด ริเริ่ม สร้างสรรค์	ความ ประณีต สวยงาม	ชิ้นงาน เสร็จ ทันเวลาที่ กำหนด			
	2	2	2	2	2			
1						10	100	
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

- คะแนน 9 - 10 หมายถึง ดีมาก
- คะแนน 7 - 8 หมายถึง ดี
- คะแนน 5 - 6 หมายถึง พอใช้
- คะแนน 3 - 4 หมายถึง ปรับปรุง
- คะแนน 1 - 2 หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพผลงานกลุ่มจากใบงาน (10 คะแนน)

รายการสังเกต	คะแนน	เกณฑ์การพิจารณา
ความถูกต้อง สมบูรณ์ ของผลงาน (2 คะแนน)	2	คำตอบถูกต้อง
	1	คำตอบไม่ถูกต้อง
ความยากง่ายของชิ้นงาน (2 คะแนน)	2	ความยากง่ายของงานเหมาะสมกับระดับความรู้
	1	ความยากง่ายของงานไม่เหมาะสมกับระดับความรู้
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (2 คะแนน)	2	เป็นงานที่ใช้ความคิดแปลกใหม่
	1	เป็นงานเลียนแบบ ดัดแปลง หรือปรับปรุงจากงานทั่วไป
ความประณีต สวยงาม (2 คะแนน)	2	เป็นงานที่ตกแต่งได้ประณีต สวยงาม
	1	เป็นงานที่มีการตกแต่งไม่สวยงาม
ชิ้นงานเสร็จทันตามเวลา (2 คะแนน)	2	ชิ้นงานเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด
	1	ชิ้นงานเสร็จไม่ทันเวลาที่กำหนด

ภาคผนวก ข
แบบประเมินและผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบCIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี
 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่.....
 เรื่อง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง - แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ใช้สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมิน
 - ให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยใช้
 เกณฑ์การประเมินดังนี้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. สาระการเรียนรู้					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
1.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน
1.3 เหมาะสมกับเวลา
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่าง ชัดเจน
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3.5 เหมาะสมกับเวลาที่สอน
3.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
4. สื่อการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้
4.5 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน

แบบประเมิน (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
5. การวัดและประเมินผล					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผล การ ประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม
รวม								
คะแนนเฉลี่ย								

ตาราง 17 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง งานอาชีพทางธุรกิจ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผล การ ประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. สาระการเรียนรู้								
1.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	4	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน								
3.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	4	4	5	5	4.40	0.55	มาก
3.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนการสอน								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	96	94	97	96	96	95.8	6.17	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	4.80	4.70	4.85	4.80	4.80	4.79	0.31	

ตาราง 18 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์กรธุรกิจ (กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วน)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. สาระการเรียนรู้								
1.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับเวลา	5	5	4	4	4	4.40	0.55	มาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน								
3.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
3.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
4. สื่อการเรียนการสอน								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4	4	5	4	4	4.20	0.45	มาก
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	5	4	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	97	96	95	95	95	96	5.67	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	4.85	4.80	4.75	4.75	4.75	4.78	0.28	

ตาราง 19 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง องค์กรธุรกิจ (บริษัทจำกัดและสหกรณ์)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. สาระการเรียนรู้								
1.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับเวลา	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน								
3.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
3.5 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
4. สื่อการเรียนการสอน								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	96	97	97	97	98	97	5.22	
คะแนนเฉลี่ย	4.80	4.85	4.85	4.85	4.90	4.85	0.26	มากที่สุด

ตาราง 20 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง องค์กรธุรกิจ (รัฐวิสาหกิจและธุรกิจแฟรนไชส์)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. สาระการเรียนรู้								
1.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับเวลา	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน								
3.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	4	5	4	5	4.40	0.55	มาก
3.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนการสอน								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	4	4	4	4	4	4.00	0.00	มาก
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	96	97	96	97	96	96.4	3.7	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	4.80	4.85	4.80	4.85	4.80	4.82	0.18	

ตาราง 21 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5
เรื่ององค์กรธุรกิจ (ธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้านและบริษัทข้ามชาติ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. สาระการเรียนรู้								
1.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับเวลา	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน								
3.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	4	4	4	4.20	0.45	มากที่สุด
3.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนการสอน								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	5	4	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	4	5	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	99	97	96	96	95	96.6	4.77	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	4.95	4.85	4.80	4.80	4.75	4.83	0.24	

ตาราง 22 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ธุรกิจทั่วไป

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
1. สาระการเรียนรู้								
1.2 น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับเวลา	4	4	4	4	4	4.00	0.00	มาก
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน					\bar{X}	S.D.	สรุปผลการประเมิน
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
	1	2	3	4	5			
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่างชัดเจน	4	4	4	5	4	4.20	0.45	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน								
3.1 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	4	5	5	4	4	4.40	0.55	มาก
3.6 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน	5	4	4	5	5	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สื่อการเรียนการสอน								
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	4	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4	5	4	5	4	4.40	0.55	มาก
5. การวัดและประเมินผล								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
5.2 เครื่องมือมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้	5	4	4	5	4	4.40	0.55	มาก
5.3 การวัดและการประเมินมีเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสม	4	5	5	4	5	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	94	95	95	96	95	95	4.18	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	4.70	4.75	4.75	4.80	4.75	4.75	0.21	

ตาราง 23 แสดงผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 - 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน จากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6	\bar{X}	ระดับความ คิดเห็น
1.1	5	4.6	4.8	5	5	5	4.9	มากที่สุด
1.2	4.6	5	4.6	5	5	5	4.87	มากที่สุด
1.3	5	4.4	4.8	4.2	4.4	4	4.47	มากที่สุด
2.1	4.8	5	4.8	5	5	5	4.93	มากที่สุด
2.2	4.6	4.8	4.6	5	5	5	4.83	มากที่สุด
2.3	4.6	4.8	5	5	4.8	4.2	4.73	มากที่สุด
3.1	4.8	4.8	4.8	4.8	5	5	4.87	มากที่สุด
3.2	4.6	5	5	4.8	5	5	4.9	มากที่สุด
3.3	5	5	5	5	5	5	5	มากที่สุด
3.4	4.6	4.8	5	5	5	5	4.9	มากที่สุด
3.5	4.4	4.2	4.8	4.4	4.2	4.4	4.4	มาก
3.6	4.8	4.8	4.4	4.8	4.8	4.6	4.7	มากที่สุด
4.1	5	5	4.8	4.8	5	5	4.93	มากที่สุด
4.2	5	5	5	5	4.6	5	4.93	มากที่สุด
4.3	5	4.8	4.8	4.8	4.8	5	4.87	มากที่สุด
4.4	5	5	5	5	4.8	4.8	4.93	มากที่สุด
4.5	4.6	4.2	5	4.8	5	4.4	4.67	มากที่สุด
5.1	4.6	5	5	5	4.8	4.6	4.83	มากที่สุด
5.2	5	4.6	5	4	4.6	4.4	4.60	มากที่สุด
5.3	4.8	4.8	4.8	5	4.8	4.6	4.80	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.79	4.78	4.85	4.82	4.83	4.75	4.80	

ภาคผนวก ค
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 30 ข้อ เวลา 40 นาที คะแนนเต็ม 30 คะแนน
คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย x ลงในกระดาษคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ใบหม่อนทำงานเพื่อนำเงินมาซื้อเสื้อผ้า
การกระทำตอบสนองความต้องการของใคร <ol style="list-style-type: none"> ก. ตนเอง ข. ครอบครัว ค. ชุมชน ง. ประเทศชาติ 2. ในหมู่บ้านของสมจิตรประกอบอาชีพ
กันหลากหลาย มีเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน
จัดเป็นความจำเป็นเพื่อเหตุผลในข้อใด <ol style="list-style-type: none"> ก. เพื่อตนเอง ข. เพื่อชุมชน ค. เพื่อครอบครัว ง. เพื่อประเทศชาติ 3. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้เกิดการแบ่งงาน
และอาชีพ <ol style="list-style-type: none"> ก. การขยายตัวทางธุรกิจ ข. การทำงานที่ตนเองมีความสามารถ ค. การตอบสนองความต้องการซึ่งกันและ
กัน ง. ความรู้ความสามารถแต่ละคนแตกต่างกัน 4. ลักษณะของงานอาชีพประเภทใด ที่ใช้ฝีมือ
อย่างละเอียดอ่อนมาช่วยทำให้งานดีขึ้น <ol style="list-style-type: none"> ก. งานคหกรรม ข. งานศิลปกรรม ค. งานเกษตรกรรม ง. งานอุตสาหกรรม | <ol style="list-style-type: none"> 5. ก่อนเลือกอาชีพ เหตุใดจึงต้องมีการ
วิเคราะห์ ตนเองก่อนสิ่งอื่น <ol style="list-style-type: none"> ก. เพื่อการขยายงานให้คล่องตัว ข. เพื่อให้ผู้อื่นดูเป็นตัวอย่าง ค. เพื่อให้รู้ว่ามีขนาดเกี่ยวกับงาน
ลักษณะใด ง. เพื่อให้ลูกค้าเกิดความสนใจ 6. ถ้านักเรียนมีเงินทุนน้อยจะเลือกประกอบ
ธุรกิจประเภทใด <ol style="list-style-type: none"> ก. ธุรกิจขนาดย่อม ข. ธุรกิจเจ้าของคนเดียว ค. ธุรกิจห้างหุ้นส่วน ง. ธุรกิจสหกรณ์ 7. มีข้อจำกัดในการขยายกิจการหรือเงินทุน
คือ ข้อเสียของกิจการใด <ol style="list-style-type: none"> ก. กิจการเจ้าของคนเดียว ข. กิจการรัฐวิสาหกิจ ค. กิจการขนาดย่อม ง. กิจการสหกรณ์ 8. ห้างหุ้นส่วนในข้อใดมีความสัมพันธ์กัน <ol style="list-style-type: none"> ก. ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ข. ห้างหุ้นส่วนวิสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ค. ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนวิสามัญ ง. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล |
|---|---|

9. ข้อดีของห้างหุ้นส่วนข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง ก. การจัดตั้งและการเลิกกิจการสามารถทำได้ง่าย ข. รูปแบบของกิจการมั่นคงและน่าเชื่อถือ ค. การระดมทุนสามารถหาได้ง่าย ง. มีข้อจำกัดในการขยายกิจการ 10. ข้อเสียของห้างหุ้นส่วนข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง ก. การจัดตั้งและการเลิกกิจการสามารถทำได้ง่าย ข. ความรับผิดชอบต่อหนี้สินไม่จำกัด ค. ความยุ่งยากในการตัดสินใจ ง. มีข้อจำกัดในการขยายกิจการ 11. ต้องจัดทำใบหุ้นให้ผู้ถือหุ้น คือหน้าที่ของธุรกิจใด ก. ธุรกิจเจ้าของคนเดียว ข. ธุรกิจห้างหุ้นส่วน ค. ธุรกิจแฟรนไชส์ ง. ธุรกิจบริษัทจำกัด 12. ข้อดีของบริษัทจำกัดเป็นอย่างไร ก. ขาดความจงรักภักดี ข. จัดหาเงินทุนได้ง่าย ค. ความลับถูกเปิดเผย ง. เสียค่าใช้จ่ายในการบริหารงานสูง 13. สหกรณ์ในประเทศไทยก่อตั้งเมื่อใด ก. 26 กุมภาพันธ์ 2549 ข. 28 กุมภาพันธ์ 2549 ค. 26 กุมภาพันธ์ 2459 ง. 28 กุมภาพันธ์ 2459	14. ลักษณะการก่อตั้งสหกรณ์ข้อใดถูกต้อง ก. ก่อตั้งด้วยคนตั้งแต่ 9 คนขึ้นไป ข. ก่อตั้งด้วยคนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ค. ก่อตั้งด้วยคนตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป ง. ก่อตั้งด้วยคนตั้งแต่ 12 คนขึ้นไป 15. มีหุ้นอยู่เกินกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่รวมถึงองค์กรคือธุรกิจใด ก. สหกรณ์ ข. รัฐวิสาหกิจ ค. แฟรนไชส์ ง. กองทุนหมู่บ้าน 16. ข้อใดจัดอยู่ในรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นนิติบุคคล ก. ธนาคารออมสิน ข. องค์กรการเกษตรกรรม ค. การรถไฟแห่งประเทศไทย ง. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล 17. การสื่อสาร การรถไฟ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดอยู่ในกิจการข้อใด ก. กิจการธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ข. กิจการธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา ค. กิจการธุรกิจประเภทธนาคาร ง. กิจการบริษัทจำกัด

18. องค์การสวนสัตว์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จัดอยู่ในกิจการข้อใด ก. กิจการธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ข. กิจการธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา ค. กิจการธุรกิจประเภทธนาคาร ง. กิจการบริษัทจำกัด 19. ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ไດ ก. 2473 ข. 2483 ค. 2485 ง. 2489 20. การกีฬาแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ไດ ก. 2501 ข. 2502 ค. 2527 ง. 2528 21. ธุรกิจขนาดย่อมหรือ SME มีชื่อเต็มภาษาอังกฤษว่าอย่างไร ก. Small and Medium Enterprise ข. Small and Maximum Enterprise ค. Small and Minimum Enterprise ง. Small and Medium Entrance	22. เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลคือข้อใด ก. ธุรกิจขนาดย่อม ข. กองทุนหมู่บ้าน ค. บริษัทข้ามชาติ ง. ธุรกิจทั่วไป 23. เสริมหนุน ทุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนใด ก. สหกรณ์ ข. รัฐวิสาหกิจ ค. แพรนไชส์ ง. กองทุนหมู่บ้าน 24. การวัดความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านไม่ได้วัดจากข้อใด ก. ประชากรมีคุณภาพอยู่ดีขึ้น ข. ประชาชนเป็นหนี้นอกระบบมากขึ้น ค. การพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ง. การบริหารและลงทุนในชุมชน 25. เป็นรูปแบบแฟรนไชส์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันคือรูปแบบใด ก. Product or Service Franchise or Trademark Franchise ข. Business Franchise หรือ Package Franchise ค. Conversion Franchise ง. ถูกทุกข้อ

<p>26. ประโยชน์ของธุรกิจทำให้เกิดความก้าวหน้า
 ทันท่วงทีเทคโนโลยีจริงหรือไม่</p> <p>ก. จริง เพราะทำให้มีเครื่องจักร
 ที่ทันสมัยมาผลิตสินค้า</p> <p>ข. จริง เพราะทำให้เจ้าของกิจการ
 เพิ่มต้นทุนในการผลิต</p> <p>ค. ไม่จริง เพราะเทคโนโลยีไม่เกี่ยวกับธุรกิจ</p> <p>ง. ไม่จริง เพราะการผลิตสินค้าไม่จำเป็นต้องพึ่งเทคโนโลยีเสมอไป</p> <p>27. ผู้ประกอบธุรกิจจะพิจารณาเลือก และ
 ตัดสินใจประกอบธุรกิจนั้นจะต้องคำนึง
 ถึงสิ่งใดบ้าง</p> <p>ก. ทุน แรงงาน สถานที่</p> <p>ข. แรงงาน อุปกรณ์ ทุน</p> <p>ค. วัตถุประสงค์ อุปกรณ์ แรงงาน</p> <p>ง. ทุน สภาพแวดล้อม วัตถุประสงค์</p> | <p>28. การธนาคาร การเสริมสวย การท่องเที่ยว
 จัดอยู่ในธุรกิจด้านใด</p> <p>ก. ด้านการผลิต</p> <p>ข. ด้านการจำหน่าย</p> <p>ค. ด้านการบริการ</p> <p>ง. ด้านการกระจายรายได้</p> <p>29. ข้อใดไม่จัดอยู่ในปัจจัยพื้นฐานของการ
 ประกอบธุรกิจ</p> <p>ก. คน เงินทุน</p> <p>ข. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร</p> <p>ค. ความรู้ในการบริหารจัดการ</p> <p>ง. สัตว์ สิ่งของ และเครื่องใช้</p> <p>30. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจแบ่งออกได้
 เป็นกี่ประเภท</p> <p>ก. 2 ประเภท</p> <p>ข. 3 ประเภท</p> <p>ค. 4 ประเภท</p> <p>ง. 5 ประเภท</p> |
|--|--|

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง ชุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. ก	11. ง	21. ก
2. ข	12. ข	22. ข
3. ง	13. ง	23. ง
4. ข	14. ข	24. ข
5. ค	15. ข	25. ข
6. ข	16. ง	26. ก
7. ก	17. ก	27. ก
8. ก	18. ข	28. ค
9. ค	19. ค	29. ง
10. ก	20. ง	30. ก

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 30 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

แบบประเมิน ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อมีความสอดคล้องกับข้อสอบ แล้วให้คะแนน โดยการใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่สอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ / จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
1.งานอาชีพทางธุรกิจ	1. ใบหม่อนทำงานเพื่อนำเงินมาซื้อเสื้อผ้า การกระทำตอบสนองความต้องการของใคร
	2. ในหมู่บ้านของสมจิตรประกอบอาชีพกันหลากหลาย มีเงินทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านจัดเป็นความจำเป็นเพื่อเหตุผลในข้อใด
	3. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้เกิดการแบ่งงานและอาชีพ
	4. ลักษณะของงานอาชีพประเภทใดที่ใช้ฝีมือ อย่างละเอียดอ่อนมาช่วยทำให้งานดีขึ้น
	5. ก่อนเลือกอาชีพ เหตุใดจึงต้องมีการวิเคราะห์ตนเองก่อนสิ่งอื่น

แบบประเมิน (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ / จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
2.องค์กรธุรกิจ (กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วน)	6. ถ้านักเรียนมีเงินทุนน้อยจะเลือก ประกอบธุรกิจประเภทใด 7. มีข้อจำกัดในการขยายกิจการ หรือเพิ่มทุนคือข้อเสียของกิจการใด 8. ห้างหุ้นส่วนในข้อใดมีความสัมพันธ์กัน 9. ข้อดีของห้างหุ้นส่วน ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง 10. ข้อเสียของห้างหุ้นส่วน ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง
3.องค์กรธุรกิจ (บริษัทจำกัด และสหกรณ์)	11. ต้องจัดทำใบหุ้นให้ผู้ถือหุ้น คือหน้าที่ของธุรกิจใด 12. ข้อดีของบริษัทจำกัดเป็นอย่างไร 13. สหกรณ์ในประเทศไทยก่อตั้งเมื่อใด 14. ลักษณะการก่อตั้งสหกรณ์ ข้อใดถูกต้อง 15. มีหุ้นอยู่เกินกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่รวมถึงองค์กรคือธุรกิจใด
4.องค์กรธุรกิจ (รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจแฟรนไชส์)	16. ข้อใดจัดอยู่ในรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็น นิติบุคคล 17. การสื่อสาร การรถไฟ การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย จัดอยู่ในกิจการข้อใด 18. องค์กรสวนสัตว์ องค์กร อุตสาหกรรมป่าไม้จัดอยู่ในกิจการข้อใด 19. ธนาคารแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ไต 20. การกีฬาแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ไต

แบบประเมิน (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ / จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
5.องค์กรธุรกิจ (ธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้าน และบริษัทข้ามชาติ)	21. ธุรกิจขนาดย่อมหรือ SME มีชื่อเต็มภาษาอังกฤษว่าอย่างไร
	22. เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล คือข้อใด
	23. เสริมหนุน ทุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นวัตถุประสงค์ของกองทุนใด
	24. การวัดความสำเร็จของ กองทุนหมู่บ้านไม่ได้วัดจากข้อใด
	25. เป็นรูปแบบแฟรนไชส์ ที่ได้รับ ความนิยมในปัจจุบันคือรูปแบบใด
6.ธุรกิจทั่วไป	26. ประโยชน์ของธุรกิจทำให้เกิด ความก้าวหน้าทันทางเทคโนโลยี จริงหรือไม่
	27. ผู้ประกอบธุรกิจจะพิจารณาเลือก และตัดสินใจประกอบธุรกิจนั้นจะต้อง คำนึงถึงสิ่งใดบ้าง
	28. การธนาคาร การเสริมสวย การท่องเที่ยว จัดอยู่ในธุรกิจด้านใด
	29. ข้อใดไม่จัดอยู่ในปัจจัยพื้นฐาน ของการประกอบธุรกิจ
	30. สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ แบ่งออกได้เป็นกี่ประเภท

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ตาราง 24 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.วิเคราะห์อาชีพ ที่เหมาะสม กับตนเองได้	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	3	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. อธิบายลักษณะ กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วนได้	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. บอกลักษณะของ บริษัทจำกัด และสหกรณ์ได้	11	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	15	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
4. รัฐวิสาหกิจ และ ธุรกิจแฟรนไชส์	16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	20	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
5. บอกลักษณะของ ธุรกิจขนาดย่อม กองทุนหมู่บ้าน และบริษัทข้ามชาติได้	21	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
6.อธิบายลักษณะ ของการประกอบ ธุรกิจได้	26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	28	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	30	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	สรุปความหมาย	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (B)	สรุปความหมาย
1	0.38	ใช้ได้	16	0.31	ใช้ได้
2	0.57	ดี	17	0.46	ดี
3	0.54	ดี	18	0.55	ดี
4	0.65	ดี	19	0.67	ดี
5	0.46	ดี	20	0.60	ดี
6	0.79	ดีมาก	21	0.44	ดี
7	0.38	ใช้ได้	22	0.25	ใช้ได้
8	0.58	ดี	23	0.67	ดี
9	0.43	ดี	24	0.63	ดี
10	0.55	ดี	25	0.28	ใช้ได้
11	0.56	ดี	26	0.41	ดี
12	0.74	ดีมาก	27	0.22	ใช้ได้
13	0.30	ใช้ได้	28	0.23	ใช้ได้
14	0.27	ใช้ได้	29	0.24	ใช้ได้
15	0.33	ใช้ได้	30	0.52	ดี

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.81

ภาคผนวก จ
แบบประเมินและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA
กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบวัดความคิดสร้างสรรค์กับกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของ
แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใส่เครื่องหมาย

✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ความสามารถ / ด้านความคิดสร้างสรรค์	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
1. ความคิดริเริ่ม	1. ในภาวะปัจจุบันนี้นักเรียนต้องการ จะประกอบอาชีพหรือธุรกิจอะไรบ้าง
	2. การประกอบอาชีพกิจการเจ้าของคนเดียว ต้องมีการเตรียมตัวเองอย่างไรบ้าง
	3. สาเหตุของการแบ่งหน้าที่ในการทำงาน ให้ระบอบอาชีพ ทำให้เกิดข้อดีด้านใดบ้าง
	4. ชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ สามารถ ประกอบอาชีพหรือธุรกิจอะไรได้บ้าง
	5. ในชุมชนเรามีนายทุนมาทำธุรกิจใกล้บ้าน ช่วยให้ชุมชนได้มีการพัฒนาด้านใดบ้าง
2. ความคล่องในการคิด	6. ถ้านักเรียนจะประกอบอาชีพ แต่มีเงินทุน น้อย จะเลือกประกอบอาชีพหรือธุรกิจใด ได้บ้าง
	7. ถ้านักเรียนจะประกอบอาชีพอิสระจะ ประกอบอาชีพอะไร
	8. ถ้านักเรียนมีความมั่นคงทางธุรกิจแล้ว ต้องการขยายกิจการไปที่ประเทศใดบ้าง
	9. ในกรณีที่ธุรกิจจะม่วงกระป๋องของ นักเรียนกำลังได้รับความนิยมนักเรียนจะ พัฒนาเพิ่มเติมสีหรือมีส่วนผสมเป็นอะไรบ้าง
	10. ให้บอกชื่อธุรกิจหรือกิจการสหกรณ์ใน ชุมชนของนักเรียน

แบบประเมิน (ต่อ)

ความสามารถ / ด้านความคิดสร้างสรรค์	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
3. ความยืดหยุ่นในการคิด	11. ถ้านักเรียนมีโอกาสทำธุรกิจเทียนหอม ส่งออก นักเรียนต้องการใช้วัสดุใดบ้าง (ที่สามารถหาได้ในท้องถิ่นของเรา)
	12. การทำธุรกิจขนมไทยส่งออก นักเรียน จะทำขนมอะไรบ้าง
	13. การทำธุรกิจอาหารไทยผสมสมุนไพร สมุนไพรที่ใช้คืออะไร ทำให้ส่งผลดีต่อ สุขภาพอย่างไร
	14. ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของธุรกิจแฟรนไชส์ นักเรียนจะทำธุรกิจใด เพราะอะไร
	15. ให้นักเรียนคิดวิธีช่วยลดค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ นักเรียนคิดว่ามีวิธีใดบ้าง
4. ความละเอียดลออ ในการคิด	16. คุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจขนาด ย่อมของนักธุรกิจที่ดีเป็นอย่างไรบ้าง
	17. นักเรียนคิดกองทุนหมู่บ้านควรได้รับการ พัฒนาหรือไม่ ด้านใดบ้าง
	18. บริษัทข้ามชาติมีบทบาทที่สำคัญหรือไม่ อย่างไร
	19. ผู้ประกอบการมีวัตถุประสงค์ในการ ดำเนินธุรกิจอย่างไรบ้าง
	20. ธุรกิจมีประโยชน์ต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติอย่างไรบ้าง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)

ตาราง 26 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ กับกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ CIPPA เรื่อง ชูริกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	ความหมาย
		1	2	3	4	5			
1.ความคิดริเริ่ม	1	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2. ความคล่อง ในการคิด	6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	7	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	8	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. ความยืดหยุ่น ในการคิด	11	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	15	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4.ความ ละเอียดลออ ในการคิด	16	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	19	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำแนะนำในการทำแบบทดสอบ

**** ข้อสอบมีทั้งหมด 20 ข้อ ทำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์นี้ทุกข้อ เวลา 60 นาที
หมายเหตุ สำหรับข้อที่ 1. ด้านความคิดริเริ่ม นักเรียนจะได้คะแนนสูง ถ้านักเรียนตอบได้มาก
ตอบได้แปลกกว่าคนอื่นหรือตอบเรื่องที่คนอื่นคิดไม่ถึง

สำหรับข้อที่ 2. ความคิดคล่อง นักเรียนรอฟังสัญญาณเพื่อจะได้ลงมือทำพร้อมกัน และ
ได้ยิน สัญญาณหมดเวลาให้หยุดทำทันที เช่น มะม่วงกระป๋องสมุนไพร (มะม่วงสี, ม่วงดอกอัญชัน,
มะม่วงสีเขียวใบเตย, มะม่วงสีเหลืองขมิ้น)

ข้อสอบตอนที่ 1-2 กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ชั้นที่ 1 - 4 (ทบทวนความรู้เดิม
, แสวงหา ความรู้ใหม่, ทำความเข้าใจ, แลกเปลี่ยนเรียนรู้)

ตอนที่ 1 ด้านความคิดริเริ่ม (Originality) คือ ลักษณะความคิดที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำกับของเดิม
หรือไม่เคยปรากฏมาก่อน จำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)

1.1 ในภาวะปัจจุบันนี้นักเรียนต้องการจะประกอบอาชีพหรือธุรกิจอะไรบ้าง

คำตอบ

.....

1.2 การประกอบอาชีพกิจการเจ้าของคนเดียว ต้องมีการเตรียมตัวเองอย่างไรบ้าง

คำตอบ

.....

1.3 สาเหตุของการแบ่งหน้าที่ในการทำงานอาชีพต่างๆ ทำให้เกิดข้อดีด้านใดบ้าง

คำตอบ

.....

1.4 ชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ สามารถประกอบอาชีพหรือธุรกิจอะไรได้บ้าง

คำตอบ

.....

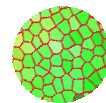
1.5 ในชุมชนเรามีนายทุนมาทำธุรกิจใกล้บ้านช่วยให้ชุมชนได้มีการพัฒนาด้านใดบ้าง

คำตอบ

.....

.....

ตอนที่ 2 ความคล่องในการคิด (Fluency) คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่าง
คล่องแคล่วรวดเร็ว และมีปริมาณมากในเวลาจำกัดจำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)

2.1 ถ้านักเรียนจะประกอบอาชีพ แต่มีเงินทุนน้อยจะเลือกประกอบธุรกิจใดได้บ้าง

คำตอบ

.....

2.2 ถ้านักเรียนจะประกอบอาชีพอิสระจะประกอบอาชีพอะไรบ้าง

คำตอบ

.....

2.3 ถ้านักเรียนมีความมั่นคงทางธุรกิจแล้ว ต้องการขยายกิจการไปที่ประเทศใดบ้าง

คำตอบ

.....

2.4 ในกรณีที่ธุรกิจมีห่วงระงับของนักเรียนกำลังได้รับความนิยมนักเรียนจะพัฒนาเพิ่มเติมสีหรือมี
ส่วนผสมเป็นอะไรบ้าง

คำตอบ

.....

2.5 ให้ออกชื่อธุรกิจหรือกิจการสหกรณ์ในชุมชนของนักเรียน มีธุรกิจหรือกิจการใดบ้าง

คำตอบ

.....

ข้อสอบตอนที่ 3-4 กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบCIPPA ชั้นที่ 5 - 7 (สรุปความรู้,ปฏิบัติ/
ผลงาน, ประยุกต์ใช้ความรู้)

ตอนที่ 3 ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) คือ ความสามารถในการหาคำตอบได้หลาย
ประเภทและหลายทิศทาง จำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)

3.1 ถ้านักเรียนมีโอกาสทำธุรกิจเทียนหอมส่งออก นักเรียนต้องการใช้วัสดุใดบ้าง (ที่สามารถหาได้
ในท้องถิ่นของเรา)

คำตอบ

.....

3.2 การทำธุรกิจขนมไทยส่งออก นักเรียนจะทำขนมอะไรบ้าง

คำตอบ

.....

3.3 การทำธุรกิจอาหารไทยผสมสมุนไพร สมุนไพรที่ใช้คืออะไร ทำให้ส่งผลดีต่อสุขภาพอย่างไร

คำตอบ

3.4 ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของธุรกิจแฟรนไชส์ นักเรียนจะทำธุรกิจใด เพราะอะไร

คำตอบ

3.5 ให้นักเรียนคิดวิธีช่วยลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ นักเรียนคิดว่ามีวิธีใดบ้าง

คำตอบ

ตอนที่ 4 ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความคิดในรายละเอียด เพื่อตกแต่งหรือขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์ จำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)

4.1 คุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมของนักธุรกิจที่ดีเป็นอย่างไรบ้าง

คำตอบ

4.2 นักเรียนคิดว่ากองทุนหมู่บ้านควรได้รับการพัฒนาหรือไม่ ด้านใดบ้าง

คำตอบ

4.3 บริษัทข้ามชาติมีบทบาทที่สำคัญหรือไม่ อย่างไร

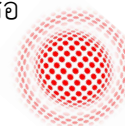
คำตอบ

4.4 ผู้ประกอบการมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจอย่างไรบ้าง

คำตอบ

4.5 ธุรกิจมีประโยชน์ต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติอย่างไรบ้าง

คำตอบ

เกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์ (ตามแนวคิดของ Guilford)

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	เหมาะสมมากที่สุด (5)	เหมาะสมมาก (4)	เหมาะสมปานกลาง (3)	เหมาะสมน้อย (2)	เหมาะสมน้อยที่สุด (1)
1. ความคิดริเริ่ม	คิดแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม/ดัดแปลง/ประยุกต์และสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง	คิดแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม/ดัดแปลง/ประยุกต์และสามารถนำไปใช้ได้เป็นส่วนใหญ่	คิดแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม/ดัดแปลง/ประยุกต์และสามารถนำไปใช้ได้เป็นบางส่วน	คิดแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม/ดัดแปลง/ประยุกต์และสามารถนำไปใช้ได้เป็นส่วนน้อย	คิดแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม/ดัดแปลงและนำไปใช้ได้
2. ความคล่องในการคิด	ตอบได้ตรงประเด็นถูกต้องได้ 80% ขึ้นไปในเวลาที่กำหนด	ตอบได้ตรงประเด็นถูกต้องได้ 70% ขึ้นไปในเวลาที่กำหนด	ตอบได้ตรงประเด็นถูกต้องได้ 60% ขึ้นไปในเวลาที่กำหนด	ตอบได้ตรงประเด็นถูกต้องได้ 50% ขึ้นไปในเวลาที่กำหนด	ตอบได้ตรงประเด็นถูกต้องได้ 40% ขึ้นไปในเวลาที่กำหนด
3. ความยืดหยุ่นในการคิด	จัดลักษณะ/ประเภท/ได้อย่างหลากหลาย	จัดลักษณะ/ประเภท/ได้เป็นส่วนใหญ่	จัดลักษณะ/ประเภท/ได้เป็นบางส่วน	จัดลักษณะ/ประเภท/ได้เป็นส่วนน้อย	จัดลักษณะ/ประเภท/ได้ไม่หลากหลาย
4. ความคิดละเอียดลออ	บอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำตอบและเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้อง	บอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำตอบและเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ได้เป็นส่วนใหญ่	บอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำตอบและเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ได้เป็นบางส่วน	บอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำตอบและเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ได้เป็นส่วนน้อย	บอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำตอบและเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ได้ไม่หลากหลาย

การแปลผล คะแนนเฉลี่ย ระดับความคิดสร้างสรรค์

4.51 - 5.00 มากที่สุด

3.51 - 4.50 มาก

2.51 - 3.50 ปานกลาง

1.51 - 2.50 น้อย

1.00 - 1.50 น้อยที่สุด

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 2-1172

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์สมชาย ชัยสวัสดิ์

ด้วยนางสาววิภาพร เขตจันทน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ธิรศิลาเวทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกก่าแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการศึกษานอกที่ตั้งคณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-43754322-40 ต่อ 6076 โทรสาร. 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 2.1172

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์เยาวลักษณ์ พนมพงษ์

ด้วยนางสาววิภาพร เขตจันทน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ธิรติลาเวทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อที่นิติตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกก่าแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการศึกษานอกที่ตั้งคณะศึกษาศาสตร์

โทร. 0-43754322-40 ต่อ 6076 โทรสาร. 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว.1172

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์ไพรัช ชมศิริ

ด้วยนางสาววิภาพร เขตจ้านันท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.วัฒน์ชัย ธิรติลาเวทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อที่นิติตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการศึกษานอกที่ตั้งคณะศึกษาศาสตร์

โทร. 0-43754322-40 ต่อ 6076 โทรสาร. 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ว.1172

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์ชญาภา สุระสิทธิ์

ด้วยนางสาววิภาพร เขตจำนนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ถิรศิลาเวทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการศึกษานอกที่ตั้งคณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-43754322-40 ต่อ 6076 โทรสาร. 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ ๒-๑๑๗๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน อาจารย์พัชรภรณ์ คนกล้า

ด้วยนางสาววิภาพร เขตจันทน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ธิรศิลาเวทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชุกำแพง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการศึกษานอกที่ตั้งคณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-43754322-40 ต่อ 6076 โทรสาร. 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 1193

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองห้างพิทยา

ด้วยนางสาววิภาพร เขตจำนนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ธิรศิลาเวทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาววิภาพร เขตจำนนท์ ทดลองใช้เครื่องมือกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการศึกษานอกที่ตั้งคณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-43754322-40 ต่อ 6076 โทรสาร. 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 174

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

16 พฤศจิกายน 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองห้างพิทยา

ด้วยนางสาววิภาพร เขตจันทน์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี อาจารย์ ดร.วัฒนชัย ธิรศิลาเวทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาววิภาพร เขตจันทน์ เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการและจัดการศึกษานอกที่ตั้ง
ปฏิบัติราชการแทน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ฝ่ายจัดการศึกษานอกที่ตั้งคณะศึกษาศาสตร์
โทร. 0-43754322-40 ต่อ 6076 โทรสาร. 0-4374-3174

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	นางสาววิภาพร เขตจันทน์
วันเกิด	วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2511
สถานที่เกิด	อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 49 หมู่ 5 บ้านธนบุรี ตำบลโพหนอง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ 46130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนหนองห้างพิทยา ตำบลหนองห้าง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 46110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2546	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิชาเอกบริหารธุรกิจ โรงเรียนพาณิชยการกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2549	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2556	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม